

Prihodnje leto se obeta več papirja

Načrti krške tovarne

Vse družbenopolitične organizacije, samoupravni in strokovni organi Tovarne celuloze in papirja „Djuro Salaj“ so v ponedeljek v Delavskem domu Edvarda Kardelja v Krškem skupaj z delegati sozida v zboru združenega dela živahno razpravljali o osnovah plana delovne organizacije za leto 1982.

Osnutek dokumenta predvideva, da bo proizvodnja celuloze v prihodnjem letu znašala 125.000 ton, papirja pa 136.000 ton. Ob povečanju storilnosti za 2,6 odstotka in le za odstotek večjem številu zaposlenih kot letos naj bi povečali proizvodnjo v letu 1982 za 3,7 odstotka. Poudarili so, da se bodo morali za uresničitev načrtov zelo zavzeti prav vsi znotraj tovarne, čeprav naloga nikakor ne bo lahka, saj bo potrebno veliko energije že za zagotavljanje premoga, žvepla in rezervnih delov.

O planu in o ukrepih za njegovo uresničevanje bo 24. decembra razpravljala osrednja delavska svet tovarne „Djuro Salaj“.

P. P.

Trenutek za streznitev

Brežice: od želja le skomine — Razdrobljene naložbe

Gospodarstvo zaostaja, se ne stabilizira in ne presnavlja, ugotavljajo v brežiški občini, kjer sta podatke za devetmesečje te dni obravnavala občinska skupščina in sindikat. Žal nihče od razpravljalcev ni imel na voljo količinskih podatkov, ki bi lahko boljše osvetlili trenutni položaj.

V zboru združenega dela so pričakovali več pripomb, pa jih tudi na osnutek resolucije za leto 1982 ni bilo, čeprav v sindikatu dvomijo, da je dvodostotna rast družbenega proizvoda realna. Pogrešajo predvsem ukrepe za več dohodka. Postavili naj

bi se na lastne noge, sicer bodo osebni dohodki v neposredni proizvodnji in v družbenih dejavnostih zdrknili pod letošnjo raven.

Občinski sindikalni svet se spotika zlasti ob investicije, ki so zelo razdrobljene in jih kolektivni načrtujejo zlasti za izboljšanje delovnih pogojev, namesto da bi denar združevali. Investicije bi kazalo preveriti tudi s stališča lastnih virov, sicer bodo ostali le spiski želja. Tudi naložb iz samoprispevka ne kaže drobiti, da jih ne pogoltno inflacija. Če teh sredstev v občini ne bodo združevali, ne bo nihče nič dobil. Torej je zadnji čas za streznitev za preverjanje realnosti zastavljenih načrtov. Sindikat zнова sprašuje, ali je na primer v zdravstvu res potrebnih toliko novih zidov. Isto velja tudi za šole. Ob primeru iz Cerklja, kjer se število učencev zmanjšuje, naj bi se zamislili tudi drugi graditelji.

I. TEPPEY

POSVET O SOCIALNI VARNOSTI KMETOV

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Dolenjsko bo jutri v novomeškem Domu JLA izvedel posvetovanje o socialni varnosti kmetov. Posvet bo v glavnem namenjen oblikovanju stališč o starostnem zavarovanju kmetov, porodniškem dopustu za kmetice, zdravstvenem varstvu, zagotavljanju socialne varnosti kmečkimi otrokom, preživninskem varstvu kmetov in drugem, kar sodi v sklop socialne varnosti kmetov. Ta stališča naj bi bila sprejeta na 3. konferenci ZSS, ki bo posvečena socialni politiki nasploh.

Nihče ni proti dobrim naložbam

Delovna skupina CK ZKS v črnomaljski občini — Težave pri uvozu ustavljajo delo v semiški Iskri — V 1982 v občini ne več kot 20 odst. družbenega proizvoda za naložbe

Drugi dan obiska v črnomaljski občini, v torek, 8. decembra, je delovna skupina CK ZKS pod vodstvom Borisa Bavdka obiskala črnomaljski Gok in semiško Iskro, zvečer pa so se udeležili razširjene seje komiteja OK ZKS Črnomelj.

V pogovoru s komunisti v semiški Iskri so gostom prikazali številne

težave, v katere je ta kolektiv zašel v glavnem zaradi težav pri uvozu potrebnega reprodukcijskega materiala in s tem povezanega manjšega izvoza. Prav zaradi tega, ker ne morejo uvoziti dovolj reprodukcijskega materiala, ne morejo izpolniti naročil, pa čeprav bi vrednost uvoženega materiala predstavljala le petino vrednosti izdelkov, ki bi jih izvozili. Zaradi pomanjkanja dela mora vsak dan ostati doma 50 do 80 delavcev, ki za ta čas dobivajo 80-odstotni osebni dohodek.

Na razširjeni seji komiteja so goste seznanili z gospodarskim stanjem občine, uspehi v zadnjem času, svojimi načrti pa tudi odrekani in seveda tvorno vlogo Zveze komunistov pri reševanju raznih težav v občini. Tako že dalj časa delovne skupine komiteja redno obiskujejo delovne in druge organi-

zacije ter ustanove, kjer se pojavljajo težave oziroma, kjer komunisti sami niso kos nastalemu položaju. Dolejšje je bila pomoč delovne skupine vedno uspešna.

Ko je beseda tekla o stabilizacijskih prizadevanjih v občini, so delovno skupino CK ZKS seznanili, da so v občini od načrtovanih 24 odstotkov družbenega proizvoda letos za investicije namenili le 9 odst., za naslednje leto pa so si zadali, da vrednost investicij ne sme preseči 20 odst. družbenega proizvoda. Ko je o tem stekla razprava, so gostje opozorili, da je tak drastičen zastoj pri investicijah lahko tudi škodljiv, saj delavcem vzame voljo in polet. Nihče namreč ni proti investicijskim nasploh.

A. B.

NOVA ISKRINA TOVARNA V DOBREPOLJU

V Dobropolju (v grosupeljski občini) je Iskra Avtomatika zgradila novo tovarno stikalnih in zaščitnih elementov, ki je veljala 100 milijonov dinarjev in ki bo, ko bo proizvodnja stekla v celoti, zaposlovala 247 delavcev. Na slovesnosti je govoril član predsedstva Slovenije Tone Bole, ki je poudaril pomen nove tovarne za gospodarski napredek širšega območja Suhe krajine.

O PEREČIH VPRAŠANJIH — Na zaključku dvodnevne obiske v črnomaljski občini se je delovna skupina CK ZKS pod vodstvom Borisa Bavdka udeležila razširjene seje komitejev občinske konference Zveze komunistov. (Foto: A. Bartelj)

V obveščanju se premika po milimetrih

Ugotovitve komisije MS ZK za Dolenjsko

V kakšnih razmerah dela informativno-propagandna dejavnost in kakšne naloge čakajo to področje v pripravah na kongresa ZKS in ZKJ, ki bosta prihodnje leto, o tem so prejšnji teden razpravljali na razširjeni seji komisije za informativno-propagandno dejavnost pri MS ZK za Dolenjsko, ki jo po novem vodi Tone Gošnik.

Kot je pokazala ocena iz občin, se je pretok informiranja delno izboljšal, večje je sodelovanje med organizacijami ZK, med vodstvi in članstvom, večje je glasilo, četudi so k enemu in drugemu še bile izrečene pripombe. Povsod pa močno šepa delegatsko obveščanje; razen novomeške (kjer pa tudi ni najboljše) nobena druga občina dolenjske regije nima in v bližnji prihodnosti tudi ne namerava ustanoviti inok centra, da o lokalni radijski postaji v Beli krajini in v ožji Dolenjski sploh ne govorimo. Zaenkrat je vse obstalo le pri zamislih.

Toliko večja sta potemtakem pomen in vloga obstoječih množičnih komunikacijskih sredstev, saj je v slabih časih dobro obveščanje še bolj potrebno. Razprava, v kateri sta sodelovala tudi Albina Tušar z RK SZDL in Janez Korošec, član komisije pri PCK ZKS, zato ni mogla mimo letos še poslabšanega materialnega položaja Dolenjskega lista in je izrečno poudarila, da se morajo ustanovitelji za list bolj zavzeti v dejanjih, ne le v besedah.

M. L.

Izgovori ne sestavijo planov

Ne želje in potrebe, planiranje naj usmerja možen dohodek — Tako so menili člani medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko — Sindikati sredi priprav na volitve

So se sindikati dovolj tvorno vključili v pripravo planskih dokumentov za 1982, ki morajo biti sprejeti do konca leta? Temu pomembnemu vprašanju so večino nedavne seje posvetili člani medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko.

Osnovna izhodišča razvoja v prihodnjem letu bi morala biti podana že ob razpravljanju o uspešnosti poslovanja v prvih devetih mesecih letos; žal so to storili le malokje, drugod se (nesprejemljivo) izgovarjajo, da niso imeli na voljo glavnih zveznih in republiških kazalcev razvoja in pogojev gospodarjenja. Ti docela še zdaj niso znani, a zato planiranje v združenem delu, negospodarstvu in družbenopolitičnih skupnostih ne bi smelo zastati. Nujno je stvarno načrtovanje pridobivanja in razporejanja dohodka, saj je na dlani, da bodo pogoji gospodarjenja še težji, da bo

treba še več sil napeti za povečanje izvoza (zlasti na zahodni trg), dohodka pa bo manj zaradi neodložljivega odplačevanja dolgov in novih stopenj amortizacije.

Občinske razvojne resolucije so v glavnem nared, po mnenju članov medobčinskega sveta pa ni dovolj, da je v njih planirana le industrijska proizvodnja, znotraj te bi morali namreč opredeliti tudi rast po posameznih panogah, saj vseh ne bo moč enako hitro razvijati. Ob zaposlovanju niso nakazane možnosti prekvalifikacije in prerazporeditve delavcev, nasploh bi moralo biti zaposlovanje prilagojeno obsegu

proizvodnje, kaže izboljšati sestavo zaposlenih, predvsem pa omejiti ali

(Nadaljevanje na 4. strani)

V predkongresnem utripu

Posavje o informiranju in predkongresnih akcijah

10. decembra je bil v Sevnici regijski posvet, ki ga je pripravila komisija za informativno in propagandno dejavnost pri medobčinskem svetu ZK za Posavje. Udeležila sta se ga Anton Vahen, predsednik republiškega komiteja za informiranje, in Pavle Zrimšek s FSPN v Ljubljani.

Posavska komisija se je v minulem obdobju lotila izobraževanja informatorjev v združenem delu, kamor so k sodelovanju pritegnili ugledne predavatelje. Po vseh treh občinah so bile posebne konference

ZK o obveščanju, o tem bo govoril tudi na bližnji seji medobčinskega sveta ZK.

S posebno pozornostjo so obravnavali usmeritve ob kongresih prihodnje leto. V sodelovanju s sindikati se bodo lotili trajne naloge, kot se kaže v odnosu do čela. Izdvojiti nameravajo nagajevanje po delu. Zanimivost programov po posavskih občinah bo tudi skrb za delavce iz drugih republik. Privabili naj bi jih v obstoječa društva, kjer je teh delavcev več, naj bi ustanovili sekcije. Tem delavcem naj bi pomagali pri obveščanju.

A. Z.

NEKDANJI BORCI SPET SKUPAJ — Na Bizeljskem so se 12. decembra srečali borci Kozjanskega in Zagorskega odreda in obudili spomine na skupne akcije na obeh straneh Sotle. Uvodno besedo je imel predsednik občinske organizacije ZKB NOV v Brežicah Milan Kostevc (na levi), za gostoljubje pa se je krajevni organizaciji na Bizeljskem zahvalil upokojeni polkovnik Stjepan Kreber, član republiške konference ZKB Hrvatske. Na sliki v sredini član predsedstva ZKB NOV Slovenije Bogo Gorjan. (Foto: J. Teppey)

Poroštvo varnosti in miru

Pred dnevom JLA

Obrambna politika socialistične Jugoslavije se razlikuje od obrambne politike drugih držav v svetu prav toliko, kolikor se tudi naš sistem socialističnega samoupravljanja in nevrščnosti razlikuje od obstoječih državnih sistemov, bodisi kapitalističnih, bodisi socialističnih, še posebej blokovskih. Jugoslovanska zasnova obrambe pomeni uresničevanje ideje o oboroženem ljudstvu. Nosilci obrambnih pravic so delovni ljudje sami. Tako obrambna pravica pomeni važno samoupravno pravico in neodtujljivo odgovornost slihernega jugoslovanskega državljanja, ki hoče braniti in se zato usposablja za obrambo svoje domovine. To domovino imenujemo svojo, našo, ljudsko zato, ker je bila ustvarjena v narodnoosvobodilnem boju, ker je bila obnovljena in zgrajena z žulji in znojem delovnih ljudi, ker pomeni delegatski dogovor narodov in narodnosti Jugoslavije, da hočejo živeti in ustvarjati združeni v bratstvu in enotnosti, ker so narodi in narodnosti v njej suvereni in gospodarji na svoji zemlji.

Te domovine ne branimo samo zaradi ogromnih žrtev, ki smo jih dali za njeno oblikovanje in svobodo pred tujci, pač pa tudi zaradi samoupravne demokracije, zaradi socialističnih svoboščin v njej, zaradi samoupravnih in delegatskih pravic človeka, da odloča sam in skupaj z drugimi v svoji temeljni organizaciji združenega dela, v krajevni ali občinski skupnosti, v republiki in zvezi o slihernem družbenem, gospodarskem in kulturnem vprašanju, ker je pomemben soustvarjalec svoje lastne in skupne sreče.

Pred štirimi desetletji so naši narodi in narodnosti krenili v odločilen in težak boj tudi zato, ker so bili v popolnoma brezpravnem položaju, v narodnostnem in socialnem životarjenju, ker niso v tem boju mogli ničesar izgubiti, pridobili pa so si lahko pravico do svobodnega življenja. Danes bi Jugoslavi prav tako odločno in enotno krenili v pravi tako odločen boj zato, ker ne bi hoteli izgubiti dragocenih vrednot in pridobitev, ustvarjenih v razvoju socialistične demokracije.

Naši ljudje utrjujejo svojo patriotsko obrambno zavest in se usposabljujejo za obrambo v današnjih razmerah proti sodobnim strahotnim morilskim sredstvom morebitnega napadalca tudi zato, ker je v naši notranji trdnosti, sposobnosti, v moči JLA, v razširjenosti in spretnosti teritorialnih enot, v učinkovitosti celotnega sistema obrambe in družbene samozaščite poroštvo miru, poroštvo naše varnosti tudi v prihodnje. Kajti nenahoma in če smo še tako prepričani o prednosti našega samoupravnega sistema in če se tako zaupamo v socializem kot svetovni sistem, moramo v nas samih razvijati budnost in pripravljenoost. Pripravljeno moramo biti za obrambo naše revolucije, naše svobode in sistema. Samo take nas bodo spoštovali tudi tisti, ki bi nas najraje zbrisali kot nepotrebno zlo in vest človeštva.

BREŽICE: 3.000 EVIDENTIRANIH

V delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, v družbenopolitičnih organizacijah in društvi brežiške občine so do torka, 15. decembra, evidentirali 3.036 možnih kandidatov za delegatska mesta v skupščinah SIS in v občinski ter republiški skupščini. Število evidentirancev se je od zadnjega pregleda, ki ga je OK SZDL pripravila 25. septembra, povečalo skoraj za tisoč.

Danes se bo vreme izboljšalo v petek in soboto se bo poslabšalo, v nedeljo pa pričakujemo ponovno izboljšanje vremena.

ZIMA NI PRESENETILA — Mraz in sneg, ki sta zadnje nedeljo končno najavila bližajoči se pričetek koledarske zime, letos za razliko od prejšnjih let nista presenetila „komunalcev“ in cestne službe. Ti so že mislili, da bo letošnji plan porabe soli in peska za posipavanje težko izpolniti. V nedeljo ponoči, ko se je temperatura prvič letos spustila do -10 stopinj, so skrbno posipali vse „drsalnice“, tako da ni bilo večjih nesreč. Pred pošto v Novem mestu so se v ponedeljek zjutraj na ledu ljudje lovili za vsa mogoča oprijemala, tudi drug za drugega, pa čeprav se niso poznali. Ko so prišli delavci Komunale, je bilo takih užitek konec. (Foto: Janez Pavlin)

ZUNANJEPOLITIČNI PREGLED

Poljaki so se minulo nedeljo zjutraj zbudili v vojnem stanju, z okrepljenimi milicijskimi in vojaškimi patruljami na ulicah ter oklepnimi vozili okoli najpomembnejših stavb. Vso oblast je prevzel vojaški svet za nacionalno rešitev.

V noči od sobote na nedeljo so internirali nekatere člane vodstva sindikata „Solidarnost“ (ki pa jim ne bodo sodili) in nekatere bivše partijske in državne voditelje, med njimi tudi Edwar-

premiki vojske in koordiniran nastop enot notranje varnosti, kar gotovo terja poprejšnjo pripravo in skrbno načrtovanje), so nekateri dogodki brez dvoma prav v zadnjem trenutku prevesili tehtnico v prid take odločitve.

To so predvsem naslednji: državna komisija sindikata „Solidarnost“ je pozno ponoči v soboto v Gdanskuskenila, naj se 15. februarja 1982 organizira v okviru „Solidarnosti“ vsedrjavni referendum o izvajanju oblasti in njenih sedanjih metodah. Pred tem so oblasti objavile magnetofonski zapis zasedanja vsedrjavne komisije „Solidarnosti“, ki med drugim potrjuje, da želi sindikat začeti odločilno akcijo za prevzem oblasti.

Vsi opazovalci se strinjajo, da bo za Poljsko odločilen prav ta teden. Odločilen bo v marsičem in zaradi marsičesa, predvsem pa bo že kmalu jasno, ali se kani „Solidarnost“ postaviti po robu tudi vojski, tako kot se je pred tem (in to zelo učinkovito) partiji ter državnemu aparatu. Oba je s svojimi dejanji prisilila malone k razkroju.

Če bo vojska uspela obvladati položaj (kar pomeni, da ne bo množičnih stavk, demonstracij ali drugih nemirov), potem ima Jaruzelski možnost, da pod okriljem armade začne izvajati počasne in vsekakor dolgoročne spremembe, ki bi pomenile resnični začetek uveljavljanja tako imenovane narodne obnove.

Če pa vojski to ne bo uspelo in se bodo kljub vojnemu stanju nadaljevale stavke in demonstracije, bo to pomenilo, da Poljaki sami niso zmožni urediti razmer, in v tem primeru bi bržkone preostala samo še ena karta – karta, ki jo vsi pričakujejo s strahom: posredovanje od zunaj, ki naj ohrani Poljsko v okviru varšavskega zavezništva.

JANEZ ČUČEK

Na Poljskem je vojska prevzela oblast

da Gierka (ki pa bodo prišli pred sodnike). Ukinjena je pravica do stavk, prepovedano tiskanje vseh sindikalnih in drugih glasil (razen osrednjih partijskih dnevnikov), prepovedana so potovanja iz države, poostren nadzor je nad državljanji. Uvedli so strogi nadzor nad poštnim, telefonskim in telegrafskim prometom ter uvedli policijsko uro, ki velja od 22. ure zvečer do 6. ure zjutraj.

Svet za nacionalno rešitev vodi armadni general Wojciech Jaruzelski. Svet je začel, je bilo rečeno v dramatičnem 23 minut dolgem nedeljskem jutranjem proglasu Jaruzelskega.

Varšavski radio je v nedeljo zjutraj objavil tudi razglas, v katerem je rečeno, da so protidrjavne, prevratniške sile sovražnikov socializma privedle državo na rob državljanske vojne.

„Te sile pod firmo – „Solidarnost“ premišljeno bojkotirajo pobude, ki bi lahko prispevale k reševanju Poljske iz krize.“

Kljub temu da je bila odločitev vojske, da prevzema oblast, zelo očitno pripravljena že prej (na to kažejo tudi brezhibno opravljeni

Namensko varčevanje za deset novih vrst posojila

Ljubljanska banka nudi občanom na podlagi namenskega dinarskega varčevanja oziroma na podlagi prodaje deviz in vezave dinarske protivrednosti teh sredstev posojila za naslednje namene:

- nakup starih stanovanj ali stanovanjskih hiš,
- plačilo stroškov vzdrževanja oziroma obnove stanovanja ali stanovanjske hiše,
- nakup izdelkov in naprav za varčevanje z energijo v stanovanjih ali stanovanjskih hišah,
- gradnjo ali nakup garaže od organizacije, ki je pooblaščen za prodajo,
- plačilo stroškov za priključitev stanovanja ali stanovanjske hiše na električno omrežje, toplotno ogrevanje, vodovodno omrežje in kanalizacijo,
- plačilo stroškov za telefonski priključek,
- popravilo avtomobilov in kmetijskih strojev,
- plačilo uvoznih dajatev,
- plačilo vpisnine za izredno šolanje,
- plačilo invalidskih pripomočkov ter drugih pripomočkov in storitev za rehabilitacijo.

Pri namenskem varčevanju dinarskih sredstev se občan lahko odloči bodisi za redne mesečne pologe bodisi za enkratni plog. V obeh primerih varčevalna doba ne more biti krajša od 12 mesecev in daljša od 36 mesecev.

Po poteku dogovorjene dobe varčevanja dobi občan od 150 do 330 odstotkov posojila na privarčevani znesek, odvisno od trajanja in načina varčevanja.

Kadar pa občan proda banki konvertibilna devizna sredstva ter veže za dogovorjeno dobo njihovo protivrednost v dinarjih, dobi kredit takoj in v višini 250 odstotkov od vezanega zneska.

hitreje do cilja

Kako priti do večjega dohodka

Izkušnje nas opozarjajo, da je nevarno enostransko omejevanje družbenih vprašanj, zlasti glede organizacije dela, zgolj na „demokracijo“ ali zgolj na „učinkovitost“

Kadarkoli razpravljamo o vprašanjih ustvarjanja in delitve skupnega dohodka in prihodka,

ne mislimo le na samoupravno povezovanje in združevanje gospodarstva, marveč tudi na samoupravno organiziranost delovnih in poslovnih procesov med OZD. Planov razvoja, zlasti pa sedanjih stabilizacijskih prizadevanj ne bomo mogli uresničiti, če bomo zanemarili katerokoli stran samoupravne organizacije dela, pa naj gre za odnose med organizacijami združenega dela ali pa za organizacijo dela v posamezni OZD.

Številnim elementom notranje organizacije se ne moremo izogniti niti pri organiziranju poslovanja med OZD. Kjer standarde in normative materiala ter tekočega dela določajo „na oko“, brez objektivnih, strokovnih analiz, ravnajo liberalistično, tehnokratsko pa, če je delo opravljeno sicer najbolj strokovno, vendar brez sodelovanja delavcev. V nobenem primeru ne moremo pričakovati pravih rezultatov – ne materialnih ne družbenih. Če standarde in normative določamo izključno z glasovanjem, z upoštevanjem stroškov živega in minulega dela, kakršni so v sedanjem trenutku, in brez strokovne analize njihove ekonomske-tehnične upravičenosti ter brez poskusov, da bi zmanjšali stroške živega in tekočega dela, se bodo delavci – v napačni veri, da so solidarni ali da bodo lahko napore proizvodnje prenesli na druge organizacije – le medsebojno slepili z uravnilovko ali t. i. stroškovnim načelom. Tržišče najbrž takšnega dela in nastale stroške, kakor tudi čas, porabljen na sestankih, ko so sprejemali standarde in normative, ne bo ocenilo kot družbeno potrebno delo. Ker pa ne bo večje produktivnosti, ne bo večjega dohodka in tudi ne osebnih dohodkov, in tako bodo nezadovoljstvo in naspotja med standardi pripravljene kar najbolj strokovno ter stroški živega in minulega dela takšni, da bi morali zagotoviti primerno produktivnost in dohodek, je težko verjetno, da bodo predvidevanja uresničena, če delavci o tem niso razpravljali ali so jim bili normativi vsiljeni.

Potrebno je razlikovati med nesamoupravnim obnašanjem delavcev v

zvezi s spoštovanjem avtoritete skupnega dela, ki se kaže v neodgovornem odnosu do samoupravno sprejetih nalog in dolžnosti ter nespoštovanju avtoritete poslovnega procesa, ki se pojavlja ali kot posledica kršenja samoupravnih pravic delavcev ali tega, da si je prilastil odgovornost za rabo družbenega kapitala nekdo drug v organizaciji ali zunaj nje. Le tako bomo lahko izbrali in uporabili ustrezna sredstva v boju za varovanje avtoritete delovnih in poslovnih procesov, za smotno in učinkovito gospodarjenje s sredstvi. Z razvijanjem socialističnega samoupravljanja morajo delavci povečati tudi stopnjo lastne odgovornosti za smotno in učinkovito rabo družbenega kapitala. Tega pa ni možno doseči brez doslednega spoštovanja delovne, tehnološke in poslovne discipline, ki jo je treba vzpostaviti s samoupravno organizacijo dela v sleherni TOZD in med njimi. Izkušnje nas opozarjajo, da je nevarno enostransko omejevanje vseh družbenih vprašanj, zlasti organizacije dela, zgolj na „demokracijo“ ali zgolj na „učinkovitost“. Dobro so znane politične in ekonomske posledice birokratizma in tehnokratizma ter liberalizma in ultralevičarstva. Zato ni odveč ponoviti, da s samoupravno organizacijo dela razumemo predvsem povečanje učinkovitosti proizvodnje in poslovanja v demokratičnih, samoupravnih odnosih.

VINKO BLATNIK

tedenski mozaik

NAJPREJ JE Odstopil AVSTRIJEC Kurt Waldheim, nekaj dni za njim pa še Tanzanec Salim Ahmed Salim in namesto njiju se je za možnega kandidata za novega generalnega sekretarja Združenih narodov pojavilo kar devet diplomatov. V slokem nebotičniku ob newyorški Vzhodni reki, kjer je sedež svetovne organizacije, so nekateri mislili, da se bo zopet začelo dolgotrajno izbiranje novega generalnega sekretarja. Mislili so nekako takole: Če se Varnostni svet (ki v prvi stopnji odloča o tem, kdo bo generalni sekretar Združenih narodov) po več tednih ni mogel odločiti med dvema kandidatom, kako neki se bo med devetimi? A izkazalo se je, da ni bilo tako. Ko sta se potegovala za kandidacijo, sta imela tako Waldheim kot Salim proti sebi vplivne nasprotnike. Waldheim ljudsko republiko Kitajsko, Salim pa Združene države Amerike. (Pravila določajo, da generalni sekretar ne more biti izvoljen, če kdorkoli izmed petih stalnih članov Varnostnega sveta glasuje proti njemu). Toda po umiku Waldheima in kasneje še Salima se je položaj nenadoma in skorajda čez noč izbistril. Izmed devetih kandidatov je Varnostni svet presenetljivo hitro izbral novega: perujskega diplomata Javierja Pereza de Cuellarja, ki je bil med drugim predstavnik Peruja v Združenih narodih in podsekretar svetovne organizacije. Ze na prvem glasovanju konec minulega tedna ni bil nihče izmed stalnih članov Varnostnega sveta (to so ZDA, SZ, Velika Britanija, Francija in Kitajsko) proti njemu (eden se je vzdržal), dobil pa je tudi dovolj glasov nestalnih članov. O njem se mora sedaj izreči še generalna skupščina svetovne organizacije, ki pa po splošnem prepričanju ne bo glasovala proti. Tako bodo Združeni narodi skorajda v zadnjem trenutku dobili novega generalnega sekretarja, zakaj mandat (traja pet let) bo Kurtu Waldheimu potekel že 31. decembra. Waldheim je bil na čelu svetovne organizacije od leta 1971, pred njim pa so jo vodili: Norvečan Trygve Lie (od leta 1945 do 1953), Šved Dag Hammarskjöld (od 1953 do 1961, ko je v letalski nesreči izgubil življenje) in Burmanec U Thant (1961 do 1971). Perujec de Cuellar velja za tihega, a učinkovitega diplomata... Pravi človek na pravo mesto ob pravem trenutku...

TELEGRAMI

ABU DABI – Od prvega januarja prihodnjega leta bodo države izvoznice nafte (OPEC) prodajale nafto po cenah od 32,30 do 37,50 dolarja za sodček namesto sedanjih cen, ki so se gibale od 34 do 38 dolarjev. Te cene bodo veljale vse prihodnje leto, prav tako tudi uradna orientacijska cena 34 dolarjev za sodček.

PEKING – Člani vsekrajškega ljudskega kongresa so pozvali ljudstvo, naj se združeno bojuje za „naglo gospodarsko rast, za mirno združitev Tajvana z domovino, za sodobno, močno Kitajsko, demokratično in civilizirano socialistično državo“.

KAIRO – Sklep egiptovskega javnega tožilca Salaha el Rašidija, da bo zaradi pomanjkanja dokazov umaknil obtožnico proti večji skupini politikov, uglednih državljanov in novinarjev pod vodstvom bivšega podpredsednika vlade Abdela Salima el Zajata, je sprožil precejšnjo zmedo, ker ni docela jasno, za kaj pravzaprav gre. Medtem so nekateri kairski listi poročali, da so obtožnice umaknili ali da so aretirani še vedno v zaporu, drugi pa pišejo, da so jih izpustili na prostost, tretji pa, da so zdaj v hišnem priporu.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zvezni izvršni svet je sprejel osnutek dogovora o izvajanju politike cen v letu 1982 kot temelj za usklajevanje stališč republik in pokrajin. Izhajajoč iz opredelitev v osnutku resolucije o družbenem gospodarskem razvoju države v prihodnjem letu je nujno občutno zmanjšati stopnjo inflacije. Predlagani osnutek dogovora predvideva, da se cene na drobno lahko v letu 1982 povečajo do 15 odstotkov, za kolikor so lahko višje tudi cene proizvajalcev industrijskih proizvodov. Življenjski stroški lahko narastejo za 17 odstotkov, enako tudi cene kmetijske proizvodnje, cene storitev se lahko povečajo do 16 odstotkov. Dokler ne bo

komisije so načeloma sprejeli poročilo svoje delovne skupine za tekoča gospodarska vprašanja, ki se je posebej ukvarjala s to temo.

Na seji so ocenili, da je treba vse načrte razvoja od tozd, republik in pokrajin do federacije prilagoditi gospodarskim razmeram države. Načrti razvoja morajo upoštevati dejstvo, da v prihodnje ne bo mogoče računati na dosednji obseg akumulacije, niti na zunanje vire notranje akumulacije. Načrti na vseh ravneh morajo biti realni in rezultat usklajenih možnosti združenega dela. V razpravi so poudarili, da bo nujno zmanjšati prioritete oziroma jih prilagajati sedanjemu gospodarskemu položaju.

Posebno pozornost so namenili kriterijem, iz katerih je treba izhajati med selekcijo prednostnih nalog. Prevladalo je enotno mnenje, da je treba prednost dati razvoju tistih gospodarskih vej in grupacij, ki bodo prispevale k povečevanju izvoza, s tem pa tudi k boljšemu plačilno bilančnemu položaju države. V vseh okoljih morajo pregledati in izkoristiti notranje rezerve in razvojne možnosti, ki so v neizkoriščenih kapacitetah, boljši organizaciji dela, odpravljanju ozkih grl v proizvodnji, večizmenskem delu ter združevanju dela in sredstev.

UMRL JE TONE FAJFAR

Umril je udeleženec ustanovnega sestanka OF slovenskega naroda, član vrhovnega plenuma OF slovenskega naroda, udeleženec Kočevskega zbora odposlanec slovenskega naroda in delegat na drugem zasedanju AVNOJ, član prve slovenske vlade, član centralnega komiteja ZK Slovenije, republiški in zvezni poslanec, nosilec spomenice 1941, republiškega priznanja OF in drugih visokih odlikovanj – tovariš Tone Fajfar – Gašper.

MILAN MEDEN

Konec divjanja cen

sprejet ta dogovor, naj ne bi povečali cen proizvodov in storitev ne glede na to, kdo je pristojen za njihovo spremembo. Osnutek dogovora vsebuje tudi določilo, da ne bodo odobrili nobene podražitve brez poprejšnjega posveta z zvezno skupnostjo za cene in skupnostmi za cene republik in pokrajin.

RAČUNATI LE NASE

Pod predsedstvom Sergeja Kraigherja je bila seja komisije zveznih družbenih svetov za probleme gospodarske stabilizacije, na kateri so preučili nekatera odprta vprašanja zmanjševanja prednostnih nalog, kot to predvideva družbeni načrt razvoja države do leta 1985.

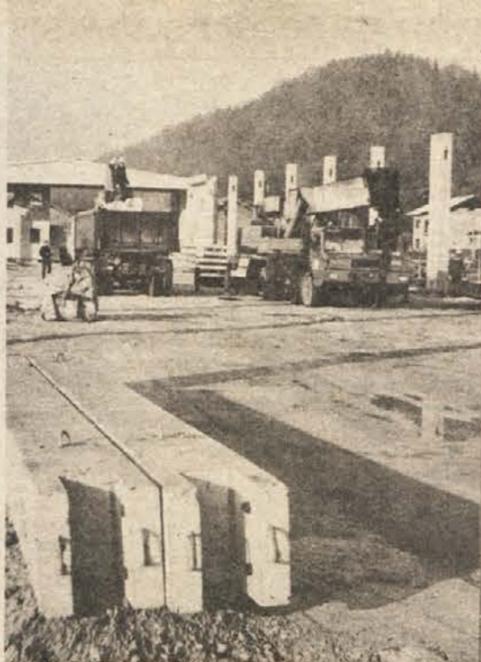
Temelj razpravi je bila analiza zveznega zavoda za družbeno načrtovanje, v kateri opozarjajo na nujnost selekcije razvojnih prioritet, izhajajoč iz stvarnih možnosti gospodarstva in obveznosti, ki izhajajo iz temeljnih opredelitev družbenega načrta Jugoslavije za obdobje do leta 1985. Člani

Tom in Jerry

PRVIČ SKUPAJ – V soboto, 12. decembra, so se na povabilo Brežičanov v Krški vasi sešli predstavniki občinskih Zvez rezervnih starih iz Sevnice, Krškega, Brežic, Klanjca, Zaprešiča in Samobora. Dogovorili so se za vsakoletno izmenjavo delovnih izkušenj na srečanjih.

SUROVINE DOMA – Pri Brezovem se že kažejo obrisi nove tovarne za elastične pletenine sovlagaateljev Lisce, Kometa in Jutranjke. Gradi sicer sevniški tozdr Betona, betonske elemente proizvodne dvorane namešča SGP Primorje iz Ajdovščine. (Foto: A. Železnik)

DOM ČAKA NA STREHO – Po naročilu TKS Novo mesto je Obrtna zadruga Hrast pričela obnovitvena dela na zapuščenih stavbi TVD Partizan na Loki. Streho bodo zamenjali še letos, spomladi pa se bodo lotili temeljite obnove notranjosti.

PRIZNANJA STRELCEM – Najbolje uvrščenim tekmovalcem iz treh posavskih in treh hrvaških občin (Klanjec, Samobor, Zaprešič) je 12. decembra v Krški vasi podelil priznanja z značkami dobrega strelca predsednik občinske Strelske zveze v Brežicah Lazar Gligič. (Foto: Zupančič)

RIBNICA: KORISTNA ZDRUŽITEV

SOZD Integral Ljubljana, ki zaposluje 6.500 delavcev in ima preko 1.800 vozil, in delovna organizacija Eurotrans Ribnica, ki ima 190 zaposlenih in 100 avtovlakov, se dogovarjata o združitvi. V ta namen so izdelali posebno študijo. Pri Eurotransu pričakujejo, da bodo z združitvijo dosegli zmanjšanje stroškov in da bodo tovarnjaki bolj izkoriščeni, se pravi, da bodo prevozili manj praznih kilometrov. V okviru Integra bodo združevali le tista dela in naloge, ki so v interesu Eurotransa oziroma obeh partnerjev. Kljub združitvi v SOZD pa bi Eurotrans ostal še naprej samostojna delovna organizacija s svojim statutom in samoupravnimi organi. Tudi v bodoče bi imeli sedež v Ribnici.

Sejmišča

NOVO MESTO: Sejemska vnaša je spet malo popustila, saj je bilo tokrat naprodaj le 269 pujskov in 9 nad tri mesece starih prašičev, prodanih pa skupaj 204. Pujski so stali 2.100 do 3.000 din, starejši prašiči pa 3.100 do 4.000 din.

BREŽICE: Precej večja je bila ponudba v soboto na tem sejmišču, kjer so kupci lahko izbirali med 535 pujski in 32 nad tri mesece starih prašiči. Kupili so 424 živali; pujski so imeli ceno od 110 do 120 din, starejši prašiči pa so bili po 80 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Nektarinke tudi pri nas?

Obiskovalec, ki se vrne iz Združenih držav Amerike ali Kanade, ve običajno mariskaj povedati o ameriskem načinu življenja tudi glede prehrane. Navdušen je nad okusnimi „breskvami brez dlačic“, ki da bi jih kazalo pridelovati tudi pri nas. Tudi našemu okusu bi ugajale „nectarines“, kot jim pravijo v domovini Kaliforniji, kjer pridelajo večino ameriških nektarin, ki so po skupnem pridelku že presegle breskve.

Kakšen je sploh ta novi sadež? Nov niti ni, saj so v Angliji poznali nektarinke že v 16. stoletju. Tudi ne drži, da so križanke med breskvrjo in slivo, saj so nektarinke samostojna sorta, ki je nastala kot mutant breskve. To pomeni, da se je iznenada pojavila brezdlakost, in potem ostala dedna lastnost. Sadjarji so vzgojili celo vrsto sort, zlasti novejši, rumeno mesnate sorte pa so doživle tudi izjemen trgovski uspeh. Prodajo jih do poldrugokrat dražje kot breskve.

Obetaven sadež, ki ima verjetno ime po nektarju, pijači bogov, je zato zmamil tudi naše sadjarje. Vendar, žal, slovensko podnebje nektarinam ne ugaja tako kot kalifornijsko. Nektarinke niso le bolj občutljive za plesni in sadno gnilobo monilijo, ker pač nimajo varovalnih dlačic, pri nas jim ne ugaja preobilno deževje, ki je značilnost predalpskega podnebja. Moča precej poslabša kakovost, podobno kot na češnjah ob dežju občutljiva kožica rada poka in bitka z breskvami je izgubljena.

Vendar nektarinke zaradi tega pri nas še niso odpisane. Preizkušajo nekatere novejši, manj občutljive sorte, ki utegnejo bolj prenašati obilnejše padavine; tako pridelovanje ne bo več tako nezanesljivo. Ohrabrujoča so tudi prizadevanja francoskih in italijanskih sadjarjev, ki so nasadili velike plantaže in dosegajo lepe uspehe.

Sadjar ljubitelj seveda ne bo tehtal le gospodarske vrednosti nektarinke in bo drevo posadil kljub navedenim pomislekom. V tem primeru naj ravnava podobno kot pri breskvi, temeljitejši pa naj bo pri redčenju plodov, da bo pridelal lepe, debele nektarinke.

Inž. M. L.

„Dana“ je še podvojila izvoz

Letos je izvozila za 50 milijonov dinarjev sokov in sadnih koncentratov

Mirenska Dana postaja vse močnejša izvoznica, čeprav se na zunanjih trgih srečuje tudi s takimi težavami, ki so posledica domačih neskladij. Sladkor je namreč doma vse dražja surovina, po svetu pa njegova cena pada. In Dana mora biti ob takih cenah sladkorja konkurenčna tujim firmam.

Kljub tem težavam je letos tovarni uspešno, da je precej povečala izvoz v primerjavi z lani. Medtem ko so lani izvozili le za 25 milijonov dinarjev, so letos svoj izvoz povečali za 100 odstotkov. Tako zdaj s prodajo na tujih trgih ustvarijo kar 10 odstotkov dohodka, kar jih v trebanjski občini uvršča med močnejše izvoznice. Še posebej razveseljuje pa je struktura izvoza. Lani so namreč na tržišča s kovertibilnimi devizami izvozili le za 1 milijon dinarjev, letos pa že za 14 milijonov.

Da bi si zagotovili nemoten potek proizvodnje, so letos uvozili za 8 milijonov dinarjev surovin. V skladu s svojimi izvoznimi dosežki bi lahko uvozili še več, vendar so se na lastno pobudo držali uvoznih omejitev. Vprašanje pa je, kaj bo za združeno delo pomenilo nadaljnje zapiranje uvoza. Za marsikoga bodo uvozne omejitve pomenile resno grožnjo, katere neželbe posledice bosta manjša proizvodnja in manjši izvoz. Poleg težav pri uvozu pa je Dana morala doma kupovati melaso, ki je važen sestavni del sadnih sokov in koncentratov, po dvakrat višji ceni,

kot je veljala na zunanjih trgih. To je v veliki meri vplivalo na konkurenčnost Dane na zunanjih trgih. Vplivi pa bi bili še večji, če v Dani iz leta v leto ne bi povečevali produktivnosti, kjer so zdaj na četrtem mestu v državi in v svoji branži.

J. SIMČIČ

Informiranje

Vzamejo si preveč

Graja republiških SIS Sevnica ima pomisleke o sistemu solidarnosti

Ali je sistem solidarnosti ali, kakor zadnje čase pravimo, vzajemnosti že primerno dograjen? Ob razpravi o osnutku resolucije za gospodarjenje v sevniški občini za prihodnje leto so se na ločenih zasedanjih zborov delegatov občinske skupščine minuli teden vedno znova vračali na to vprašanje. Republiški izvršni svet so že pred časom opozorili na prevelik „apetit“ republiških interesnih skupnosti (tudi družbenih dejavnosti) pri valoriziranju programov. Niso redke republiške skupnosti, ki so si odrezale

tudi po 50 odstotkov več. Delegati iz občin so pri tem nemočni, opozarjajo v Sevnici.

V tem letu so v sevniško občino dobili za okrog 31 milijonov dinarjev tako imenovane vzajemnosti, kar naj bi se za prihodnje leto povečalo za bore štiri milijone dinarjev. V razmerju z vrednostjo programov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti je letošnja republiška vzajemnost pomenila zgolj 12 odstotkov. Vrsta dejavnosti je zato v težavah. V občinski izobraževalni skupnosti resno govorijo o črtanju šole v naravi, ki bi četrtošolčkom z dežele prišla še kako prav, učbenikov in še kaj. Prosvetni delavci so s svojimi osebnimi dohodki že tako in tako pristali na predzadnjem mestu med slovenskimi občinami. Gospodarstvo občine se po drugi strani duši v visokih prispevnih stopnjah, kjer so pri vrhu na lestvici občin glede obremenitev. Krog revščine se tako sklene.

Če sevniški delegati pri razpravah o vzajemnosti še niso prišli do pravega glasu, bodo to vsekakor še morali.

A. ŽELEZNIK

DODATNE OBVEZNOSTI

Vrsta sevniških kolektivov se zaveda nujnosti večjega izvoza. Tako so Lisca, Jutranjka in Mercator – Kmetijski kombinat sprejeli dodatno obveznost za še večji izvoz. V celoti je ta izvoz ocenjen na 30 milijonov dinarjev. Lep prispevek k tem naporom bo dal kolektiv krmelovske Metalne, ki je za njihove razmere res lep obet. Govor je namreč kar o 70 milijonih dinarjev izvoza.

„Sin bo kmetoval“

Svinje donosnejše od krav?

„Preusmerjam se na svinje-rejo, ker upam, da mi bo to več vrglo,“ je modroval Lovrenc Kelhar z Bojsnega te dni na odkupni postaji Agrarie v Globokem. Naprodaj je pripeljal stokilogramskega tehička. Zatrjeval je, da je cena slaba in da je 80 dinarjev za kilogram žive teže odločno premalo. Tudi drugi kmetje, ki so tisti dan oddali teleta, so bili enakih misli.

Kelharjevi se ukvarjajo predvsem z živinorejo in glavni dinar jim doteka z oddajo mleka. So kooperanti Agrarie in so si letos postavili nove svinjake. Deset

Lovrenc Kelhar

plemnskih svinj že imajo, da bodo vzrejali pujske.

„Kmetijo bo prevzel sin Jože, ki se vrača od vojakov,“ je pojasnil Kelhar. Lahko je zadovoljen, da bo ostal doma, čeprav mu je po svoje tudi žal, da se sin ni izučil kakega poklica. A potem bi mu najbrž splahnelo tudi navdušenje za kmetovanje.

Od svinjereje si Kelharjevi precej obetajo, ker bodo lahko vso krmo pridelali doma (koruzo, ječmen, peso, deteljo in kolera-bo). Dokupili bodo samo vitamine, kar pa ne bo pretiran izdatok. Zemlje imajo šest hektarov, dva pa so vzeli še v najem, da bo pridelek večji.

Sina pri vojaki niso nič obiskovali, ker niso imeli časa. Bil je dvakrat na dopustu in tedaj je pridno pomagal doma, da so dokončali svinjake. Oče se veseli njegove vrnitve, saj pr delovnih rok na kmetiji veliko pomeni. Drugi sin je še v osnovni šoli. „Se bo šel pa ta učiti,“ je dejal.

Za svinjake je Kelhar dobil kooperantsko posojilo, zato so vezi z Agrario precej trdne in ne išče kupcev za teleta na Hrvaškem. Onstran meje so namreč cene za živino še vedno višje, zato je odkup v brežiški občini tako skromen.

J. TEPPEY

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Iz ocen o rubriki

V 43. številki smo pozvali bralce, naj napišejo svojo sodbo o naši rubriki „En hribček bom kupil“, ki stopa v četrto leto svojega obstoja. Vemo, da naši bralci neradi pišejo, čeprav se s pisanjem po večini strinjajo in to rubriko z zanimanjem berejo. Kljub temu se je oglasilo precejšnje število bralcev, med katerimi je nekaj takih, da je vsebina njihovih prispevkov vredna objave na tem mestu.

Naslov rubrike je lep

Franc Černelič st. iz Podbočja piše: „Najprej najlepša zahvala za trud urednika v rubriki En hribček bom kupil. Vse je pisano za nas in je koristno, posebno za male in stare vinogradnike. Vse je napisano razumljivo, obraziloženo so formule in tujke. Želja in potreba vinogradnikov je, da taka rubrika obstaja še naprej. Ko dobim Dolenjca, najprej preberem to rubriko. Tega ne delam samo jaz, to delajo tudi drugi.“

Zelo koristna mi je tudi urednikova knjiga Vinogradništvo, iz katere se da veliko naučiti. Velikokrat jo vzamem v roke. Za nas starejše je hvaležno, ker je vse, kar je napisano, napisano tako, da je razumljivo, povedano po domače in razloženo. Jaz iz rubrike to, kar se mi zdi zelo važno, izrežem in spravim, da lahko večkrat preberem. Teh listov imam že precej.

Naslov rubrike En hribček bom kupil je zelo lepo zamišljen in skoro ne more biti lepšega. Je začetek lepe slovenske pesmi, poleg tega pa imamo vinograde v hribih.

Prosim Dolenjski list in urednika rubrike En hribček bom kupil, da svoje delo nadaljujeta.”

Rubrika ia veliko dobrih nasvetov

Tako sodi Jože Romih iz Selc pri Blanci, ki navaja: „Rubrika z naslovom En hribček bom kupil naj bo še naprej, saj vsebuje veliko dobrih nasvetov. Še naprej prosim urednika Tita Doberška za čimveč nasvetov za obdelavo, zaščito in razne preureditve vinogradov. Ta dela naj bi bila čim cenejša in seveda tudi dobra. Naslov ni važen. Posebno bi rad, če bi urednik več pisal o ozelenitvi vinogradov, saj se tega načina obdelave vinogradov še ne upam lotiti.“

Opomba urednika: O ozelenitvi vinogradov sem obširno pisal v tej rubriki letos, in to: 26. 3.

2. 4. 9. 4. 30. 4. 7. 5 in 11. 5. V moji knjigi Vinogradništvo, Ljubljana 1981, sem o tem obširno pisal na str. 230, 238.

Rubrika je koristna

Anton Tratnik iz Sentjerneja piše:

„Rubrika En hribček bom kupil je zelo koristna za vinogradnike in velika škoda bi bila, če bi jo ukinili.“

Predlagal bi pa, da se imena raznih škropiv podomačijo tako, da bi jih lahko razumel tudi kmet vinogradnik, ne samo tisti z univerzitetno izobrazbo, pa še ti najbrž vsega ne razumejo.

Sem manjši vinogradnik, zato pa z dolgoletno prakso. Glede obdelave ne bi ničesar predlagal, razen pripomb, da trta med vrstami rodi.”

Opomba urednika: Imen škropiv ni dovoljeno sloveniti, to je pisati po domače, ker so ta imena z zakonom zaščiteni. Priporočamo pa, da preberete v moji knjigi Vinogradništvo poglavje iz varstva rastlin kjer so opisane osnovne sredstva za varstvo rastlin.

Dolenjski list je edini časopis, ki piše o trti

pravi 92-letni Oprešnik iz Litije, ki v svojem 4 strani obsegajočem dopisu med drugim pove:

„Oglašam se vam kot nekdanji cepljar trt na ameriško podlago. Cepili smo na zeleno, kar je bilo takrat v navadi takoj, ko je trtna uš uničila stare vinograde.“

Ker rubrika En hribček bom kupil izhaja že tri leta in ker je Dolenjski list edini časopis, ki objavlja članke z nasveti v tej strokovni veji gospodarstva, sem mnenja, da bi bilo škoda opustiti članke tov. Doberška o tej zahtevni stroki.”

Nadalje piše, da je kot šolar z motiko rigolal vinograd za nove nasade, vaški učitelj pa ga je naučil cepiti. Kot mnogi Slovenci je odšel nato za zaslužkom na tuje. Po vrnitvi v domovino si je kupil gostilno in dva vinograde, ker je ljubil trto in domače pesmi. Svoje pismo zaključuje takole:

„Rad imam časopise, posebno pa Dolenjski list, ki edini poučuje in piše o vzgoji vinske trte, splošnem vinogradništvu in kletarstvu. Želim uredniku rubrike, da še naprej tako piše svoje članke, da se bo kot nekaj slišalo veselo petje iz naših goric.“

Opomba: Drugič bomo mnenja bralcev še objavili.

»Dolenjski list«

Izgovori ne ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

doela odpraviti nadurno in pogodbeno delo ter ne nazadnje zaustaviti bohotenje administracije.

Stvarna vrednost osebnih dohodkov ne bi smela več padati, še zlasti ne na račun večanja akumulacije. Programi sisov morajo biti prilagojeni dohodkovnim močnostim gospodarstva, iz proračunov ne bi smeli financirati nepredvidenih stvari, nedopustno bo iz rok spustiti vaje, ki naj bi cene zadržale pri 15-odstotnem povečanju, še otreje kaže zaostri odgovornost pri naložbah (narobe je, da so se, na Dolenjskem, denimo, zadnji čas zmanjšale gospodarske, povečale pa negospodarske naložbe). V resolucijah bi moral biti govor o medobčinskem sodelovanju, izhodišče za to je lahko letošnja plodna tovrstna dejavnost. Na kratko: občinske resolucije bi morale biti bolj akcijske, usmerjalne, take, da bi načrtovale razvoj v okviru predvidenega stvarnega dohodka, ne pa nakazovale zgolj želje in potrebe.

Razprava je pokazala, da v posameznih občinah planiranje slabše poteka tam, kjer nimajo ustreznih kadrov, nasploh pa je načrtovanje razvoja preveč odmaknjeno od delavcev (in sindikatov), teče v ozkih krogih poznavalcev. To seveda ni prav, sindikati imajo več možnosti, da stvari zasukajo v pravo smer, a pri tem ne storijo vsega.

Drugače je s pripravami na spomladanske skupščinske volitve; sindikati uspešno sodelujejo s Socialistično zvezo. Podatki govorijo, da je sestava evidentiranih možnih kandidatov (glede na število žensk, mladih, komunistov idr.) boljša v združenem delu, v krajevnih skupnostih pa je ponekod dokaj neustrezna. Zato bo treba paziti pri izdelavi list kandidatov in doseči, da bodo pravniki delegati izvoljeni zlasti v skupščine sisov, saj so bile te doslej (pre)večkrat nesklepčne. Kaže tudi dobro premisliti, ali ni bilje imeti zaprte liste, saj pri odprtih kandidatih, katerih priimki se začinjajo s črkami s konca abecede, običajno niso izvoljeni. D. RUSTJA

Kočevje: premalo evidentiranih

Letos evidentiranih za SIS celo manj možnih kandidatov, kot je bilo izvoljenih ob zadnjih volitvah

Od leta 1974 do začetka decembra letos je bilo v občini Kočevje evidentiranih skupno 6.992 možnih kandidatov za delegate, in sicer 4.453 za SIS in 2.539 za zbornice občinske skupščine oz. za družbenopolitično skupnost.

Za bližnje volitve pa so pomembnejši tisti, ki so bili evidentirani od maja letos do začetka decembra. Teh je za SIS 1.648, kar je celo manj, kot jih je bilo izvoljenih ob zadnjih volitvah v delegacije, in takrat je bilo izvoljenih za SIS skupno 1974 delegatov. Nekoliko boljše, a še vedno nezadovoljiv je položaj pri evidentiranju za družbenopolitično skupnost, kjer je bilo evidentiranih letos 849 možnih kandidatov, ob zadnjih volitvah pa je bilo izvoljenih 537 delegatov. Zato bo treba pospešiti evidentiranje. Tako so sklenili na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL, ki je bila 14. decembra.

J. P.

KONFERENCA O OBRAMBNIH PRIPRAVAH

Na torkovi seji občinske konference Zveze komunistov v Črnomlju je osrednja pozornost veljala pregledu stanja obrambnih priprav na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in delovanju Zveze komunistov v obrambno-zaščitnem sistemu. Člani konference so se seznanili še s potekom usmerjenega izobraževanja.

SOVJETSKI DRŽAVNI CIRKUS
PRVIČ V LJUBLJANI
HALA TIVOLI OD 11. XII. DO 20. XII.
INFORMACIJE INEX TITOVA 25

Vzajemna pomoč obrtnikov

Redna letna skupščina metliških obrtnikov - Pomoč v krizi - Spremembe v zavarovanju - Ovržene lažne govornice

Obrtno združenje in društvo obrtnikov iz Metlike sta imela pretekli teden redno letno skupščino, na kateri so najprej pregledali delo v tem letu ter ga ugodno ocenili. Sprejeli so tudi sklep, da obrtniki še naprej plačujejo 0,07 odstotka čistega dohodka v sklad za vzajemno pomoč obrtnikov. Iz tega sklada bodo dajali obrtnikom v njihovi tako imenovani mrtvi sezoni kredite, ki jih bodo leti vrnil v treh do šestih mesecih z obrestmi, ki ne bodo presegale treh odstotkov. O kreditih, ki bodo v gotovini, bo odločala komisija pri obrtnem združenju.

Prisotni so obravnavali tudi novi statut obrtnega združenja. Gre za spremembe v pravnih zadevah, ki bodo objavljene v reviji Obrtnik. Ena najbolj zanimivih je ta, da se lahko v združenje včlanijo tudi obrtniki s popoldansko obrtjo in umetniki.

Tajnica združenja je seznanila obrtnike s pogodbo, ki jo je na seji aprila letos sprejela skupščina Zveze obrtnih združenj Slovenije o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja oseb, ki opravljajo samostojno gospodarsko dejavnost. Na podlagi nove pogodbe je osnova za plačevanje prispevkov za pokojninsko zavarovanje in za odmerjanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ugotovljeni povprečni osebni dohodek v tekočem letu in ne več povprečni mesečni osebni dohodek v preteklem letu. Glede na to imajo samostojni obrtniki in tisti samostojni obrtniki, ki so se upokojili od 1. 1. 1978, pravico doplačati prispevke do navedenega datuma, kar bo imelo za posledico višje pokojninske osnove. Te zadeve morajo urediti do konca tega leta na regionalni skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v Novem mestu.

Združenje je opozorilo obrtnike, da spremenijo cenike storitev, saj so mnogi ceniki iz leta 1978 ali celo starejši. Z ureditvijo cenikov bodo dobili bolj stvarne začetne osnove in s tem preprečili težave v prihodnjih letih. Opozorili so jih tudi na sklepanje novih pogodb o delovnih razmerjih.

Obrtniki so evidentirali kandidate za delegate zbora združenega dela in združeno delegacijo za SIS. Na koncu pa so prisotni ovrgli govornice, ki se šinjajo po mestu, da si nekaj ljudi v obrtnem združenju prilašča denar ter vsakomur ponudi v pregled vso dokumentacijo o finančnem poslovanju.

MIRJAM KRUPACNIK

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente so prispevali: Zavarovalna skupnost Triglav-Dolenjska območna skupnost 150.000 din; namesto venca pokojni mami Ivici Rak - sodelavci SDK 1.040 din.

Namesto novoletnih čestitk in koledarjev so v sklad za nabavo dragih medicinskih instrumentov darovali: Marjan Tomazin, soboslikarstvo in pleskarstvo, Novo mesto, 2000 din; Viktor Tomazin, soboslikarstvo in pleskarstvo, Novo mesto, 2000 din, in Vinko Novak, parketarstvo in plastika, Novo mesto, 5000 din.

SREČANJE STAROSTNIKOV

V Brusnicah je Rdeči križ pripravil srečanje za krajanje, ki so stari nad 70 let. Srečanja se je udeležilo veliko starostnikov. Zbranim je povedal nekaj besed I. Perhaj, potem pa so nastopili pevci, recitatorji in igralci iz šole ter ženski pevski zbor KUD Brusnice. Po proslavi je bila zakuska; ob jedi in pijači ter živahni glasbi se je razvil prijeten razgovor, najbolj čili pa so tudi zapelsali. Starostniki so bili srečanja veseli.

MARJANCA KRANJČ

MLADINSKA POLITIČNA ŠOLA

Zadnje tri petke in sobote v tem mesecu je metliška mladinska organizacija v izobraževalnem centru Beti pripravila mladinsko politično šolo, v kateri obravnavajo naslednje teme: subjektivne sile, organiziranost ZSMS, SLO in družbena samozaščita in revolucionarne tradicije, mladinsko prostovoljno delo, družbene organizacije in društva, informativna dejavnost, domača in svetovna politična dogajanja. Politične šole se udeležujejo predsedniki in sekretarji mladinskih organizacij iz tozgodov, krajevnih skupnosti in šol in drugi člani vodstev mladinskih organizacij, predavajo pa v glavnem metliški družbenopolitični delavci.

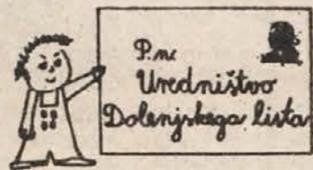
RAZSTAVA OKOVJA V NOVEM MESTU

V mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo „Okovje“. Razstava, ki jo posreduje Gorenjski muzej iz Kranja, bo odprta do 15. januarja.

PODELITEV BRALNIH ZNAČK - Podelitve cicibanovih in Kajuhovih bralnih značk na osnovni šoli Krmelj sta se udeležila znana pesnika za mlade Niko Grafenauer in Jože Snoj. Učenci, ki so tekmovali že drugič, so dobili knjižna darila, za nakup katerih je denar prispevala kot pokroviteljica srečanja „Lisca“ iz Krmelja. Učenci smo pripravili kulturni program, pesnika pa sta se pogovarjala z nami o svojem umetniškem ustvarjanju. (Zvonka Žužek, OŠ Krmelj)

MLADI DOPIŠNIK

PROSLAVA V TRŽIŠČU

V petek zvečer smo krajanje Tržišča in okolice do zadnjega kotečka napolnili dvorano. Proslavljali smo dan republike in sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo. Zanje so člani DPM Tržišče s prostovoljnimi prispevki pripravili pogostitev. Za to se jim zahvaljujemo, saj bo ta dan mladim pionirjem ostal v lepem spominu.

MILOŠ PLANTARIČ
OŠ Tržišče

IMELI SMO KONFERENCO

Pred kratkim smo imeli konferenco skupnosti učencev šole, na katero smo povabili sekretarja občinske konference ZSMS Črnomelj Jožeta Stegneta in upokojene učitelje. Pregledali smo uspešno opravljene naloge in tiste, ki nas še čakajo. Po konferenci je bil kratek kulturni program. Nastopili so mladinski pevski zbor, recitatorji, učenke s kratkim prizorčkom in ritmični krožek. MATEJA PAVL INIČ
novin. krožek
OŠ Črnomelj

NA KOLINAH

Za zadnje praznike smo doma krali prašiča. To je bil pravi domači praznik. Pujs je bil zelo debel in močan, saj je možake kar nosil po dvorišču. Do večera je bilo vse postorjeno. Sedli smo za mizo in jedli dobrote, možakarji pa so tudi nekaj več popili, zato je razumljivo, da jim „pevske vaje“ niso najbolje uspele.

NATAŠA NOVINA
OŠ Dol. Toplice

VEČER AFRIŠKE FOLKLORE

20. novembra so imeli prebivalci Krškega enkratno priložnost ogleda čudovite predstave. Skupina afriških študentov, ki se šolajo v Ljubljani, je v izvirnih kostimih predstavila vrsto njihovih domorodnih plesov v veliki dvorani Delavskega doma Edvard Kardelj. Gledalci so imeli priložnost videti pravo afriško folkloro. Vsako točko so nagradili z burnim aplavzom. Občinstvo se je tako živelo v predstavo, da je enkrat celo pomagal peti pripev neke pesmi.

MOJCA STIHI
OŠ Krško

OB PRVI KONFERENCI

Ob prvi ocenjevalni konferenci smo na osnovni šoli „Jurij Dalmatin“ v Krškem ugotovili, da se s uspehom in vedenjem v prvem trimesečju ne moremo pohvaliti, posebno nekateri razredi in učenci. Po konferenci smo v vseh razredih razredniki obravnavali naše delo in vedenje. Marsikje smo bili razočarani nad negativnimi rezultati, grajam, mi, opomini in celo ukori. Ponovno smo sklenili, da si bomo med sabo tovariški pomagali pri učenju in opozarjali na neprimerno vedenje. Uspeh tako le ne bo izostal.

MOJCA STIHI
IVANA PETROVIČ
OŠ J. Dalmatin
Krško

NAŠE GLASILO

Tudi na sevniki osnovni šoli imamo svoje glasilo. Imenujemo ga Odmevi. Izdajamo ga občasno, dvakrat do trikrat v šolskem letu. Pripravljamo številko, v kateri bomo predstavili življenje in delo v naši krajevni skupnosti. Objavljamo tudi literarne prispevke, likovna dela, humor in križanke. Uredniški odbor si prizadeva pridobiti čim več dopisnikov. JASMINA MAROLT, 7. d.
OŠ SEVNICA

MLADOST V PESMI, BESEDI IN SPRETNOSTI

V petek je bil v prosvetnem domu v Črnomlju kviz „Mladost v pesmi, besedi in spretnosti“. Zbralo se je veliko gledalcev. Tekmovali so vojaški garnizona Bela krajina, učenci osnovne šole Črnomelj, ekipe iz krajevnih skupnosti in mladih iz delovnih organizacij. Zmagali so mladinci iz Stranske vasi, ki so se uvrstili na regijsko tekmovanje. Želim jim veliko uspeha.

ANDREJA FLEK
5. b. nov. krožek
OŠ Črnomelj

NAJBOLJŠI TREBANJCI

V sredo, 9. decembra, je bilo v Črnomlju regionalno kvizovsko tekmovanje. Pomerile so se skupine iz Stranske vasi, iz občine Trebnje, Ponikev, Doma Majde Silc in iz Novega mesta. Največ točk so zbrali predstavniki trebanjske občine.

META GORINA
OŠ Črnomelj

PROSLAVA ZA 50-LETNICO

V soboto, 5. decembra, je Prosvetno društvo Oton Zupančič iz Artiče zaključilo praznovanje ob 50-letnici delovanja. Na proslavi je nastopilo vseh 7 sekcij, ki delujejo v društvu.

SABINA KUKOVICA
OŠ Artiče

ŠAHOVSKO TEKMOVANJE

V Starem tgu je bil preteklo soboto šahovski turnir, na katerem so se Črnomlajci dobro odrezali, saj je bila ekipa mlajših pionirjev prva, pa tudi ostale so se visoko uvrstile.

PETER ŠUIJICA
OŠ Črnomelj

NAŠ PREDSTAVNIK

Za razstavo ekslibrisov, ki bo v Mostah, so izbrali med 2995 ekslibrisi učencev iz številnih evropskih držav tudi ekslibris učenca naše šole Darka Umeke.

IRENA ZORKO
OŠ Artiče

RAZSTAVA KNJIG

V sredo, 9. decembra, je Mladinska knjiga iz Novega mesta pripravila razstavo knjig. Učenci smo si jo z zanimanjem ogledali in kupili tudi nekaj knjig.

MARIJA KOVAČIČ
OŠ Sentjerne

STEKLINA PRI NAS

Pred praznikom republike se je pred sosedovo hišo prikradla lisica in ubila psa Kara. Lastnik je poklical lovce, psa pa odnesel na veterinarsko postajo v Novo mesto. Ugotovili so, da je bila lisica stekla.

ROK BARBIČ
OŠ Dol. Toplice

SLOVESNO OB PRAZNIKU

V Domu Majde Silc je bilo praznično že v četrtek pred dnevom republike. Učenci smo se srečali z borci 10. SNOUB ljubljanske, ki so nam pripovedovali o liku Majde Šilc, hrabre borke in sekretarke SKOJ te brigade, ter o bojih brigade. Po srečanju smo si skupaj z borci ogledali kulturni program v domu JLA, ki ga je ob dnevu republike pripravilo kulturno društvo doma. Po priveditvi so se kulturniki srečali z igralko in borko 10. SNOUB Vladošo Simčičevo, ki je ocenila njihov nastop in jim dala napotke za bodoče delo. Dan smo popestrili še s plesom, ki so se ga udeležili tudi mladinci iz osnovne organizacije Mercator, s katerim sodelujemo že nekaj let.

MARTIN MEJAŠ
Dom Majde Silc
Novo mesto

PRAZNOVANJE V ADLESČIŠIH

Tudi v Adleščih smo praznovali rojstni dan naše domovine. V kulturnem domu se je zbralo veliko krajanov in drugih ljudi, ki ne živijo v našem kraju, med NOB pa so pomagali partizanom. Tem je občinska ZB Črnomelj podelila značke OF. Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole Adlešči in mešani pevski zbor v naši krajevni skupnosti.

NATAŠA SPEHAR
OŠ Črnomelj

NOVOSTI!

ZALOŽBA KASET IN PLOŠČ
RTV LJUBLJANA

SLOVENIJA
ANSAMBEL
SLOVENIJA

ČETRTKOV VEČER
TEBI MATI

SLOVENSKA ZEMLJA
V PESMI IN BESEDI

SLOVENSKI OKTET
NOCOJ IN VSELEJ

POPEVKA VESELE
JESENI '81

NACEK V PTUJU

ČETRTKOV VEČER
VINSKE PESMI

ANDREJ ŠIFRER
IDEJE IZPOD ODEJE

NECA FALK
NERVOZNA

EDVIN FLISER
NJEJ

PROSLAVA TUDI OB NOVEM LETU

V počastitev dneva republike smo mladinci iz Dolenjskih Toplic pripravili proslavo. Program so v topličkem prosvetnem domu izvedli recitatorji iz osnovne šole, mešani pevski zbor „Maks Henigman“ in seveda mladinci, ki so recitali socialno-revolucionarne pesmi. Mladinci že pripravljamo proslavo, na katero bomo ob novem letu povabili najmlajše.

BRIGITA MATKOVIČ

OBISKALI SMO DOLENJSKI LIST

Člani novinarskega krožka smo obiskali uredništvo in grafični oddelček Dolenjskega lista. Seznanili smo se z delom novinarjev, z nastankom časopisa in grafiko. Videli smo tudi „ta pravega“ novinarja, ki se je pravkar vrnil s terena. Obisk smo končali zadovoljni, čeprav smo imeli glave nabite z novimi pojmi.

Člani novinarskega kr.
OŠ Baza 20
Dol. Toplice

ZADOVOLJNI S SOLO

Na osnovni šoli v Loki imajo že nekaj mesecev celodnevni pouk. Otroci ostanejo v šoli do 15. ure, opravijo naloge in ponavljajo učno snov. S celodnevno šolo so zadovoljni otroci in starši. Šola je nastanjena v 75 let stari stavbi, ki pa je prenovljena. Učiteljski kolektiv vodi Vida Bogovič. Šolska kuhinja je dobro organizirana. Nekateri krajanji prispevajo prostovoljno za hrano; njihova imena objavljajo na posebni tabeli. Tudi jedilnica je lepo urejena.

S. SKOČIR

K nepotrebni polemiki

Pod tem naslovom odgovarja izvršni svet občinske skupščine v Krškem na prispevka o šoli v Kostanjevici

Novinar Dolenjskega lista je 26. 11. 1981 objavil notico z naslovom Draga šola kot ocivrek konference ZKS, Hs ko je ta v edini točki dnevnega reda kritično razpravljala o šolstvu v občini Krško. Ocivrek zato, ker je bila informacija nepopolna, saj je izpustil ob razpravi o mozaiku na steni kostanjevške šole bistvo, to je sklep konference, da se stvar razišče. Tež notici je sledil 10. 12. 1981 nekaj vrstic daljši odgovor Osnovne šole Kostanjevica na Krki pod naslovom „Se: Draga šola.“ Zal so se v obeh uokvirjenih informacijah pojavila imena nekateri družbenih delavcev, povsem brez potrebe pa je vmešano tudi ime imetnika, ki pušča z mozaikom Bitka na Krškem polju v naši občini že svojo drugo veliko stvaritev kot dokaz izjemne intelektualne in umetniške oči. Povsem nepotrebno tudi zato, ker je razbrati iz notice 10. 12. 1981, da misli skupina ustvarjalcev te umetniške usmeritvi svoj korak k pristojnemu sodišču.

Zaradi informiranja javnosti ter z namenom, da se duhovi pomirijo, polemika pa preneha, daje izvršni svet SO Krško pojasnila, ki so razvidna iz dokumentacije, s katero razpolagamo:

1. Zaradi nekaterih govoric o nastajanju umetnine Bitka na Krškem polju je izvršni svet SO Krško naslovil 14. 9. 1981 OŠ Kostanjevica na Krki dopis, v katerem je zahteval pojasnila o vrednosti umetnine, načinu zagotovitve sredstev in o samoupravnih odločitvah pri naročanju tega projekta.

2. Šola je na dopis izvršnega sveta odgovorila 22. 9. 1981 in zadovoljivo pojasnila ves postopek pri nastajanju umetnine, zato smo v izvršnem svetu menili, da nam dodatni dokazi o pravilnosti postopka niso potrebni. Fotokopijo dotedanje dokumentacije smo odstopili tudi predsedstvu SO Krško.

3. Iz druge dokumentacije, predvsem pa iz Sporazuma, ki je bil

pisma in odmevi

Franciška Žagar

Na pokopališču v Stari cerkvi pri Kočevju so pred kratkim pokopali Franciško Žagar, ki je umrla v 88. letu starosti. Vedno je bila zavedna in poštena Slovenka in je tako vzgojila tudi svojih sedem otrok. Vsa Žagarjeva družina je bila med organizatorji OF na območju Gorenje-Stara cerkev. Sinovi so se borili v NOV, hčerka Marica pa je bila aktivistka od leta 1941. Mati Franciška je med vojno veliko prestala. Med roško ofenzivo je morala iskati zavetje v roških gozdovih. Okusila je tudi trpljenje v kočevskih zaporih. Vse to ni strlo njenega duha in je do konca vojne pomagala naši vojski.

IZGUBILI SMO MENTORJA

Vse mlade v Krmelju je prizadela vest, da je umrl Boris Debelak, šahovski mentor, ki je vestno vodil šahovski krožek, tako da smo pod njegovim vodstvom dosegali lepe uspehe. Letos smo komaj čakali na začetek dela krožka, ne samo zaradi šaha, ampak tudi zaradi Borisovega lepega odnosa do nas. Bil je vedno prijazen in vedno je imel čas, da poklepeta z nami o šahu, športu in krizankah.

MARKO PAPEŽ
OŠ Krmelj

Na pravem in na pleksi steklu

V Novem mestu odprli dve zanimivi razstavi: zbirko slik na steklo in razstavo grafičnih zapisov ter „prostorskih risb“ Jožeta Vrščaja

11. decembra so delavci Dolenjskega muzeja v Novem mestu pripravili otvoritev kar dveh razstav: v prostorih Dolenjske galerije so odprli razstavo slik na steklu, v mali dvorani muzeja NOB pa razstavo del akademskega kiparja Jožeta Vrščaja iz Črnomlja. Otvoritev kiparjeve razstave je popestril Silvester Mihelčič, ki je zaigral nekaj skladb na elektronsko harmoniko.

Razstavo slik na steklu je pripravila etnologinja Dolenjskega muzeja Ivi Križ. Predstavila je zanimivo zbirko tovrstne ljudske umetnosti, ki jo hranijo v depojih etnološkega oddelka. Večina slik izvira iz nekdanje zbirke Florijana Kolencina iz Irče vasi, del slik pa je za razstavo posodil še Alfred Trenz. Četudi je večina slik na steklo nastopala zunaj naše ožje domovine, pa so naši ljudje te slike sprejeli za svoje in so danes del slovenske folklorne. Na terenu jih ni mogoče več dobiti in tako je razstava v Dolenjski galeriji prava prilžnost, da se obiskovalec seznanji s tovrstno množično ljudsko umetnostjo.

PONOVNO MED NOVOMEŠČANI – Akademski kipar J. Vrščaj (drugi z desne) se po 4 letih ponovno predstavlja novomeški javnosti. (Foto: M. Markelj)

Najraje fotografira ženske

Z razstavo fotografij na temo „Ženska“ dobil prvo in drugo nagrado – Razstavljal v Ribnici, zdaj v Kočevju

Mojster umetniške fotografije Tibor Varga – Somogyi iz Temernina pri Novem Sadu, ki je zdaj vojak v ribniški vojaški enoti, je pred kratkim razstavljal v Ribnici, 19. decembra pa bodo isto razstavo odprli še v Kočevju.

FOTOGRAF UMETNIK – Tibor Varga je tudi član mednarodnega združenja upodabljaljočih umetnikov in dizajnerjev. Zaposlen je kot instruktor v fotoklubu „Branko Bajčić“ v Novem Sadu. (Foto: Glavonjić)

Po štirih letih se novomeški javnosti ponovno predstavlja belokranjski akademski kipar Jože Vrščaj iz Črnomlja. Razstavlja grafične zapise in objekte, v katerih kockasti volumeni zapisuje posamezne linije z barvo ali vzorom na sestavne plasti iz pleksi stekla. Vrščaj je obvladal „tehnologijo prozornih plastičnih

POSAVJU SE OBETA BOGATA SEZONA

To sezono se v Posavju obeta dokaj bogata gledališka sezona. Medtem ko so v Krmelju že imeli premiero komedije „Ptice selivke“, ki jo je režiral Rado Kostrevec, se bodo drugod take predstave vrstile v naslednjih tednih in mesecih. Tako vadijo v Arčičah pod vodstvom Darinke Aringer „Komedijo ljubezni“, na Senovem pod vodstvom Zinke Guček „Razbiti vrč“, na Sromljah pa se je režiser Darko Kajba spopadel z „Županovo Micko“. Za študij gledaliških besedil so se odločile tudi skupine v Sevnici, Brežicah in drugih krajih. Kaj bo pripravljeno, bo moč videti tudi na območju priveditvi, ki bo aprila prihodnje leto.

V. P.

mas v toliki meri, da je opustil vsako naključnost tehnološkega postopka, ki bi obvezno narekovala formo, in se posvetil edino opravičljivi likovni intervenciji v praznem, svetlem, brezbarvnem prostoru,” je v katalogu zapisal Aleksander Bassin, ko opredeljuje Vrščajevo delo, kateremu moramo v naši umetnosti priznati pomembno mesto.

MiM

RAZSTAVA V SEVNICI

V sevnški Lisei razstavlja svoja dela 19-letni Silvo Mirt. Za to svojo prvo razstavo je mladi slikar, ki je sicer doma iz Sevnice in zaposlen v Kopitarni, odbral krajine in avtoportrete, narejene s svinčnikom in voščenkami. Silvo Mirt je končal srednjo šolo za oblikovanje v Ljubljani.

A. F.

Artičani končali jubilejno leto

Na zaključnem večeru ob 50-letnici kulturnega društva nastop vseh

Kulturno društvo Otona Župančiča iz Arčič je vsako leto znova presenečena z izvirnimi delovnimi oblikami, ustanavljanjem novih sekcij in vse bolj odmevnimi prireditvami. Med slednje šteje vsekakor tudi večer, s katerim so zaključili celoletno praznovanje 50-letnice društva.

Na omenjeni prireditvi so nastopile vse sekcije artiškega društva. Moški pevski zbor se je predstavil s sporedom borbenih, fantovskih in umetnih pesmi, folklorna skupina z belokranjskimi, gorenjskimi in slavonskimi plesi, zaigrali so tamburaši, bobnarji, flavtisti, mladi literati so brali svoja dela, filmska sekcija je zavrtela filmske posnetke z junjskega srečanja pihalnih orkestror Slovenije in nastopa figurativnih plešalcev. Večer se je končal s podelitvijo društvenih priznanj.

PESNIK MED SLAVISTI – Pesnik, prevajalec in urednik Severin Šali je tudi ob srečanju z dolenjskimi slavisti pokazal, kako zna biti hudomušen. Na posnetku ga vidimo, kako je v družbi s prof. Erno Horvat in prof. Jožetom Zupanom kramljajoč čakal, da se je iztekel čas za napovedani, a zavoljo nesklepčnosti neopravljivi občni zbor Slavističnega društva Dolenjske. (Foto: I. Zoran)

Novo mesto pesniku Šaliju

Dolenjski slavisti pripravili v počastitev 70-letnice Severina Šalija srečanje z njim in njegovo poezijo

Zaman je Vlada Eržen minulo soboto v razsvetljeni sobi novomeške Gostinske šole pogledovala na uro in čakala trenutek, da bi kot predsednica Slavističnega društva Dolenjske lahko začela občni zbor te stanovske organizacije, saj se je na povabilo odzvala le nekaj več kot deset slavistov oziroma bore devetina članov društva, vsekakor pa premalo za veljavno odločanje.

Ce je že spodletel občni zbor, pa se je v celoti posrečila počastitev 70-letnice Severina Šalija uro kasneje v isti stavbi. V skoraj tridesetletnem sporedu so navzoči, zbrani okrog jubilarja, prisluhnili zboru cicibanov, solistki na harmoniki, recitalu Šalijeve poezije, ki so ga ob spremljavi kitaristov, učencev Glasbene šole Marjana Kozine, izvedli dijaki iz gimnazije in ekonomske šole, ter nazadnje še besedi Jožeta Škufca o življenjski in umetniški poti Severina Šalija.

Prof. Škufca je dejal, da je potrebno pri Šaliju poleg pesnikovanja in prevajanja videti tudi njegovo uredniško, založniško in kulturno-prosvetno delo. Seweda pa je res, da je

kultura in izobraževanje

V soboto predstavitev

Letošnja „Samorastniška beseda“ je pretežno pesniška (in dolenjska)

„Samorastniška beseda“, literarna revija, ki jo že šest let izdaja občinska kulturna skupnost v Trebnjem, je te dni spet izšla, natisnjena v 1200 izvodih. Številka, edina v letu 1981, je pestra in vsebinsko bogata, v njej pa objavlja svoje literarne prispevke šestnajst avtorjev. Njene strani, ki so po tradiciji neoštevilčene, napolnjujejo predvsem verzi, tako da gre skoraj za nekakšen pesniški almanah. Če bi jo merili po tem, od kod so doma avtorji, bi lahko rekli, da je izrazito dolenjska. To pa je „Samorastniška beseda“, v prvi vrsti namenjeni objavam literarnih besedil dolenjskih piscev, samo v korist.

Zvesti stari dobri navadi bodo Trebanjci tudi pričujočo številko „Samorastniške besede“ predstavili na posebni prireditvi. Ta bo v soboto, 19. decembra, ob 17. uri v avli trebanjske osnovne šole. Besedila posameznih avtorjev bodo brali recitatorji. „Samorastniška beseda“ naj bi izšla tudi prihodnje leto. Uredniški odbor je v letošnji objavi sporočilo, da bo prispevke za novo številko zbiral do 1. maja. Posebej je povabil k sodelovanju pisce kratke proze in eseejev, torej prispevkov, ki so do zdaj premalokrat bogatili strani te revije.

Lovci zalagajo za steklino

Mnenje sevnškega lovca o plačilu pregleda lisic

Ob pojavu nevarne kužne bolezni stekline imamo lovci odgovorne naloge pri pokončevanju sumljivih živali, klatečih se mačk in neprivzanih psov. In vendar, ali je pri tem vse tako, da bo akcija lahko potekala najodločneje in tudi kar najbolj uspešno. Dokler je bila sevnška občina proglašena le za ogroženo območje, je lovec uplenjeno lisico oddal, da so jo lahko poslali v analizo. Stroški za ta pregled so šli v breme republike.

Odkar pa je območje občine razglašeno za okuženo, je drugače. Lovci, ki upleni sumljivo lisico, mora položiti okrog 1.200 dinarjev. Ta denar dobi vrtnen s pribitkom 500 dinarjev, vendar le v primeru, če je žival dejansko okužena s steklino.

Način ni spodbuden. Navsezadnje na ta način tudi ne moremo natančno spremljati, kako se steklina giblje. Ob pogonu pri Črnem potoku

ku smo npr. uplenili štiri lisice, toda, le en lovec je položil omenjeni denar in le za to lisico bomo dejansko izvedeli, ali je bila stekla ali ne. Med lovci zanimanje za take pogone, razumljivo, pada. Ob nedavnem pogonu pri Orešju je npr. prišlo le pet lovcev. Lani smo, ko še ni bilo tega ukrepa, postrelili veliko lisic, sedaj, ko bi jih morali še več pa, tak ukrep?

S. G. SEVNICA

PRIPIS: Za mnenje smo povprašali dipl. veterinarja, sicer pa predsednika komisije pri izvršnem svetu sevnške občinske skupščine za zatiranje kužnih bolezni Alojza Miheva. Pripomnil je, da način resda ni najbolj spodbuden, menijo pa, da bodo lovci vseeno sodelovali, saj so tudi gojitelji divjadi. Občinski sklad revnejše občine za zatiranje kužnih bolezni je prepletel, da bi lahko pošiljali v analizo vse sumljive živali.

ZAMUJENA PEVSKA PRILOŽNOST – Glasbeni mladini Novo mesto, organizatorici petkovega koncerta APZ Tone Tomšič, ni uspelo vzbuditi zanimanje za najboljši slovenski amaterski zbor, saj je bilo med poslušalci kaj malo pevcev od desetih zborov, kolikor jih poje v občini. Izjema so bili le „krkaši“, ki so se koncerta udeležili v polnem številu. Odgovorni za kulturo, ki jih med poslušalci ni bilo videti, razmišljajo o zmanjšanju števila zborov in o dvigu kvalitete, h kateri bi v mnogočem prispevalo tudi tako izpopolnjevanje. (Foto: Janez Pavlin)

TELEVIZIJSKI SPORED

18. XII. petek

8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Francoščina, Slovensčina
10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute
15.30 TV V ŠOLI: Ruščina, Sodobna hrvaška književnost
17.10 POROČILA
17.15 PADLA Z NEBA
17.45 TRZASKI NARODNI ANSAMBL
18.15 OBZORNIK
18.25 V SENC I ENERGETSKE KRIZE: ENERGIJA IZ ODPADNIH SUROVIN

V času velikega pomanjkanja energije se zdi, da bodo čedalje bolj prav prišle tudi odpadne surovine, ki se kopičijo in onesnažujejo okolje. Poznavalci predvidevajo, da je iz odpadkov moč pridobiti 2 do 4 odst. potrebne energije. Z zažiganjem že zdaj pridobivajo toplotno energijo, za raznovrstna goriva pa so uporabni tudi predelani.
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 J. London: MARTIN EDEN
21.00 TI DNEVI, TA LETA: FILMSKA KRONIKA 1947
21.45 V ZNAMENJU
22.00 NOČNI KINO: ISKANJA
Z Iskanji je Matjaž Klopčič naslovil film, ki ga je pred dvema letoma

posnel po izdoru Cankarja romanu Š poti. Poteka zgodbe o dveh prijateljih, ki se pred prvo svetovno vojno soočata z več bivanjskimi vprašanji in se ali pa tudi ne rešujeta iz stisk. Igrajo Boris Cavazza, Boris Juh, Milena Zupančič, Tanja Poberžnik, Iva Zupančič in drugi.

2
16.55 Test - 17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Mali svet - 18.15 Mladinska oddaja - 18.45 Ob dnevu JLA - 19.15 Rokeri s Moravu - 19.30 Dnevnik - 20.00 Družina in družba - 20.45 Zagrebška panorama - 21.10 Narodna glasba - 21.40 Kultura srca.

19. XII. sobota

8.00 POROČILA
8.05 GLASBA ZA CICIBANE: JACEK SPOZNAVA VIOLONČELO
8.30 POTOVANJE SKRATA SPANCKOLINA
8.40 JELENČEK
9.10 PISANI SVET: DERBI
9.40 HANZOVA POT, dokumentarna oddaja
10.15 PO SLEDEH NAPREDKA
10.25 JEDRSKA REVOLUCIJA: ATOM PRED VOJNO
10.55 SREČNO, TUJKA
11.45 in 15.40 POROČILA
15.45 NAŠ KRAJ: PLANINA
16.00 SLOBODA-DITA: PARTI-

ZAN, prenos košarkarske tekme
17.30 MODRA VODA, BELA SMRT, ameriški film
Smemalec Peter Gimbel je z izkušeno filmsko ekipo od Ceylona do obal južne Afrike in Avstralije sledil morskemu psu, ki so ga poimenovali Bela smrt. Nastal je odlični dokumentarni film.
19.05 ZLATA PTICA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 39 STOPNIC, angleški film
Po romanu Johna Buchana je film z gornjim naslovom že pred zadnjo vojno posnel mojster grozljivk Alfred Hitchcock, tokrat pa bomo gledali verzijo, ki je v režiji Dona Sharpa nastala pred tremi leti. Dogajanje se odvija pred prvo svetovno vojno, ko pruski oficirji pripravljajo

tajne zarote, ena-nosi šifro 39 stopnic. Glavni junak te vojnunske zgodbe si rešuje življenje z iznajdljivostjo. Poznavalci pravijo, da je Sharpov film prepričljivejši ko Hitchcockov. Igrajo Robert Powell, David Warner, Eric Porter, Karen Dotrice, John Mills in drugi.
21.45 SREČANJA V STUDIU, zabavnoglasbena oddaja
22.40 KAŽIPOT
23.00 POROČILA

2
17.15 Narodna glasba - 17.45 Glasbena oddaja - 18.00 Ob 60-letnici zagrebške glasbene akademije - 19.30 Dnevnik - 20.00 Po kanjonu Colorada - 21.00 Poročila - 21.10 Feljton - 21.55 Sportna sobota - 22.15 Glasbeni atelje

20. XII. nedelja

9.50 POROČILA
9.55 ŽIVŽAV
10.45 KO SEM BIL VOJAK
11.10 KAŽIPOT
11.30 NARODNA GLASBA
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 in 15.30 POROČILA
15.35 CARIGRAD
15.55 SREČANJA V STUDIU
16.50 ŠPORTNA POROČILA

17.00 TEŽKI ZACETKI, ameriški film
Vestern z gornjim naslovom pripoveduje o prigodah družine, ki se odpravi v obljubljeno Nebrasko, a kar naprej doživlja poraze. Končno pa žena, ki po moževi smrti prevzame vso skrb za družino, le doseže cilj. Delo je zrežiral Buzz Kulik, glavne vloge pa igrajo Joanna Pettet, David Janssen, William Shatner in Lance Le Gault.
18.10 SESTANEK V NEBOTIČNI-KU
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

19.55 VREME
20.00 MANJ STRAŠNA NOČ
20.55 TABU - MOC NAVADE, dokumentarna oddaja
21.25 ŠPORTNI PREGLED
21.55 V ZNAMENJU

2
16.10 Nedeljsko popoldne - 17.30 Omega man (ameriški film) - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Pesmi Ire Gershwin - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.25 Sprehod po kvintnem krogu

21. XII. ponedeljek

10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
17.20 POROČILA
17.25 CICIBAN, DOBER DAN: V ŽIVALSKEM VRTU
17.45 BURLESKA
18.05 ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
18.15 OTROK IN IGRA: NAREDI-MO IGRAČKE TUDI SAMI
Ali mora imeti otrok vselej le v trgovini kupljeno igračo? Oddaja

bo pokazala, da se otrok pogosto raje igra s stvarjo, ki jo mama ali oče izdelata doma.
18.35 OBZORNIK
18.45 MLADI ZA MLADE

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB DNEVU JLA IN 40-LETNICI OBOROŽENIH SIL SFRJ, prenos iz Beograda

21.35 ALI SE MED SEBOJ DOVOLJ POZNAJO
Današnja oddaja bo govorila o tem, kako je JLA prisotna v kulturi,

oz. kako se kultura pojavlja v JLA.
22.40 POROČILA

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Zgodbe po Shakespearu - 18.00 Zaplesimo in zapojmo - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Glasbena oddaja - 18.50 Sportna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Človek hoče navzgor - 21.00 Zagrebška panorama - 21.25 Znanost in mi - 22.15 Gibljive slike

22. XII. torek

10.00 TV V ŠOLI: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
15.45 ŠOLSKA TV: Sutjeska, O katodnem osciloskopu, Vulkan
Drugi prispevek bo šolarjem opisal sestavo, način delovanja in vsestransko uporabnost osciloskopa. Vulkan bodo prikazani kot važnejši preoblikovalci zemeljskega površja. Govor bo o tipih in načinih vulkan-

skega delovanja, ne nazadnje bo omenjeno tudi vprašanje, ali bo človek sploh kdaj sposoben ogromno moč vulkanov obrniti v svojo korist.
17.15 POROČILA
17.20 POTOVANJE SKRATA SPANCKOLINA
17.30 PRAZNIČNI DNEVI SLOVENSKE FOLKLORE
V tokratni oddaji (posneli so jo v Piranu in Portorožu) bomo videli nastopiti tudi črnomaljsko folklorno skupino Zeleni Juri, ki bo izvajala belokranjske ljudske plesne in šege.
17.55 NIHCE KAKOR JAZ
18.30 OBZORNIK
18.40 MOSTOVI - HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost
18.55 KNJIGA

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Pustolovščina - 18.15 Književnost - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Vizija Afrike - 20.55 Dokumentarna oddaja - 21.25 Zagrebška panorama - 21.50 Dokumentarni film neuvrščeni

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 JLA DANES
21.05 ŽENSKO Z QBALE
22.35 POROČILA

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Pustolovščina - 18.15 Književnost - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Vizija Afrike - 20.55 Dokumentarna oddaja - 21.25 Zagrebška panorama - 21.50 Dokumentarni film neuvrščeni

2
17.30 Test - 17.45 Neven - 18.15 Obramba in samozadržita - 18.45 Glasbeni amaterji - 19.30 Dnevnik - 20.00 Gledališka predstava - 21.35 Zagrebška panorama

21.35 625
22.15 V ZNAMENJU

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Mi smo smešna družina - 18.15 Znanost - 18.45 Satirični kabaret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Kino oko - 22.30 24 ur.

23. XII. sreda

10.00 TV V ŠOLI: Biologija, Risanka, Kocka, kockica, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute
16.10 POROČILA
16.15 ISKRA OLIMPIJA: BUDUČNOST, prenos košarkarske tekme
17.45 ROMANTIKA PROTI KLASICIZMU
18.15 OKROGLI SVET
18.25 OBZORNIK
18.40 ANGLEŠKI BALET DANES

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 FILM TEDNA: POSEBNA OBRAVNAVA
Fizične vaje, stroga dieta z jabolki, psihodrama idp., - to so posebne metode za zdravljenje alkoholikov v neki bolnišnici. Možak, ki je zaposlen v tej ustanovi, odide s šestimi bolniki v veliko pivovarno, kjer razsaja alkoholizem. Tam naj bi bolniki zaigrali igrice o grozotah pijančevanja. Predstava odpade, ker se bolniki uprejo doktorju, izkaže se, da je ta pravi tiran prav zaradi

zasvojenosti z alkoholom. Film s to nenavadno vsebino je posnel Goran Paskaljević, igrajo pa Ljuba Tadić, Milena Dravić, Dušica Žegarac, Danilo Stojković in še kdo.
21.35 MINIATURE: JIRI ANDERLE
21.45 V ZNAMENJU

24. XII. četrtek

10.00 TV V ŠOLI: Kemija, Risanka, OZN, Risanka, Zgodba, Zadnje minute
15.45 ŠOLSKA TV: Sutjeska, O katodnem osciloskopu, Vulkan
17.15 POROČILA

17.20 JELENČEK
17.50 MOZAIK KRATKEGA FILMA: PRAVICE OZROK, tanzanijski film
18.30 OBZORNIK
18.40 NA SEDMI STEZI
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 GLASBENI ČETRTEK

INDUSTRIJA OTROŠKE KONFEKCIJE „JUTRANJKA“, SEVNICA

JUTRANJKA

1. Delavski svet temeljne organizacije združenega dela „RADNA“, Sevnica, n. sol. o.

razpisuje (ni reelekcija)
prosta dela in naloge

DIREKTORJA TOZD „RADNA“

Poleg splošnih pogojev mora kandidat za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori
- da ima visoko šolo ekonomske ali druge ustrezne smeri, 4 leta delovnih izkušenj, od tega 2 leti ustrezne prakse na ustreznih vodilnih delih oz. nalogah
- da pasivno obvlada en svetovni jezik
- da ima take osebnostne in moralno-politične vrline, ki zagotavljajo uspešno razvijanje samoupravnih in medsebojnih odnosov
- da obvlada blagovno-finančno poslovanje z upravno samoupravnimi in organizacijskimi nalogami.

2. Delavski svet temeljne organizacije združenega dela „MOTIV“, Sevnica, n. sol. o.

razpisuje (reelekcija)
prosta dela in naloge

DIREKTORJA KOMERCIALE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko oz. višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo 4 oz. 5 let delovnih izkušenj iz ustreznih del in nalog
- da pasivno obvladajo en tuj jezik

3. Delavski svet temeljne organizacije združenega dela „DOL“, Dol pri Hrastniku, n. sol. o.

razpisuje (reelekcija)
prosta dela in naloge

TEHNIČNI DIREKTOR

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko oz. višjo strokovno izobrazbo konfekcijske ali organizacijske smeri
- da imajo 4 oz. 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih delih in nalogah

4. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb Industrije otroške konfekcije „Jutranjka“, Sevnica, n. sol. o.

razpisuje (reelekcija)
prosta dela in naloge

DIREKTORJA KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko oz. višjo strokovno izobrazbo upravne smeri
- da imajo 4 oz. 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih delih in nalogah

5. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb Industrije otroške konfekcije „Jutranjka“ Sevnica, n. sol. o.

razpisuje (reelekcija)
prosta dela in naloge

DIREKTORJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko oz. višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo 4 oz. 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah

Za vsa navedena razpisana dela in naloge se sklone delovno razmerje za nedoločen čas. Osebnih dohodki po določilih „Pravilnika o osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka, sredstva za osebne dohodek in skupno porabo“.

Kandidati za dela in naloge pod zap. št. 1, 2, 4 in 5 naj pošljejo svoje prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev iz razpisa ter opisom dosedanega dela v 15 dneh po objavi na naslov: Industrija otroške konfekcije „Jutranjka“ Sevnica, 68290 Sevnica, Radna 3, z oznako „Za razpis“.

Kandidati pod zap. št. 3 pa naj pošljejo svoje prijave na naslov: Industrija otroške konfekcije „Jutranjka“ Sevnica - TOZD „Dol“, Dol pri Hrastniku, 61431 Dol pri Hrastniku, z oznako „Za razpis“.

Prijavljeni kandidati lahko dobijo podrobne informacije o nalogah in smotnih razpisanih del in nalog v kadrovsko-splušnem sektorju Industrije otroške konfekcije „Jutranjka“ Sevnica, Sevnica, Radna 3.

O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

OBISKALI SMO VAS CIRNIK

Cirnik je najbolj oddaljena in najvišje ležeča vas, iz katere hodijo otroci v našo šolo. Sredi novembra smo to vas obiskali učenci 3. razreda. Spotoma nas je v Gaju sošolka Sandra pogostila z jabolki in keksi. Pot navzgor po kamniti stezi je bila naporna, a zanimiva. Po uri hoda smo prišli v Cirnik. Sošolec Tonček nas je povabil v hišo. Stara kmečka hiša je zelo zanimiva. Na mizi sta nas čakala dva hlebca „zmesnega“ kruha, razveselili smo se skledi jabolka in še toplaga sirovega zavitka. Tončkova babica nam je pokazala,

kako se peče kruh v krušni peči. Izvedeli smo tudi, da Cirničani spuščajo svoje prašiče na pašo v gozd. Tov. učiteljica nam je nato razkazala vas, ki je zelo raztegnjena, in povedala, da je na Cirniku nekoč stal Čičev grad. MATEJ HEDL OŠ Velika Dolina

POSTALA SEM PIONIRKA

Zbrali smo se v okrašenih jedilnicah: cicibani, pionirji, mladinci in starši. Recitali in peli smo. Vsak ciciban je dobil pionirsko izkaznico, knjižico, okrog vratu so nam zavezali rdeče pionirske rutice, na glavo pa

posadili titovke. Svečano smo se zaobljubili, da bomo dobri pionirji. Sedaj so pionirji odreda Sava Kladiška. Ob njegov spomenik smo položili šopke cvetic.

NUSA KRIZANIC, 1. b OŠ SEVNICA

TEKMUJEMO S SEMICANI

Prejšnji teden smo se učenci naše šole prijateljsko pomerili z učenci OŠ Semic v 4 disciplinah: v košarki, plezanju po vrvi, namiznem tenisu in skoku v višino. Polovica zmag je bila naša, polovica pa gostov. ANDREJ NOVINA OŠ Dol. Toplice

V soboto derbi začelja

Pričakovan poraz Novomeščanov v 10. kolu II. ZKI – Zaprudje – Novoles 114:102 (55:47) – Kočevci in Novomeščanke še brez točke

Z 10. kolom se je v soboto nadaljevalo prvenstvo v II. zvezni košarkarski ligi. Novomeščani so tokrat odpotovali v Zagreb k ekipi Zaprudja brez večjih možnosti za uspeh, saj so Zagrebčani med favoriti za vrh lestvice.

Srečanje v Zagrebu pred okoli 500 gledalci je potrdilo napovedi o zmagi domačinov, čeprav so se morali ti za točki potruditi veliko bolj, kot so pričakovali. Novomeščani so dokazali, da so ta čas v dobri formi, kar pa je pred enim odločilnih srečanj letošnjega prvenstva za Novomeščane (proti Heliosu Domžale v soboto v Novem mestu) zelo pomembno. Pri gostih so ponovno dobro zaigrali mladi, ki dokazujejo, da so si že pridobili nekaj potrebne izkušnosti in samozaupanja. Še rezultat: 114:102 (55:47) za domačine.

Koš za Novomeščane so dosegli: Cerkovnik 14, Bajc 18, Ivančič 6, Golobčič 9, Skobe 12, Lalič 17, Plantan 26.

Kot smo že uvodoma omenili, čaka Novomeščane v soboto izredno težko srečanje doma z Domžalčani, ki so po 10. kolu skupaj z Novomeščani in Ježico s 6 točkami

OBCNI ZBOR, RK INLES

Na letnem občinskem zboru RK Inles so ocenili delo tega kluba od zadnjega sestanka. Kot je poudaril Viktor Pogorelec, je bilo delo vseh ekip v klubu izredno dobro, strokovno in kvalitetno. Veseli so, da so v jesenskem delu tekmovalja vse ribniške ekipe dosegle lepe rezultate, kar pričča, da je delo z ekipami zelo dobro. Tudi v bodoče je treba nadaljevati tako in se, kot so poudarili, nitreba bati za prihodnost rokometne v ribniški občini. Ocenili so, da je finančno poslovanje bilo izredno uspešno, prav tako tudi sodelovanje z ribniškimi delovnimi organizacijami, posebno z Inlesom, ki je v tem letu za potrebe rokometne namenil 70 starih milijonov. Na koncu je bil izbran nov upravni odbor, upravni odbor, ki šteje 27 članov, predsednik upravnega odbora pa bo tovariš Viktor Pogorelec.

M. GLAVONJIC

SEVNIČANI V VRHU

Članska ekipa sevniških rokometarjev je po jesenskem delu II. slovenske rokometne lige na prvem mestu, pred Fužinarjem. Dobro delajo tudi kadetje. Kot prvi v zavesko – posavski ligi so se uvrstili na prvenstvo osmih ekip slovenskega prvenstva v Ajdovščini. Zasedli so šesto mesto.

GARNIZON IZ CERKELJ ZMAGOVALEC

V počastitev dneva JLA je OZTKO iz Brežic pripravila tradicionalno športno srečanje mladih Brežičanov, Krčanov, Sevnčanov in cerkljanskega garnizona. Slednji je imel največ uspeha in je osvojil prehodni pokal.

M. R.

TEČAJA V KRANJSKI GORI IN ČRMOŠNJICAH

Nedeljsko sneženje je verjetno dokončno potrdilo pričetek letošnje smučarske sezone, na katero so se pripravili tudi člani SD Rog iz Novega mesta z organiziranjem dveh tečajev. Prvi bo od 25. januarja do 30. januarja v Črmošnjicah; v ceno 1.300 din je vključen avtobusni prevoz, topli obrok, žičnica in šola smučanja. 31. januarja pa se bo pričel smučarski tečaj v Kranjski gori in bo trajal do 6. februarja. V ceno 4.000 din je vključen prevoz v Kranjsko goro in nazaj, polni penzion, žičnica in šolanje. Vse podrobnejše informacije dobite vsak ponedeljek od 18. do 09. ure v prostorih SD Rog, Seidlova 2, kjer sprejemajo tudi prijave.

dežurni poročajo

NADLEŽNEŽ – Novomeški miličniki so 7. decembra pridržali do iztrotne 22-letnega Božidarja Urjnarja iz Hudej pri Trebnjem. Fant je pijan oviral promet, ogrožal s tem samega sebe ter nadlegoval pešce na novomeški avtobusni postaji. Na zagovor bo moral k sodniku za prekrške.

OB MOTOR – S parkirišča pri gostilni Vovko na Ratežu je 9. decembra ponoči izginilo motorno kolo NM 59-493 Franca Umana z Gumberka.

OB GLASBO – V nedeljo zvečer je bilo vmljeno v osebni avto Novomeščanke Milene Bevc, ki je parkirala pred restavracijo na Otočcu. Nepridiprav je vdrl skozi vrata in odnesel radio, vreden 5.000 din.

PADEL Z VLAKA

Sevniške miličnike je 11. decembra prometni urad železniške postaje v Sevnici obvestil, da je sprevoznik brzca 1703 med vožnjo med Orehovem in Sevnico opazil, kako je z vlaka padel ven neki potnik. Miličniki so odšli na kraj nesreče in tam res našli ranjenega 45-letnega Slobodana Gostiča iz okolice Prnjavora. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico. Ugotovili so, da je padel z vlaka, ko je kompozicija stala pred signalom, zato se ni huje ranil. Preveč trezen pa Gostič ob padcu ni bil.

PRETEPAČA V BOLNIŠNICO

Sosedski spor med Bogomirovom Lavriho in Jako Štuparjem na Dolenjem vrhu pri Dobrniču se je žalostno končal. Lavriha je 8. decembra prišel k Štuparjevemu in s sekuro razbijal pohištvo. Pri tem je s sekuro ranil v desno roko Jako Štuparja, ki ga je nato ročno premitil. Oba pretepača so odpeljali v novomeško bolnišnico.

DOBOVSKI ROPAR ŽE DRUGIČ POBEGNIL

Na železniški postaji v Krškem so v nedeljo ob 11.40 prijeli Tomislava Radoševića, ki je polnoči iste dne pobegnil iz novomeških zaporov. Kot je javnosti znano, je Radošević utemeljeno osumljen, da je poleti letos zamaskiran in s pištolo v rokah oropal pošto v Dobovi ter odnesel več 10.000 dinarjev. Čez nekaj časa so ga prijeli in dali v novomeške zapore, od koder pa je sredi belega dneva ušel. Nedeljski Radoševićev pobej je torej že drugi izza novomeških rešetk. Kot se je neuradno zvedelo, je Tomislav Radošević prepilil rešetke na oknu svoje celice.

V TOVORNJAK – Ciril Pungartnik iz Trebnjega je 7. decembra dopoldne vozil osebni avto po Ulici pod gradom k bencinskemu servisu. V ostrem ovinku mu je nasproti pripeljal s tovornjakom Alojz Markočič iz Nove Gorice. Voznika sta zavrla, pri tem pa je osebni avto zaneslo v levo v tovornjak. Škode je zaneslo 70.000 din.

ZADEL PEŠČA – Metličan Damir Ivanovič je 7. decembra popoldne vozil tovornjak od Jurovskega Broda proti Metliki. V Mestnem logu je med srečanjem z osebnim avtom zapeljal mimo skupine pešcev z vzvratnim ogledalom zadel Zdravka Ribariča iz okolice Ozlja. Ribariča so odpeljali v novomeško bolnišnico.

NARAVA JE MOCNEJŠA – Ogledalo na križišču v Kandiji v Novem mestu je bistvenega pomena za hitro in varno odvijanje prometa. V hudem mrazu pa ogledalo odpove, pokrije ga led in vozniki ostanejo brez koristnega „periskopa“

Sedem let za poštni rop

Tomislav Radošević priznal, da je oropal pošto v Dobovi – Vestne priprave – Pripor podaljšan do pravnomočnosti

Ni veliko manjkalo, da se pred senatom brežiške enote temeljnega sodišča Novo mesto v ponedeljek ne bi pojavil obtoženec. Kot smo že poročali na drugem mestu, je Tomislav Radošević, osumljen poštnega ropa v Dobovi, v soboto že drugič pobegnil iz novomeških zaporov. V nedeljo so ga krški miličniki prijeli na postaji.

Po večurni razpravi je senat brežiškega sodišča Tomislavu Radoševiću za družbeno nevarno kaznivo dejanje prisodil 7 let zapore. Pripor so mu podaljšali do pravnomočnosti sodbe.

Radošević je bil pred 30 leti rojen v okolici Smederevske Palanke. Nazadnje je bil začasno prijavljen v Brežicah, sicer pa je zadnjih 10 let živel v Zvezni republiki Nemčiji, od koder so ga po prestani kazni 3 let zapore izgnali. Radošević je med obravnavo priznal, da je ob belem dnevu 27. julija letos prišel zamaskiran na dobovsko pošto in od dveh uslužbenk zahteval, naj mu izročita ves denar – 189.781,80 dinarja. Nekaj več kot polovico te vsote je skrnil ob Savi, naslednjega dne je po izletu v Novo mesto in Zagreb prišel po plen, vendar so ga prijeli.

Obravnava je pokazala, da se je Radošević na rop vestno pripravil več dni in čakal na najbolj ugodno priložnost. Za-

kaj je storil vse skupaj, obtoženec tudi danes ni znal ali ni hotel povedati. O premišljenosti pa nedvomno pričajo številni dokazni predmeti, kot so laluska, ukradeno kolo in drugo, kar mu je pomagalo pri ropu. Dejstvo je tudi, da je Radošević pred ropom vlomil v neko barako in tam prespal. Sodba še ni pravnomočna.

ZADEL V PEŠČA

Martin Horvol (52 let) iz Bukoška je šel 8. decembra ob 23.35 ob kolesu po krajevni cesti v Pečnih selih. Za njim se je z osebnim avtom pripeljal 28-letni Branko Priberšek iz Malega vrha. Ko je začel pešča prehitevati, ga je zadel v levo nogo. Pešča je vrglo na pokrov motorja in je razbil steklo. Horvola so morali odpeljati v bolnišnico.

MAŠČEVANJE Z ŽEBLJI?

Krški miličniki so 3. decembra prejeli prijavo, da je neznanec na krajevni cesti v bližini peskokopa podjetja Kremen iz Novega mesta zabil v pot nekaj ročno narejenih močnih žebeljev. Žebli so sveda poškodovali pnevmatike zasebnih in družbenih tovornjakov, ki prevažajo pesek. Na gumah je za 70.000 dinarjev škoda, zaradi izpada proizvodnje pa še dodatnih 200.000 dinarjev. Strlilo so na sledi.

POSLALI SO GA V PANČEVO

Brežiški miličniki so 10. decembra ponoči v Dobovi prijeli 26-letnega Jašari Jašarija iz Gračanice, za katerim so v Pančevu razpisali tiriloko zaradi utemeljenega suma tatvin.

AVTOBUS V HLEV

V Dol. Suhorju pri Vinici sta 9. decembra dopoldne pripeljala nasproti voznik tovornjaka podjetja Gorjanci Ivan Vukošič iz okolice Slunja in voznik avtobusa istega podjetja Ivan Papič z Otočca. V avtobusu je bilo 12 potnikov. Pri srečanju je bil tovornjak na sredi ceste, zato je Papič avtobus zavrl in zavil v desno, pri tem pa ga je zaneslo v vogal hleva ob cesti. Potnik Jože Hudejla s Hrasta pri Vinici je bil laže ranjen. Na hlevu je za 40.000 din avtobusa pa za 200.000 din škode.

V PEŠČA NA PREHODU

Novomeščanka Slavka Mikec je 8. decembra zjutraj peljala z osebnim avtom proti Bršljinu. Na prehodu za pešce pri Pionirju je zadela Boža Časnjia iz Novega mesta in ga zbila na tla. Časni je bil huje ranjen, odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

NASILJE NA MAGISTRALI

V karteljevskem klancu je 10. decembra popoldne neznan voznik tovornjaka prehitel tovornjak s prikolico ljubljanske registracije, ki je vozil proti Ljubljani. Ko je bil na levi, je nasproti z osebnim avtom pripeljal Poljak Krystof Gorzynski. Poljak je zavrl in se umikal na desno. Pri tem ga je začelo zanašati; zdrknil je v levo, opazil tovornjak s priklopnikom, ki ga je iz zagrebške smeri pripeljal Anton Lukan iz Vrhneke, nato pa zapeljal s ceste in trčil v drevo. Poljakova sopotnica je bila laže ranjena. Škode je za 150.000 din. Izsiljevalskega voznika tovornjaka še iščejo.

Tesna, zlata vredna zmaga z Ino

Pionir, ki je v nedeljo premagal Ino s 3:1 (11, 12, 14, 13), se je še utrdil na prvem mestu II. ZOL – zahod – Mokronog ni igral, Kočevke spet izgubile

Doslej najtežjo tekmo pred domačim občinstvom (tokrat se je zbralo že blizu 500 gledalcev) je Pionir odigral v nedeljo z Ino, z izenačenim, enakovrednim, v polju bolje uigranim in rutiniranim moštvom z Reke. Pri gostih sta nastopila tudi nekdanja državna reprezentanta Brozič in Lukanovič. Boriti se je bilo treba za vsako točko; izid srečanja je bil do konca negotov, zlasti se, ker so pionirjevci, ki so malo padli v formi, neodpušljivo slabo servirali v odločilnih trenutkih. Šele ko je prišla do veljave občutno večja povprečna višina dolenjskih igralcev in ko je začel učinkovito delovati njihov blok, je bilo

moč napovedati, kdo bo končni zmagovalec. Pri domačinih sta bila spet najboljša Primc in Kosmina ter z nekaterimi odličnimi potezami Brulec, ki pa premalo igra v napadu. V Pionirjevi ekipi je po prihodu iz JLA spet zaigral Tone Škrbe iz Žužemberka in se izkazal kot učinkovita zamenjava za Babnika, ki mu tokrat ni šlo od rok.

Tekma je bila razburljiva in lepa, lahko pa bi bila še bolj, če bi bila sodnika Gjurin in Jurjavec dorasla zahtevnosti srečanja. Kazanje rume nih kartonov pač ne more nadomestiti nujno potrebne sodniške avtoritete, temelječe na objektivnosti in znanju.

Pionir se je z nedeljsko zmago še bolj utrdil na prvem mestu, saj ima

iz 8 kol 7 zmag ter odlično razliko v setih 22:7. Za petami sta mu Mežica in Kaňovac. V soboto dopoldne potujejo pionirjevci in navijači v Pulj na srečanje z Uljanikom.

V SOL – ženske je Kočevje v tem kolu gostovalo v Mariboru in s Palomo Branik (ml) tesno izgubilo s 3:2 (13, 6, -11, -11, 11) in slej ko prej ostalo na predzadnjem mestu na prvenstveni lestvici.

M. L.

KRŠKO: DOMAČI NAJBOLJŠI

TVD Partizan Krško je pripravil pri lovskega doma na Trški gori meddružinsko tekmovalje v streljanju na ginaste golobe. Najbolj mirno roko so imeli strelci prvega moštva TVD Partizan Krško, ki so od 60 možnih zadeli kar 54 golobov. Drugouvrščena ekipa LD Artiče je zbila 51 golobov. Med posamezniki se je izkazal Zabkar (TVD Partizan Krško), saj je vsakokrat zadel v polno. Le po enega glinastega goloba manj – 19 pa sta zadela Smidej (LD Bistrica) in Mlinarič (TVD Partizan Krško).

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO

Trebanjska strelska družina je v počastitev dneva republike pripravila v sodelovanju z mladinsko organizacijo strelsko tekmovalje, na katerem je nastopilo 71 strelcev. Pri članih so zmagali Trebanjci, 2. KPD Dob I; pri članih je bil vrstni red naslednji: Trebnje, ZSMS Trebnje, OO ZSMS Dobrič. Tekmovalce so tudi osnovne šole: zmagala je OŠ Trebnje, 2. OŠ Veliki Gaber, 3. OŠ Mokronog.

MALI NOGOMET: 30 EKIP

V organizaciji nogometnega kluba Ribnica je bil v dvoranah športnega centra 5. tradicionalni turnir v malem nogometu, na katerem je nastopilo 30 ekip iz ribniško-kočevske doline. V tekmovalju za 3. mesto je Butoraj premagal ekipo „Mirko Bračič“ 5:3, medtem ko je v finalnem delu JLA premagala Velike Lašče z rezultatom 3:1. Moštvo doma JLA je igralo v postavi: Pančič, Gacev, Jelusič, Vučičević, Pajič, Krivdič, Petkovski, Radenovič, Milneški. Za najboljšega igralca turnirja, najboljši strelci je bil Švajder (Butoraj, 12 golov), najboljši vratar Troha (Inles). V tekmi superfinala je ekipa Naj – naj iz Ljubljane premagala selekcijo moštev z ribniškega turnirja z rezultatom 4:1.

KOČEVJE: GRADIS 5073:5444

Na obnovljenem kegljašču Name v Kočevju je domače moštvo v I. kolu I. ljubljanske kegljaške lige, kot je bilo pričakovati, izgubilo z ekipo večkratnega državnega prvaka Gradisom. V moštvo domačih so bili najboljši Pajnič 877, Legan 856 in Kajfež 853.

SLEPI PODIRALI DEVETKE

– Teden invalidov so dolenjski invalidi počastili s tradicionalnim kegljaškim tekmovaljem. (Foto: J. Pavlin)

Invalidi kegljali

V sredo je bilo četrto srečanje invalidov

Ob mednarodnem letu n tednu invalidov je bilo v sredo, 9. decembra, v novomeškem Domu JLA 4. tradicionalno srečanje medobčinskih organizacij invalidov v kegljanju. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih, medobčinsko društvo slušno prizadetih in medobčinsko društvo civilnih in vojni invalidov so zastopali tričlanske ekipe. Pokal za najboljšo uvrstitev je prejelo MDCIV Novo mesto (1315), za njimi sta se uvrstile MDSS Novo mesto (1237) in MDSP Novo mesto (1146). Med posamezniki je bil najboljši Ludvik Markovič (MDCIV) s 466 podrtimi keglji, 2. Branko Murn (MDCIV) 441, 3. Lojze Šercelj (MDSP) 437, 4. Jože Klančar (MDSS) 432.

J. P.

USPEH MLADIH TRŽIŠKIH ŠAHISTK

V soboto je bilo v Zagorju regijsko ekipno šahovsko tekmovalje, na katerem so bile v kategoriji starejših pionirk najboljše mlade šahistke iz Sevnice, ki jo je zastopala OŠ Tržišče, med mlajšimi pionirkami je zmagalo Zagorje, pri starejših pionirkah Trbovlje, pri mlajših pionirkah pa prav tako Trbovlje. Prvaki med starejšimi pionirji in pionirkami se bodo udeležili republiškega prvenstva.

J. BLAS

USTANOVILI TEKAŠKO SEKCIJO

V okviru novomeškega smučarskega društva Rog je bila prejšnji teden ustanovljena tekaška sekcija. Ustanovnega sestanka se je udeležilo 30 pristahev tega belega športa, za predsednika 11-članskega odbora pa so imenovali inž. Janeza Grma. Med zastavljenimi nalogami je na prvem mestu zagotavljanje množičnosti, še posebej pri organiziranju tradicionalnega „Roškega teka“ pri Dolenjskih Toplicah.

PAPEŽ TUDI V CIKLOKROSU

Kolesarji novomeškega KK Novoteks so se v soboto pomerili v ciklokrosu pri OŠ Bršljin. Nastopilo je 30 tekmovalcev, ki so morali večji del proge preteči kolesom v rokah. Pri pionirjih B je zmagal Rado Fink, pri pionirjih A Peter Stangelj, pri mlajših mladincih Robi Udovč, pri članih, ki so morali prevoziti 6.500 metrov, pa Sandi Papež, 2. je bil Stane Ilar, 3. Miran Stih.

TURNIR SLEPIH IN SLABOVIDNIH ZA DAN REPUBLIKE

Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih iz Novega mesta je v počastitev dneva republike pripravila VIII. šahovski vikend turnir v prostorih doma oddiha Zveze slepih Slovenije na Okroglem pri Kranju. Med 25 udeleženci iz cele Slovenije, igrali sta tudi dve šahistki, je zmagal Kranjčan Muri, 2. Ljubljancan Komovec, 3. Hrvat, SGP Pionir je kot pokrovitelj za najboljše pripravil nagrade.

Na podlagi drugega odstavka 38. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77 in 2/78), pravilnika o ukrepih za zatiranje in izkoreninjenje stekline (Uradni list SFRJ, št. 34/80) in 192. člena Statuta občine Ribnica (Skupščinski Dolenjski list št. 11/78), je izvršni svet Skupščine občine Ribnica na seji dne 18. 11. 1981 sprejel

polnijo 4 mesece starosti.
Cepljenje opravi veterinarska organizacija na podlagi prijave posestnika psa.

4. člen

Ne glede na drugi člen te odredbe se smejo izven naseljenih krajev prosto gibati psi organov za notranje zadeve, carinske in reševalne službe, JLA ter vodičev slepih, če gre za neodložljive zadeve.

5. člen

Pse je dovoljeno uporabljati za lov, če so bili dvakrat na leto zaščitno cepljeni proti steklini, če imajo pasjo znamko in če so imuni proti steklini.

6. člen

Za pse in mačke, ki se prikazujejo na razstavah, jim je treba pred razstavo priskrbeti potrdilo o zaščitnem cepljenju in potrdilo o preizkusu na steklino z negativnim izvidom.

7. člen

Na neposredno ogroženem območju je treba takoj pokončati vse pse in mačke, katerih posestniki ne upoštevajo predpisane kontumacije.

Člani lovskih organizacij in veterinarsko-higienska služba so pristojni in dolžni pokončati:

- neregistrirane in necepljene pse,
- pse brez znamkice,
- pse, ki niso privezani ali zunaj

bivališča niso na vrvcu in z nagobčnikom,
- mačke, ki niso zaprte.
Lastnikom v drugem odstavku navedenih živali, ne pripada odškodnina za pokončane živali.

8. člen

Lovska organizacije so dolžne na neposredno ogroženem območju pokončevati zveri in pižmovke.

9. člen

Sveti krajevne skupnosti so dolžni na svojem območju sodelovati pri izvajanju določil te odredbe in posvetiti posebno pozornost preventivnemu cepljenju psov.

Občani so dolžni o gibanju živali navedenih v drugem odstavku 7. člena in drugih živalih, ki bi se nenaravno vedle, nemudoma obvestiti veterinarsko organizacijo.

10. člen

Trupla pokončenih živali iz 8. člena morajo člani lovске organizacije takoj zapakirati v nepropustno vrečo in jo z označbo kraja in dneva odstrela oziroma najdbe takoj poslati najbližji veterinarski organizaciji.

Veterinarska organizacija poskrbi za laboratorijski pregled možganov take živali, veterinarsko-higienska služba pa za neškodljivo odstranitev trupla.

V izjemnih primerih, ko je zaradi velike oddaljenosti ali nedostopnega zemljišča, transport trupla poginule ali ubite divjadi iz 1. odstavka tega člena težaven, se sme truplo zakopati na kraju odstrela ali najdbe. Jama mora biti tako globoka, da je truplo pokrito z najmanj 1 m visoko plastjo zemlje ali kamenja.

11. člen

Odiranje trupel psov, mačk, lisic, volkov in drugih dlakastih živali je dovoljeno pod naslednjimi pogoji:

- oseba, ki odira trupla omenje-

KOMISIJA ZA MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA VZGOJNO VARSTVENEGA ZAVODA NOVO MESTO
razpisuje
- DELA IN NALOGE HIŠNIKA
- DELA IN NALOGE ČISTILKE

(Za hišnika se lahko prijavijo kandidati s končano poklicno šolo elektro stroke.)
Prijava pošljite na naslov:
Vzgojno varstveni zavod Novo mesto
Ragovska 18, Novo mesto, v 15 dneh od dneva objave.
928/51-81

nih živali, mora biti zaščitno cepljena proti steklini, ne sme imeti poškodb na glavi in rokah in mora biti usposobljena za to delo.
- da ima, ko odira trupla, na sebi zaščitno obleko, rokavice, masko in obutev ter da ima ustrezen pribor za jemanje materiala za laboratorijski pregled (skalper, škarje, nož, dleto, kladivo, žago, steklenice za jemanje, pakiranje in pošiljanje materiala) ter dezinfekcijska sredstva,
- da je spravljen v vreča s kožo v posebnem prostoru, dokler se ne dobijo izvidi preiskave. Če je izvid pozitiven, oziroma če je žival obolela, je treba vrečo skupaj s kožo uničiti, če je izvid negativen oziroma, če je žival zdrava, pa se sme koža dati v promet.

12. člen

Lovska organizacija mora prijaviti pristojnemu občinskemu organu veterinarske inspekcije odstrel druge divjadi, ki se je nenaravno vedla in ravnati s truplom v smislu 10. člena te odredbe.

13. člen

Nadzorstvo nad izvrševanjem te odredbe opravlja pristojni občinski organ veterinarske inspekcije.

14. člen

Kršitev določb te odredbe se kaznuje po zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 43/76).

15. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu. Številka: 322-29-81-01
Datum: 18. 11. 1981

PRESEDAJNIK
Skupščine občine Ribnica
Izvršni svet
VIKTOR POGORELC, l. r.

OBISK V GABROVKI

Učenci smo skupaj z borci in svojci Maksa Henigmana obiskali vas Gabrovko pri Litiji, kjer sta padla Henigman in Ivan Bartola. Oba sta bila doma iz Dol. Toplice, padla sta v prvih dneh novembra 1941, ko so se partizani vračali z napada na Bučko. Na planoti, visoko nad vasjo, stoji lep spomenik, za katerega skrbijo učenci tamkajšnje šole.

JANJA FABIJAN
OŠ Baza 20, Dol. Toplice

VEČ KOT ISKRICE

Učenci sevnike osnovne šole Ane Gale so izdali svoje glasilo, imenovano Iskrice. Številni prispevki učencev prikazujejo razgibano življenje in delo šole, njihovih krožkov in drugih aktivnosti. Tudi učenci te šole so minulo jesen obirali jabolka v sadovnjakih Kmetijskega kombina-

„KERAMETAL“
TOZD MALOPRODAJA
ZAGREB, MARTIČEVA 23
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
RAZPISUJE
PROSTA DELA IN NALOGE:

- a) PRODAJALEC – 1 delovno mesto
- b) POMOŽNI DELAVEC – 2 delovni mesti
- c) ČUVAJ – 2 delovni mesti

POGOJI:

Pod a)

KV trgovec z 1 letom delovnih izkušenj na takšnih delih. Prednost imajo delavci, ki so delali pri prodaji keramičnega blaga in sanitarij.

Pod b)

NKV delavec z 1 letom delovnih izkušenj.

Pod c)

NSS ali NKV z 1 letom delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas ob pogoju poizkusnega dela 30 dni za vsa delovna mesta.

Osebnih dohodkov po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Rok za vložitev prošnje je 8 dni od dneva objave v časniku. Prošnje pošljite na naslov: „KERAMETAL“, TOZD Maloprodaja, Prodajalna št. 34, Brežice, Ulica prvih borcev 40/a.

DELAVSKI SVET

RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA, p. o. ČRNOMELJ

RAZPISUJE

prosto delo in naloge s posebnimi pooblastili za dobo 4 let

VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Pogoji:

Končana pravna fakulteta, višja pravna ali upravna šola, eno leto delovnih izkušenj, sposobnost komuniciranja in delo z ljudmi ter moralno-politična neoporečnost.

Kandidati naj pošljejo vloge in dokazila o izpolnjevanju pogojev na naslov:

Rudnik rjavega premoga Kanižarica, 68340 Črnomelj, „Za razpisno komisijo“.
Razpisni rok traja 20 dni po objavi.

915/50-81

ZBOR DELAVCEV GLASBENE ŠOLE „MARJAN KOZINA“, NOVO MESTO

razpisuje dela in naloge

- 1. UČITELJA HARMONIKE – U ali PU
- 2. HIŠNIKA – kurjača za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Pogoj:

- 1. končana srednja ali ustrežna poklicna šola,
- 2. delo poteka izmenoma v dopoldanskem in popoldanskem času.

- 3. SNAŽILKE ALI SNAŽILCA za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj:

- 1. nekvalificiran delavec,
- 2. delo poteka izmenoma v dopoldanskem in popoldanskem času,
- 3. poskusno delo 15 dni.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izobrazbi na naslov GLASBENA ŠOLA „MARJAN KOZINA“, Cesta herojev 3, 68000 Novo mesto, v 15 dneh po objavi razpisa.

927/51-81

CENEJE
DO
ZNANJA!

DE

DELAVSKA ENOTNOST

PAKETNI NAKUP
20% POPUST
OBROČNO ODPLAČEVANJE

Prvi paket:

Več avtorjev: AKTUALNI PROBLEMI MARKSIZMA 310,- din
A. Bibič: INTERESI IN POLITIKA 550,- din
P. Alatri: ORIS ZGODOVINE MODERNE POLITIČNE MISLI 420,- din
B. Kavčič-I. Svetlik: POGLAVJA IZ SOCIOLOGIJE DELA 360,- din
V. Srak: FROMMOVA HUMANISTIČNA VIZIJA 290,- din
1.930,- din
- 20% popust 386,- din
1.544,- din
(v 5 obrokih; 1 obrok 308,- din)

Drugi paket:

A. Kranjc: IZOBRAŽEVANJE NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA 220,- din
S. Beždanov: ZDRUŽENO DELO IN IZOBRAŽEVANJE 190,- din
A. Kranjc: METODE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH 260,- din
E. Rojc: IZOBRAŽEVANJE ZA DELO IN SAMOUPRAVLJANJE 360,- din
1.030,- din
- 20% popust 206,- din
824,- din
(v 3 obrokih; 1 obrok 274,- din)

Tretji paket:

Več avtorjev: INVENTIVNA DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU 150,- din
G. Devetak: TEHNIČNE INOVACIJE 550,- din
L. Sočan: POT V GOSPODARSKO RAZVITOST 360,- din
M. Bunc: MARKETING V ZDRUŽENEM DELU 390,- din
C. Mlakar: EKONOMSKI PROBLEMI NAŠE GRADITVE SOCIALIZMA 250,- din
1.700,- din
- 20% popust 340,- din
1.360,- din
(v 5 obrokih; 1 obrok 272,- din)

Četrti paket:

S. Ilič: PSIHOSOCIOLOŠKI ASPEKT INFORMIRANJA V ZDRUŽENEM DELU 250,- din
F. Džinič: KOMUNIKOLOGIJA 320,- din
dr. V. Štambuk: KIBERNETIKA 250,- din
M. Gorjup: SAMOUPRAVNO NOVINARSTVO 140,- din
L. Šetinc: TEMELJI SAMOUPRAVNEGA SISTEMA INFORMIRANJA 190,- din
1.150,- din
- 20% popust 230,- din
920,- din
(v 3 obrokih; 1 obrok 306,- din)

Peti paket:

Več avtorjev: KRONOLOGIJA NAPREDNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NA SLOVENSKEM 1868-1980 700,- din
P. Alatri: ORIS ZGODOVINE MODERNE POLITIČNE MISLI 420,- din
dr. M. Stiplošek: RAZMAH STROKOVNEGA SINDIKALNEGA GIBANJA NA SLOVENSKEM 1918-1922 650,- din
V. Tomšič: ŽENSKA V RAZVOJU SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE JUGOSLAVIJE 240,- din
2.010,- din
- 20% popust 402,- din
1.608,- din
(v 5 obrokih; 1 obrok 321,- din)

Šesti paket:

M. Kerševan: RAZREDNA ANALIZA IN MARKSISTIČNA DRUŽBENA TEORIJA 300,- din
C. Ribičič: IZVRŠNI SVET V DELEGATSKEM SKUPŠČINSKEM SISTEMU JUGOSLAVIJE 300,- din
dr. B. Kavčič-V. Antončič: SAMOUPRAVNA UREJENOST IN GOSPODARSKA USPEŠNOST DELOVNIH ORGANIZACIJ 250,- din
850,- din
- 20% popust 170,- din
680,- din
(v 3 obrokih; 1 obrok 226,- din)

Z vplačilom 1. obroka na žiro račun št.: 50100-603-41502 DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4 in navedbo željenega paketa vam pošljemo naročen(e) paket(e) in ustrezno dokumentacijo za obročno odplačevanje.

Podrobnejše informacije zahtevajte na naslov DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4 (telefon 320-403), Knjigarna DE (telefon 317-870) in po vseh knjigarnah v Sloveniji.

ELEKTRIKA IZ DOMAČEGA POTOKA?

Dolga leta razmeroma poceni nafta je pri nas omogočila gradnjo velikih termoelektrarn in ob tem razvoj malih hidroelektrarn ni imel nikakršne podpore. Ne le da se niso gradile, celo nekatere že obstoječe so se opuščale kot nerentabilne, čeprav so bile še v dobrem stanju. Vse večje pomanjkanje energije ter naglo naraščanje cen nafte in druge energije pa počasi spet utrjuje zavest, da je pametno in potrebno v čim večji meri izkoristiti naravne in obnovljive vire energije. Tako tudi manjši viri postajajo vse bolj dragoceni, posebno tisti, ki ne izkoriščajo naftnih derivatov, plina ali premoga, temveč naravne vodne sile. V tem je prihodnost malih hidroelektrarn. Danes se sicer še kažejo kot dokaj nerentabilne, a že jutri bo lahko povsem drugače. Tudi zanimanje zanje vse bolj raste. Danes pa so večinoma vse, ki že stoje in obratujejo v Sloveniji in drugih delih države, v glavnem plod znanja, iznajdljivosti in dela posameznih entuziastov. Take male elektrarne namreč ni moč kupiti, niti posameznih delov zanje ne. Kar se pa le da dobiti, je zelo drago.

Tistih nekaj malih hidroelektrarn, ki že obratujejo, je dokaz, da se da izkoristiti vodna moč manjših rek in potokov. Le-ti so nekdanje pogonjalne mline in žage, sedaj pa so neizkoriščeni. Male elektrarne so za naše velike proizvajalce (Litostroj, Rade Končar) tiste, ki imajo moč do 5 megavatov, kar zadostuje za potrebe okrog 1.000 gospodinjstev. Za posameznike je mala hidroelektrarna seveda nekaj drugega – centrala na bližnjem potoku, ki bi oskrbovala lastno ali še nekaj gospodinjstev.

Interes industrije je in bo seveda večji za elektrarne z močjo nekaj megavatov, vendar so ponekod že začeli misliti tudi na tiste, ki bi radi postavili svoje male centrale. To pa ni tako lahko, čeprav je jasno, da tehnično ne gre za nikakršne nove pogruntavščine. Z njimi ne odkrivamo Amerike. V mnogih državah so nekaj povsem vsakdanjega. Treba je le poiskati tako tehnološko rešitev, da bodo rentabilne. Čeprav vemo, da bi take elektrarne prišle prav za potrebe splošnega ljudskega odpora, v primerih elementarnih nesreč in večjih okvar elektroenergetskega sistema, vidika ekonomske upravičenosti že sedaj ne gre zanemariti.

Eden osnovnih problemov pri nas je prav oprema za male hidroelektrarne, saj se skoraj nič ne da kupiti. Ekonomsko kolikor toliko upravičene izvedbe pa so vezane na dosti zahtevno tehnologijo. Potrebna je tudi precej znanja, sredstev in lastnega dela, zato si je

vsakdo ne more privoščiti. Vse to, pa tudi sistemsko nerešene zadeve so vzrok, da še precej manjka do bolj množične izgradnje malih hidroelektrarn pri nas, čeprav je zanimanja in možnosti veliko. V Sloveniji bi lahko postavili kar okrog 24 tisoč takih malih elektrarn, katerih skupna moč bi bila okrog 125 megavatov. To pa ni tako malo, da bi bilo zanemarljivo. A dejansko manjka tehnična, ekonomska in prav-

na ureditev celega področja. Posameznik potrebuje za postavitev cel kup dovoljenj in soglasij, možnost dobiti dober tehnični nasvet in kredite pa je še vedno majhna, čeprav besedne podpore ne manjka. Seveda je pri tem tudi razlika, ali gre za graditelja, ki bo zadovoljeval le lastne potrebe, ali takega, ki bo iz svoje male centrale pošiljal kilovate v javno omrežje. Problema ob normalnem delovanju elektroenergetske siste-

ma pri tem ni, le da taka elektrarna ob izpadu sistema prav tako odpove, če ni vgrajena draga dodatna oprema. Prav dajanje kilovatov ob izpadu sistema pa bi bilo najbolj pomembno.

Največ takih malih hidroelektrarn so do sedaj postavili okrog Tolmina in Kranja, na Dolenjskem pa gre šele za prve tovrstne poskuse, čeprav možnosti so. Po lastni zamisli in projektih postavlja malo elektrarno ing. Jože Malenšek iz Novega mesta, a ne za svoje potrebe, saj bo stala nekaj kilometrov proč od njegovega doma na Težki vodi pri Črmošnjicah, kjer je nekoč delala žaga. Cilj ing. Malenška je postaviti nekaj prototip male centrale, ki bi si jo lahko ogledali vsi, ki bi radi gradili, a ne vedo, kaj vse si morajo preskrbeti, da bi centralo lahko sestavili. Posameznih naprav (generator, turbina, itd.), ki bi prišle prav za dolenjske razmere, se ne da kupiti, oz. je tisto, kar se dobi, tako drago, da je potem hudo vprašljiva rentabilnost centrale. Malenšek je uporabil vsa poznanstva in stikal po odpadkih, da je prišel do delov, ki jih že ima za centralo. Veliko je naredil tudi sam. Za njegovo delo se je pokazalo precej zanimanje. Novomeška občinska raziskovalna skupnost mu je celo kupila generator z močjo 5 kilovatov. Dolenjski vodotoki večinoma tudi imajo tako moč. Za naše vode je prav tako značilen nizek padec vode, saj je le redko nad 3 metre, in za take nizke padce je možno postaviti le propellerske turbine. Teh do sedaj pri nas ni delal nihče, sedaj pa se za njegov projekt prilagojen lokaciji in materialu, zanimajo Dravske elektrarne, da bi obrtniško serijsko izdelovali osnovne dele. Tudi to bo težko, saj jih ne more biti veliko enakih. Te male centrale je pač treba prilagoditi lokaciji, pretoku in padcu vode itd. Računa, da bi najvišja cena za to centralo smela biti 10 starih milijonov. Take centrale so rentabilne le, če se postavijo tam, kjer je večina gradbenih del že opravljena (na mestih, kjer so delale žage ali mline), saj gradnja jezu takoj pomeni investicijo od 50 do 100 starih milijonov. Taka centrala lahko ob minimalnem vzdrževanju deluje 50 let in ne onesnažuje okolja.

Male centrale se dajo poleg proizvodnje električne energije izkoristiti tudi za neposredni pogon raznih vodilnih in toplotnih črpalk, za ogrevanje itd. Za ilustracijo še podatek, koliko električne energije daje centrala z močjo 10 kilovatov: za razsvetlavo sto 100-vatnih žarnic, napajanje štirih gospodinjstev za vse potrebe, pogon 10-kilovattnega elektromotorja itd.

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

svečana bluza

Sezona zimskih prireditev se je že začela, in ker smo rade tudi ob svečanih priložnostih praktično oblečene, najraje segamo po krilu in bluzi. Če pa je možno bluzo z malenkostnimi dodatki spremeniti tako, da ima videz novega kosa garderobe, nam bo v stabilizacijskih časih prišla še bolj prav. Preprosti kroj bluze iz tanjšega, toda dobrega blaga lahko s tremi dodatki—ovratniki povsem spremenite. Okrasna zaponka, ogrlica in „zlat“ pas, ki je letos tako moderen, bodo oblačilo dali piko na i.

Kuha PETER BEVČ

novoletno kosilo

HRENOVKE V SOLATI

Hrenovke skuhamo in ohladimo. Ohlajene narežemo na kolo-barčke, dodamo prav tako na lističe narezano čebulo, kisle kumare, malo gorčice, sol, poper, olje, kis in nazadnje še narezana kuhana jajca. Vse skupaj narahlo premešamo in ohlajeno serviramo.

CVETAČNA JUHA

Cvetačo razrežemo na cvetke in jo dobro operemo. Liste in stebila pod tekočo vodo operemo in narežemo na kocke. Na kocke narežemo tudi krompir in malo korenčka. Vse skupaj kuhamo do mehkega. Posebej pripravimo svetlo prežganje, katerega dodamo juhi tik pred koncem, in pustimo še toliko časa, da se moka dobro prekuha. Juho izboljšamo z domačo argo kocko, muškatnim oreščkom in poprom. Pred serviranjem dodamo še sesekljan peter-

šilj. Če hočemo, da je juha bolj bogata, jo legiramo. Ko je juha že odstavljena, ji dodamo rumenjaki — pomešan s smetano. Takšna juha nam ne sme več vreti, ker bi se sesirila.

PLJUČNA PEČENKA PO DIVJAČINSKO

Pljučni pečenki porežemo kožico in jo pretaknemo s slanino. Slanino narežemo na tanke rezance. Nato pečenko posolimo, natremo z brinovimi jagodami, gorčico, malo popra in na vroči maščobi opečemo. Opečeno meso vzamemo iz kožice, nato dodamo na kolobarje narezano mešano zelenjavo: čebulo, korenje, kocen zelja, krhelj jabolka, in rezino limone. Zelenjavo malo prepražimo, nato dodamo meso in začimbe, prilijemo malo juhe in dušimo do mehkega. Meso odstranimo, zelenjavo pa pomokamo, malo prepražimo, dodamo malo paradiznikove meze, zalijemo z juho ali vodo in dobro prekuhamo, nato pa prepasiramo. Omako po okusu še popopravimo, dodamo lovorjev list in malo gorčice. Na koncu omako izboljšamo s kislom smetano. Meso zrežemo na rezine jih zložimo na ovalni krožnik in prelujemo z omako. Če imamo vložene brusnice, jih ponudimo v omačnici. Zraven ponudimo kruhove rezine ali ljubljanske ocvrtke.

KRUHOVE REZINE

Suh kruh narežemo na male kocke in ga poparimo z malo vrelega mleka. Posebej prepražimo na kocke narezano slanino, čebulo in malo česna. Vse to dodamo kruhu, primešamo jajček, malo posolimo, popramo, dodamo sesekljan peteršilj, malo drobtin in malo moke. Vse dobro premešamo in oblikujemo v štrukelj. Štrukelj damo na kuhinjsko servieto, katero smo posipali z drobtinami. Na koncu ga zavijemo zavežemo z vrstico in kuhamo v slanem kropu 20 minut. Kuhane razvijamo, narežemo na 1 cm debele rezine in zabelimo s prepraženimi drobtinami.

LJUBLJANSKI OCVRTKI

Iz 2 dcl vode, malo soli, 10 dkg mehke moke, 7 dkg masla in treh drobnih jajčk naredimo paljeno testo. V kotliček ali kozico damo

zavreti vodo in maščobo. Ko voda zavre, posolimo in dodamo med stalnim mešanjem moko. Nad ognjem testo mešamo toliko časa, da se oblikuje v cmok in se loči od posode. Testo ohladimo do mlačnega. Testu nato postopoma dodamo jajca. Na koncu dodamo še na male kocke narezano šunko. Z dresirno vrečko oblikujemo krockete in jih na maščobi ocvremo. Serviramo kot prilogo zraven bolj-ših omak.

RADIČ S FIŽOLOM

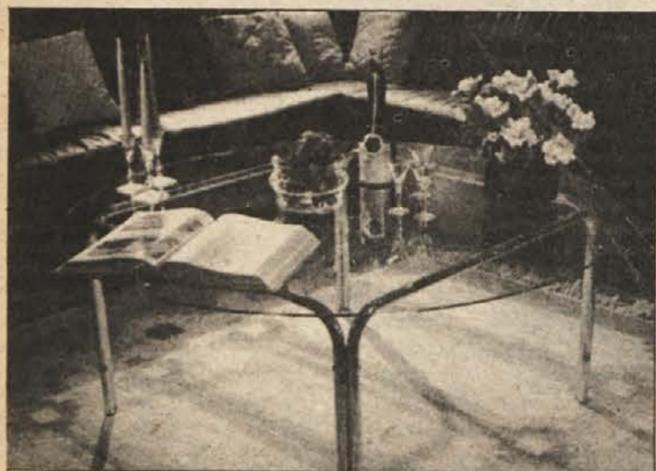
Dobro opran radič potresemo s kuhanim fižolom, dodamo kis, olje in sol, dobro premešamo in serviramo.

SOLNOGRAŠKI ŽLIČNIKI

Iz 3 beljakov naredimo trd sneg. Vanj počasi vtrepemo 5 dkg sladkorja in 1 zavitek vanilij sladkorja. Primešamo raztepeno rumenjake in 3 dkg moke. Vse narahlo premešamo in damo pečti. Ploščo iz nepregorjenega stekla namažemo z maslom in potresemo z moko. Testo oblikujemo na plošči na tri kupčke. Natanko jih posipujemo z kristalnim sladkorjem in na hitro spečemo. Pečene potresemo s sladkorno moko in serviramo. Če nimamo ognjevarne posode, si lahko pomagamo z navadno ponvo.

OREHOVO PECIVO

Potrebujemo: 4 jajca, moke za težo 3 jajc, sladkorja za težo 3 jajc, 1/2 pecilnega praška, 2 vanilij sladkorja, malo ruma, in skodelico narezanih orehov. Rumenjake s sladkorjem umesamo, dodamo moko, narezane orehe in trd sneg iz beljakov. Narahlo premešamo in damo v dobro premazan in pomokan pekač ter spečemo. Ohlajene narežemo na rezine.

moda - steklo

Zadnje čase se tudi pri nas (drugod že veliko prej) uveljavlja novi način opremljanja stanovanj, pri katerem imata steklo in krom veliko vlogo. Iz teh dveh materialov so zlasti mize, pa tudi regali. Vedeti pa je treba, da je novost sicer lepa, ampak v družinah, kjer so manjši otroci, se ne obnese. Steklo je namreč lepo, če je čisto, ne pa, če se na njem poznajo odtisi popackanih ročic. Sploh pa krhkost...

VOJAŠKI KOTIČEK

OGENJ BREZ VŽIGALIC

Ali je mogoče zanetiti ogenj samo z gradivom, ki ga dobimo v gozdu? Takoj moramo povedati, da je to izredno težko in da nam bo le redko uspelo. Ljudje v starih časih niso zastoj kurili večni ogenj in stalno bedeli nad njim, da ne bi ugasnil. Res je, da preprosta ljudstva še danes obvladajo spretnost netenja z drgnjenjem lesa ob les, a tisti, ki so se hoteli od njih naučiti te umetnije, so dostikrat razočarani odnehali. Poleg velike spretnosti je potrebna potrpežljivost pa tudi praksa.

Pravijo, da so se pri nas včasih kmečki fantje poskušali v netenju ognja. Iz plotu so vzeli dobro presušeno desko, s katero sta dva „žagala“ po podlogi, dokler se ni začela smoditi.

Med zadnjo vojno so se zaporniki marsikje poskušali v tej umetnosti, da bi prišli do ognja za tobak. Izpričano je, da jim je uspeval naslednji način. Za podlago so vzeli desko iz pograda, ki je bila iz smrekovega lesa, z žlico iz

trdega lesa pa so drsali po žlebu v deski. Desko so postavili tako, da sta jo dva zajahala in ko se je eden od njih utrudil, je takoj nadaljeval drugi. Ko se je že dobro kadilo in smodilo, je tretji pristopil z zobno ščetko in papirjem. Z ročajem zobne ščetke je nekajkrat potegnil po kadeči se špranji in ko je planil ogenj, je hitro pritaknil papir.

Pred izumom vžigalic in vžigalnikov so ljudje ogenj kresali s kremenom in jeklom. Ko je nekdo z orodjem udaril po kamnu, da se je zaiskrilo, so takoj pomislili: ta kamen bi bil pa dober za kresanje. Poleg pravega kresilnega kamna in jekla so rabili še netivo. V Bohinju so uporabljali pilo ali pa posebno izdelan kos kovine, za netivo pa so imeli kresilno gobo. Poiskali so drevesno gobo in jo pustili vreti v vodi, v katero so nasuli pepela, nato pa posušili.

Ko iskra začne gobo smoditi, je treba gobo v loku vrteti, da se razvname. Ponekod so za netivo uporabljali zažgane cunjice (na primer v zaporih, kjer je bilo težko dobiti drugo netivo).

Vžigalice imejmo vedno na suhem. Izkušeni obiskovalci narave naj imajo eno škatlico v žepu, drugo pa zavito v polivinil ali v nepremočljivi vrečki ali škatlici v nahrbtniku. Premočne vžigalice bomo skušali posušiti, vendar ni gotovo, da bodo vžigale. Pošteno premočena vžigalica je navadno zanič.

Če imamo električno žepno svetilko, ki ima povečevalno steklo, lahko poskusimo zanetiti ogenj tako, da zberemo sončne žarke v eni sami točki, ki jo osredotočimo na netivo.

Kurjenje ognja je spretnost, ki jo pridobimo z vajo. V suhem vremenu to seveda ni težko, v vlažnem, med dežjem in pozimi pa ima težave celo izkušen tabornik.

Preden zakurimo, si pripravimo kurjavo. Med kurjavo štejemo netivo, dračje in drva. Netivo je papir, oblanci, suho listje, iglice, suha trava, suh mah in podobno. Nekateri zlasti priporočajo suho brezovo lubje. Dračje so predvsem tenke vejice, za isti namen pa uporabljamo tudi nacepljene trske. Pri nas so to najpogostejše suhe smrekove vejice ali trske iz mehkega lesa. Ko ogenj dobro gori, nalagamo drva, pa tudi storže, suho lubje, oglje in druge gorljive stvari. V taborniški organizaciji se učijo, kako je treba prav zakuriti. Za to smejo porabiti le eno ali dve vžigalici.

Kdor je spreten, zna zakuriti tudi brez papirja in podobnega netiva. Nabrati je treba tenke suhe smrekove vejice in iz njih narediti šop, ki ga prižgemo kar v zraku, in ko razgori, položimo na ognjišče. Takoj začnemo nalagati pripravljeno dračje in kasneje drva. Nekateri si pripravijo svežnje ali butare dračja. Pri kurjenju je treba vedno paziti, da ima ogenj zadosti zraka, zato drv ne nalagamo tako kot v skladovnici, včasih pa zrak dovajamo s pihanjem. Odprtina, kjer prižgemo, mora biti v smeri, iz katere piha veter. V vetru je treba ogenj vedno nadzorovati, ker je nevarnost požara velika.

V slabih razmerah je treba biti vztrajen in iznajdljiv. Debla starih smrek imajo polno suhih vejic in štrcljev, ki so včasih suhi tudi po dežju. Dobra je tudi smola, s katero namažemo dračje, ki je neposredno nad netivom. Če je deževalo dolgo časa, moramo nekaj dračja posebej pripraviti. Dež lesa ne premoči skoz in skoz, ampak le površinsko plast. Če to ostrgamo, pridemo do suhega jedra. Včasih je treba drva cepiti, da pridemo do suhe sredice. Seveda je treba poiskati dračje in drva, ki so bila pred dežjem posušena. Sveža veja je gibka in se ne zlomi rada, suha pa je toga in počl, ko jo prelomimo. Včasih zadostuje, da odstranimo samo lubje, nekateri pa veje narežejo in nasekajo. Če nasekani del namažemo s smolo, si naredimo zasilno baklo.

Različne vrste lesa dajejo različno vročino in imajo torej večjo ali manjšo kurilno vrednost. Mehak les je dober za dračje in trske, mehka drva pa dajejo manj toplote kot trd les. Ta se sicer težje vžge, vendar daje mnogo več vročine in dobro žerjavico, kar je zlasti potrebno za peko. V Sloveniji uporabljamo za kurjavo večinoma bukov les. Če rabimo močno svetlobo, vrzimo na ogenj zelo suhe in drobne smrekove veje.

Iz knjige ŽIVLJENJE V NARAVI

V PIJANI GORI SI NAZDRAVLJAJO Z VODO

V Pijani gori, vasici, razpotegnjeni na rebri, kakšne štiri kilometre od Velikega Trna, živijo zvečinoma starejši ljudje, onemogli kmetje. Prav zato smo bili tam bolj presenečeni, ko smo zvedeli, da so vaščani te dni znova pridno vihteli krampe in kopače, da bi si uredili priključke za vodo iz novega vodovoda. Le pet hiš v vasici – v treh živijo Lekšetovi, kar pričča, da ta priimek prevladuje v Pijani gori, potem so tu še Gorenčevi in Žabkarjevi – je doseglo, da je po 2.340 metrih plastičnih cevi pritekla iz Nove gore zdrava pitna voda.

Krajevna skupnost Veliki Trn vaščanom edinega naselja, kjer še niso imeli vodovoda, ni odrekla pomoči. Priskrbela je cevi, kar je veljalo 100 tisočakov. Vaščani Pijane gore posebej omenjajo pomoč Jožice Bizjak in Jožeta Pečnika, dodajo pa, da je še vedno prišlo na domačijo okoli 10 tisočakov prispevka, opravili pa so tudi okoli 500 udarniških ur. Plačati je bilo treba zasebniku, ki jim je z rovokopačem izkopal jarek za cevi povsod, kjer je bilo moč priti blizu s strojem. Ker pa je zemljišče dokaj razgibano, hribovito in poraščeno z gozdom, brez ročnega kopanja le ni šlo. „Že nekaj let se borimo za

vodo, zato smo uspeha tem bolj veseli. Imeli bomo tudi vsak svoj števec,“ ponosno pove Justin Lekše, eden od pobudnikov akcije, sicer pa delegat Pijane gore v krajevni skupnosti. Tako ne bo težav z vzdrževanjem, čeprav pet let ne bodo plačevali vode. Števec bo le kontrola, in če bo treba kaj postoriti, popraviti pri vodovodu, naj se ve, kdo mora primakniti več. Dobra organiziranost vaščanov je lahko za zgled tistim, ki so se lotili celo zahtevnejših akcij, ker je bilo potrebno pač zgraditi vodovod za več vasi, za več ljudi. Volja in delovni zanos za pridobitev novega nista dovolj, kajti pri nas prevečkrat kar „pozabimo“, da je treba zgrajeno čim dlje ohraniti. Ves čas imamo v mislih ne dovolj dosleden pristop k podobni akciji v blanski krajevni skupnosti v sevniški občini, kjer se dolgo ni vedelo, kdo je pravzaprav lastnik vodovoda in kdo ga mora potemtakem vzdrževati. Da bi bila stvar še bolj zapletena, so marsikje kar pozabili na števec!

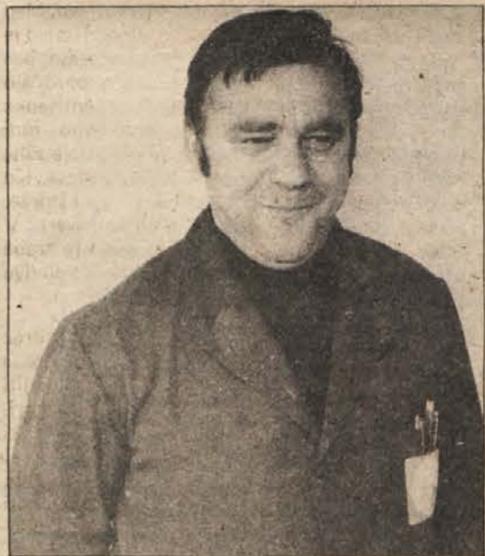
Toda vrnimo se k našim vrlim Pijanogorcem! Ko smo jih sredi sončnega nedeljskega dopoldneva hoteli zalotiti pri delu, smo se po malo boljšem kolovozu spustili skozi gozd. Vijugasta pot se kmalu vzpne na reber in se nadaljuje skozi

vas. Pri prvi majhni kmetiji – skromna hiška ima številko 3 – smo opazili, da za Marijo Lekše nedelja ni praznik. Samo nekaj metrov jarka do hiše je še treba skopati. Sin Polde, ki je že opravil 50 udarniških ur, bi rad pomagal, a le kako, ko pa je imel pred kratkim prometno nesrečo in ujkca nogo v povoju. Mož Alojz pa je že pet let močno bolehen. „Že tako smo ubogi, davki pa so takšni, da jih ne moremo plačati,“ potarnajo sosede, tudi Lekšetovi, ki ne vedo, od kod vzeti devet tisočakov za davke. „Mi pa moramo plačati 450 jurjev davka. Imamo poldrugi hektar obdelovalne zemlje in ob boleznih v hiši res ne zmremo tega bremena. Kar naj pridejo in vzamejo!“ malce jezno reče Marija. Sicer pa pogled na ostarele, bolehne in poškodovanega mladeniča resda ne deluje veselo. Bolj spodbudno je bilo slišati Poldetove besede, da nam je voljan priskočiti na pomoč kot „turistični“ vodič, da vendarle odkrijemo večino vaščanov, ki na pobočju v Novi gori kopljejo zadnje metre do tamkajšnjega zajetja.

Očitno so zgaranim udarnikom prav prišle minute oddiha, ko so odložili orodje in pristali na kratek klepet. Ravno ko smo pričenjali pogovor, se je po strmini med brajdami povzpela Justin

Lekše. Prinesel je malico, a je pravzaprav najbolj „teknilo“ domače vino. „Pijani smo od dela, ne od vina, čeprav je tudi to zelo dobro,“ se pošali Lojze Lekše, sicer šofer pri novomeški „Krki“, ko skušamo dognati, od kod dokaj nenavadno ime vasi, kjer so ljudje poznali le kapnico in vodo iz premajhnega vaškega vodnjaka. „Elektriko in ceste si v glavnem urejamo sami. Po dveh kilometrih ceste, ki jo je težko vzdrževati, pa se jih vozi veliko, čeprav nočejo pomagati,“ pove kmet Franc Gorenc. Vsi po vrsti pa hvalijo lastnike zemlje in Novogorčane, ki niso povzročali nikakršnih težav. Še več, celo pomagati so hoteli, tako kot tudi vojska, čeprav so nazadnje ostali vaščani Pijane gore sami, če seveda izvzamemo pomoč njihovih sorodnikov. Gotovo si želijo, da b z večjim lastnim prispevkom pozneje še z večjim ponosom zrl na doseženo. Čeprav so ob slovesu dejali, da brez veselice ne bo šlo, ko bo voda pritekla v domačije, in naj si vzamemo čas za njihovo slavo, sodimo, da je neskaljeno zmagovalje lahko le njihovo. Morda pa bi, kdor ne pozna trnove poti do vodovoda, le začudeno opazoval, kako si vaščani Pijane gore radostno nazdravljajo – z vodo.

PAVEL PERC

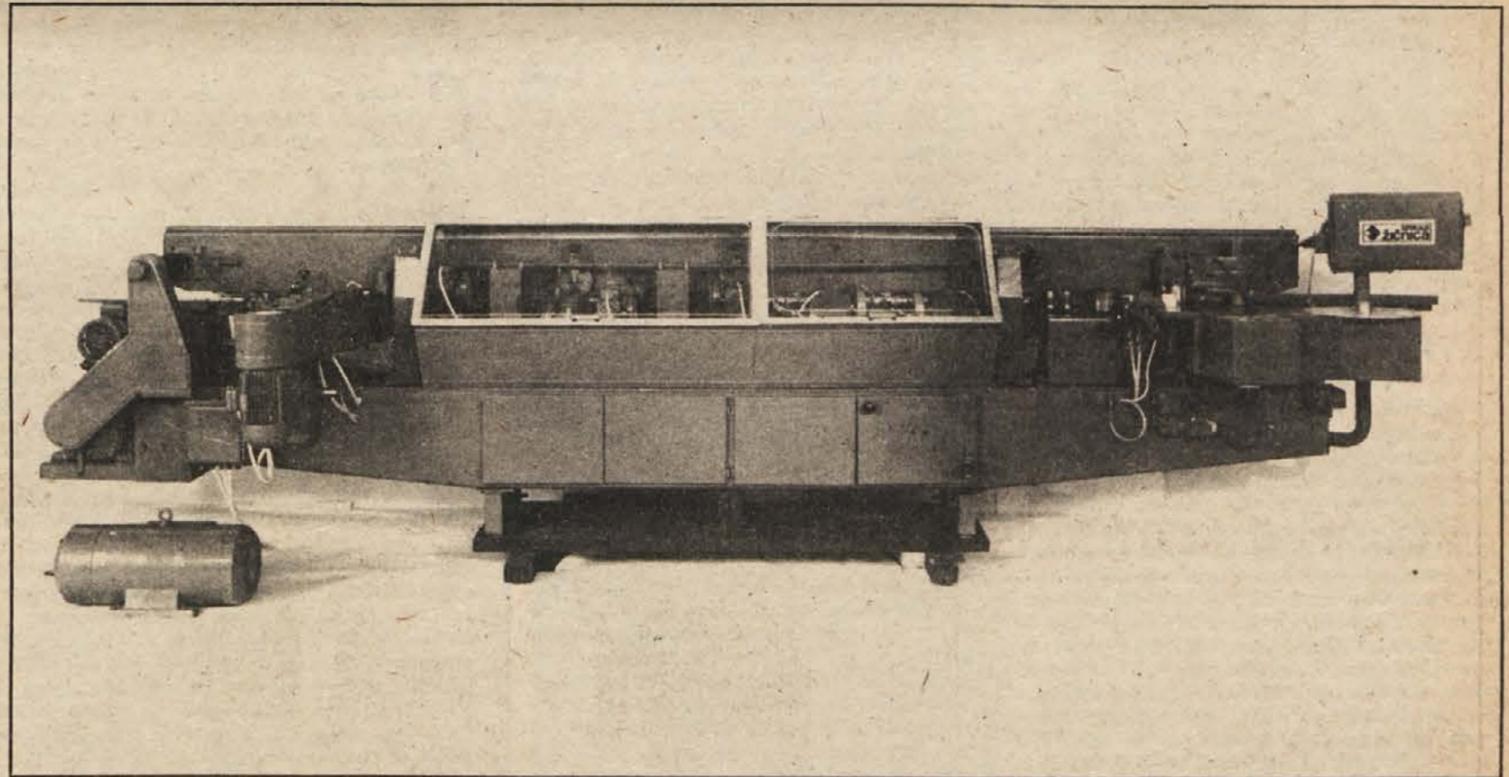

IZUMITELJI SO MED NAMI

Želja po odkritjih in izumih je stara toliko kot človek, a poti do novih spoznanj zato dandanes niso nič manj zapletene. Tudi takrat, ko gre za majhne stvari, za vsakdanje izboljšave pri delu v tovarni, na polju, v laboratoriju ali za pisalno mizo, niso uhojene in ravne.

Občinska raziskovalna skupnost v Brežicah je šele letos prvič zbrala toliko sredstev, da je lahko prebila led in razpisala nagrade in priznanja za inovacijske in raziskovalne dosežke. Odziv je bil majhen. Prispeli so le trije predlogi, od katerih sta prišla v poštev le dva. Tako je javnost zvedela za Marjana Grojzdko, ki ga danes predstavljamo. Predlagatelj za nagrade občinske raziskovalne skupnosti so zapisali, da je najuspešnejši inovator v Tovarni pohištva v Brežicah.

Nagrajenec Grojzdek dela v tovarni kot vodja vzdrževalne službe. Po poklicu je strojni tehnik, še prej pa se je izučil za avtomehanika pri mojstru Radanoviču v Brežicah. V Tovarni pohištva se je zaposlil pred štirinajstimi leti, takoj po končani tehniški srednji šoli. Že tedaj so mu zaupali vzdrževalno službo in pokazalo se je, da

so dobro izbrali. Tehnik Grojzdek je poskušal najti rešitev za vsak problem, za vsak zastoj v proizvodnji. Tudi doma si ni privoščil miru, če v tovarni ni šlo vse gladko. Tuhtal je, dokler se ni dokopal do izboljšave. Z njimi je tovarni veliko prihranil.

S tehničnimi izboljšavami je začel v kotlarni pri vpihovanju žagovine v kotel in nadaljeval pri stroju za razrez furnirja. Izboljšal je podajanje furnirja na robni furnirki, na kateri so bili prej veliki zastoji. To je bilo leta 1975. Takrat so izračunali, da je prihranil tovarni skoraj 400 tisoč dinarjev na leto. Prihranki so danes veliko večji, če upoštevamo, da je poraba plošč medtem narasla od 5000 na 10.000 kubikov. Naprava po Grojzdkovi zamisli še danes nemoteno obratuje.

Veliko pozornost je inovator Grojzdek vzbudil s prototipom enostranskega avtomatskega stroja za robno furniranje, ki ga je izdelal za SOZD Slovenijaes – delovno organizacijo Žičnica. Stroj je bil pred štirimi leti razstavljen na sejmu lesnoobdelovalnih strojev na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Zdaj uspešno dela v

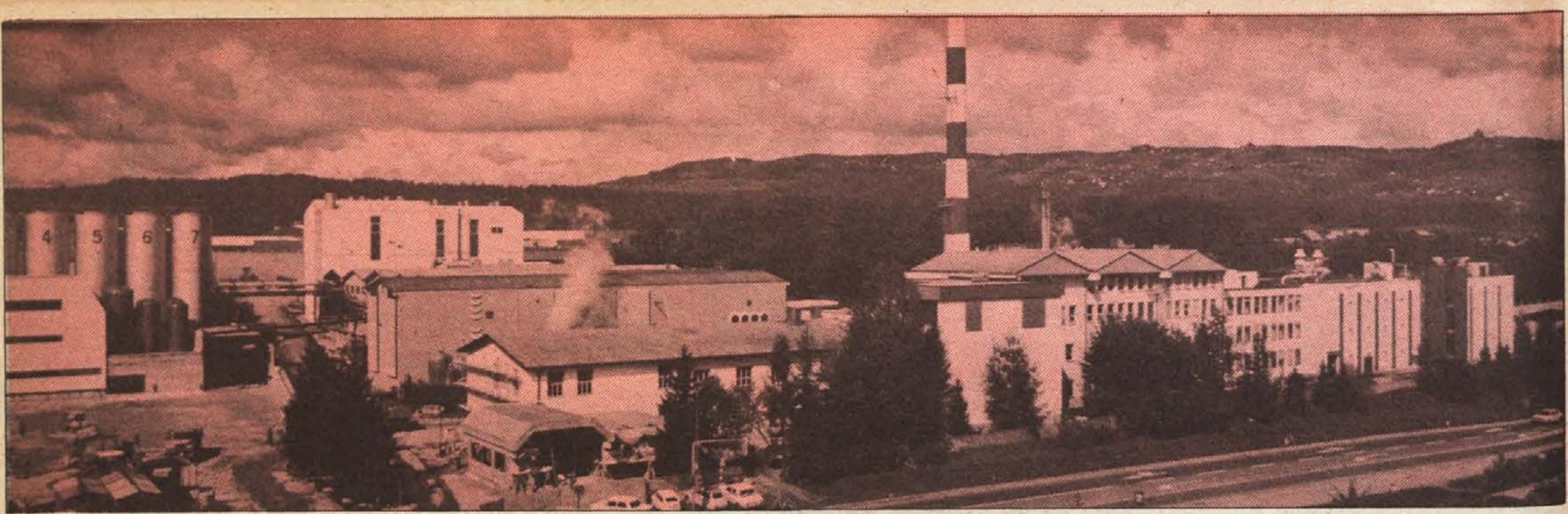
Mobiliji v Osijeku, predtem pa je bil dva meseca na preizkušnji v Tovarni pohištva v Brežicah. Takrat so pri Slovenijaesu napovedovali izpopolnjen model, še bolj prilagojen industrijski proizvodnji, nato pa izdelovanje teh strojev v Žičnici. Do danes se tega niso lotili, čeprav večino strojev za lepljenje robov uvažamo. Tovariš Grojzdek se sam čudi, zakaj odlagajo, ko pa so devize vsak dan bolj dragocene in potrebne za stvari, ki jih doma nimamo in ne moremo napraviti.

Med Grojzdkove inovacijske dosežke v domači tovarni sodi tudi sanacija odsesovalnega sistema za žagovino. Naprava se je mašila, kar je povzročalo pogoste zastoje. Preden so jo očistili, je preteko tudi po osem ur. Grojzdek je začel razmišljati zakaj se maši, in ni odnehal, dokler se ni dokopal do odgovora. Z zmanjšanjem podajalne hitrosti in podaljšanim časom praznjenja so se stvari uredile. SOP Krško – tozd Ikon Kostanjevica je vgradil nove filtrske naprave, ki zadovoljivo opravljajo svojo nalogo. Pri tej tehnični izboljšavi sta z Marjar-om Grojzdkom sodelovala še dva inovatorja, dipl. inž. Damjan Šantič in

varnostni inženir Jože Škofljanc. Komisija za strokovno presojo inovacije je vsem trem prisodila nagrado, ti pa so jo odstopili skladu za pospeševanje inovacijske dejavnosti v delovni organizaciji.

V Tovarni pohištva so imeli na pobudo centra za inovacije pri Slovenijaesu letos prvič mesec inovacij. Odziv delavcev je bil velik, je povedal tov. Grojzdek, saj je prišlo kar deset predlogov. Komisija jih je pregledala, ocenila in nagradila. Koristen je bil zlasti predlog mizarja Viktorja Cetina za izdelavo svedrov, ki jih uporabljajo za izvozni program na Švedskem. Za svoj trud je dobil zadoščenje vsak predlagatelj, saj je komisija nagradila tudi vse manjše izboljšave, s katerimi bodo izpopolnili tehnološki proces. V tej brežiški tovarni torej uspešno orjejo ledino in prizadevno iščejo načine, da bi vzbudili zanimanje za inovacijsko dejavnost pri slehernem delavcu. Veliko izdelkov izvažajo, zato se zavedajo, da se bodo morali zelo zelo potruditi za njihovo brezhibnost in kakovost, za kruh, ki si ga režejo za jutri.

JOŽICA TEPPEY

NEKAJ VEČ KOT USPEŠNO POSLOVANJE

„Ne razumem še, zakaj imajo lahko tudi fotografije umetniško vrednost,“ je dejala ena izmed delavk, ko so nedavno odpirali v avli novomeške Krke razstavo fotografij Bojana Radoviča. „Sem pa trmaste narave in se bom v to poglabila,“ je še dejala. In bržkone bo za to imela obilo priložnosti, saj Krka prireja vrsto razstav, hkrati pa ima tako razvito kulturno dejavnost, da se bo našel kdo iz njihovega Kulturno umetniškega društva, ki ji bo lahko kaj več povedal o fotografiji kot umetnosti.

Krkiní delavci namreč niso le in samo izdelovalci tablet, antibiotikov, kozmetike, ampak so ljudje, ki imajo neštete priložnosti, da lahko že v okviru tovarne zadovolje svoje kulturne potrebe. Pa ne samo z razstavami. Krka je že vrsto let organizatorica Dolenjskega knjižnega sejma, Svobodne slikarske akademije, v tovarniških dvoranah so nastopali znani dramski umetniki in operni pevci, delavci so lahko prisluhnili petju svojega pevskega zbora. Hkrati pa je v Krki dobro poskrbljeno tudi za njihovo telesno počutje in zdravje. In kar je najpomembnejše, delavci novomeške Krke so se tako rekoč z lastnimi močmi in znanjem prebili med najmočnejše farmacevtske tovarne v Jugoslaviji in med najmočnejše izvoznike na Dolenjskem.

Zato je letošnja nagrada AVNOJ, ki jo pri nas dobe posamezniki in delovne organizacije za ustvarjalnost, ki je velikega pomena za razvoj Socialistične federativne republike Jugoslavije, v primeru Krke prav gotovo prišla v prave roke. V javnosti je o njenih delovnih uspehih veliko slišati. Ni pa toliko znanega, kaj vse so delavci že dosegli na kulturnem, športnem in izobraževalnem in drugih področjih. Zato je prav, da to novomeško delovno organizacijo podrobneje spoznamo tudi s te strani.

KULTURA JE SESTAVNI DEL KRKINIH NAČRTOV

Staša Vovk je že vrsto let duša in motor, kot radi rečemo, kulturnega življenja v Krki. In pri tem svojem delu, ki ga pa ne opravlja poklicno, je skupaj s svojimi sodelavci dosegla velike uspehe. Vsi pa so plod načrtnega dela, za katerega ni manjkalo ne podpore generalnega direktorja Borisa Andrijičiča ne družbenopolitičnih organizacij ne samoupravnih organov. Čeprav so bile potrebe po živahnem kulturnem življenju izražene večkrat in je tudi že poprej obstajal pevski zbor in dva zabavnoglasbena ansambla, v Krki štejejo za resnejši začetek živahnije dejavnosti na kulturnem področju leto 1970. Na temelju ankete, s pomočjo katere so v Krki ugotavljali potrebe in interese delavcev po kulturi, so že leta 1980 ustanovili Kulturno umetniško društvo. Čeprav je bilo to društvo ustanovljeno na deževnem decemberski petek leta 1970, in še trinajstega je bilo v mesecu, je doseglo veliko uspehe. Kaj kmalu je bil ustanovljen tudi pevski zbor, v katerem je že na začetku prepevalo 68 pevcev. Hkrati so se začele nizati prireditve, ki nikoli niso bile namenjene samo delavcem Krke. Obiskovali so jih tudi drugi občani, KUD Krka pa je postalo član Zveze kulturnih organizacij. Vendar delavcem Krke letni programi kmalu niso zadostovali. Leta 1975 so v Krki spet izpeljali anketo, na podlagi katere so začrtali dolgoročni program razvoja kulturne dejavnosti. Tako je postal tudi srednjeročni program razvoja kulturne dejavnosti sestavni del enaknega programa vse delovne organizacije. Krka je bila tako prva delovna organizacija v Sloveniji, ki je leta 1976 v srednjeročnem programu imela tudi kulturo.

„Naša dejavnost na področju kulture se je najprej začela z razstavami,“ pove Staša Vovk, ki poleg svojega dela v Krki opravlja tudi dela tajnika Kulturne skupnosti Novo mesto. „Prve razstave smo organizirali v menzi. Hkrati z razstavami smo poskušali organizirati tudi druge oblike. Imeli smo recitacijsko skupino in dva ansambla. Toda pokazalo se je, da vseh dejavnosti ne bomo mogli obvladati. Zato so se naši recitatorji

priključili k amaterskemu gledališču Dušan Jerb. Delavci pa so se kasneje začeli vključevati tudi v folklorno društvo Kres, v mestno pihalno godbo in drugam.“

KRKINI DELAVCI SO SI LETOS SPOSODILI 1000 KNJIG

Jedro kulturniške dejavnosti v Krki zdaj tvori pevski zbor, ki je letos stavlil desetletnico. Hkrati so delavci lahko v svojih prostorih spoznali vrsto likovnih ustvarjalcev. V delovnih prostorih Krke pa so samo letos nastopili prvaki novosadske opere, marca je bil pri njih na obisku Polde Bibič, ki je za delavce Krke odigral monodramo Debele zgodbe Petra Fuleža, v skladišču pa je bil ob desetletnici slavnostni koncert pevskega zbora, katerega so se udeležili vsi delavci. Septembra je bilo srečanje vseh krkašev na pikniku. Delavci Krke lahko dobe poceni vstopnice za gledališke predstave v okviru novomeškega abonmaja, na knjižnih razstavah, ki jih v Krki, prirejajo vsake tri mesece, si lahko kupijo nekoliko ceneje tudi knjige.

„Z našimi anketami smo ugotovili, da imajo ljudje večinoma slabe bralne navade, da premalo berejo, da ne hodijo v knjižnice. Zato bomo v prihodnosti posvečali veliko truda tudi vzgajanju bralnih navad. In smo že dosegli določene uspe-

IZ OBRAZLOŽITVE NAGRADE AVNOJ

„Krka“ so ustanovili leta 1954. Takrat je imela samo devet delavcev, danes, po 26 letih uspešnega dela, pa sodi med največje farmacevtske tovarne v državi. V njej je zaposlenih več kot 3000 delavcev, proizvodni program pa je usmerjen predvsem v farmacevtsko, kemično, biokemično, ekstrakcijsko in kozmetično industrijo ter industrijo izdelkov, ki so potrebni v veterinarstvu.

Z lastnim razvojno-raziskovalnim programom si je zagotovila vrsto tehnoloških rešitev, ki so ji omogočile postavitev obratov za bazično-farmaceutvske in organskokemične proizvode. Večina Krkine predelovalne proizvodnje temelji na domačih surovinskih virih, z izvozom svojih surovin pa si v precejšnji meri zagotavlja racionalen uvoz tistih surovin, ki jih sama ne izdeluje. Večina proizvodnih postopkov, ki so jih razvili v Krkinem inštitutu, je patentiranih v državi in svetu. Priznanih imajo 197 patentov.

Na področju bazične proizvodnje je največji uspeh kolektiva v tem, da je z lastnimi kadri in lastno tehnologijo organiziral tako zapleteno proizvodnjo, kakršne so na primer izdelava antibiotikov, vitaminov in encimov, pa tudi drugih sintetičnih farmacevtskih surovin. Med vsem svojim dosedanjim razvojem je „Krka“ skrbel, in še zmeraj skrbi, za potrebe zdravstva. Na tej podlagi oblikuje svoj proizvodni program, pri čemer učinkovitost svojih zdravil stalno izboljšuje. Za kvaliteto, ki je pri teh izdelkih seveda nadvse pomembna, je „Krka“ dobila od številnih držav, v katere izvažajo precejšen del svoje proizvodnje, najvišja priznanja.

he. Potujoča knjižnica ima pri nas 200 rednih članov, ki so si samo letos sposodili preko 1000 knjig. Hkrati pri nas poleg Dolenjskega knjižnega sejma, ki je posvečen dnevu mladosti, priredimo vsak mesec prodajno razstavo knjig, s čimer smo se izognili nadležnim akviziterjem in poskrbeli za kvalitetnejši izbor knjig. Naši delavci tako kupijo za sto tisoč dinarjev knjig. Prepričani smo, da jih velika večina tudi prebere.“

S kulturno dejavnostjo v Krki se je med delavci povečalo zanimanje tudi za razvoj te dejavnosti v krajevnih skupnostih. Tako se ne dogaja tako redko, da pridejo delavci po nasvete, kako, recimo, organizirati kulturo v Gabrju ali na Otočcu.

VEČ ŠTIPENDISTOV KOT ZAPOSLENIH

Takšnega razumevanja za kulturo v Krki prav gotovo ne bi bilo, če ne bi hkrati s to dejavnostjo imeli izredno širokih izobraževalnih programov. Za to delovno organizacijo je namreč dolgo časa veljalo, da ima celo več štipendistov kot zaposlenih delavcev. In naložbe v izobraževanje so se bogato obrestovale. Kako bi sicer Krka dosegla take uspehe na proizvodnem področju, če bi ne šlo skozi njene programe usposabljanja, kjer so si delavci lahko pridobili interno kvalifikacijo, kar 400 delavcev.

Ne glede na to, da je kar 617 študentov dobivalo Krkine štipendije, od tega vsaj polovica za šolanje na visokih šolah, so v Krki gojili tudi izobraževanje ob delu. Različne stopnje izobrazbe si je tako ob delu pridobilo 330 Krkinih delavcev. Vendar pa se razvoj s tem še ne bo ustavil. V naslednjih letih, ko se bodo v njihovi tovarni z novimi naložbami lahko zaposlili novi delavci, bodo potrebovali še najmanj 90 delavcev z visoko in višjo izobrazbo, 145 s srednjo in 195 končano poklicno šolo. Vsi ostali delavci pa bodo morali za zaposlitev v Krki opraviti tudi posebne programe za usposabljanje.

Vendar si kadrov ne pridobivajo samo s štipendiranjem. Kot je povedala Alenka Pučko, ki vodi Krkin izobraževalni center, si dotok novih kadrov zagotavljajo tudi z vsakoletnim razpisom Krkinih nagrad. Doslej so nagrade podeljevali že enajstkrat, dobilo pa jih je kar 500 srednješolcev in študentov. In premnog, ki si je zanimanje za znanstveno delo in raziskovanje pridobil prav s pomočjo Krkine nagrade, je danes že zaposlen v Krki. Ena izmed tem za naslednje nagrade pa bo tudi, kaj vse počno dosedanjí nagrajenci, kje delajo in v kaj so se razvili.

Če povemo, da se Krkiní delavci lahko zbirajo pri petju in obiskovanju kulturnih prireditev, potem smo povedali premalo. Pri njih je nekaj časa deluje čebelarstvo društvo, organizirano delujejo krvočarji, gasilci in še kdo. Odlično pa imajo organizirano tudi športno dejavnost. Njihov Trim klub pa je letos dobil za svojo dejavnost tudi Bloudkovo plaketo.

DELAVCI OBNAVLJAJO MOČI V POREČU, VRSARJU ...

Predsednik kluba Frane Smerdu pravi, da se je organizirana športna dejavnost v Krki začela pred dvajsetimi leti z delavskimi športnimi igrami. Leta 1971 so na pobudo sindikata in mladine ustanovili športno društvo, kasnejši razvoj pa je pokazal, da za tekmovalno usmerjenost ni tolikšno zanimanje med delavci. Tako so leta 1979 ustanovili Trim klub, v katerem je osnovna dejavnost rekreacija. Okoli 300 delavcev redno sodeluje v rekreaciji za moške in ženske, lahko pa se ukvarjajo tudi z odbojko, streljanjem, namiznim tenisom, kegljanjem. Posebno vadbó so vpeljali tudi za matere z otroki in za tiste, ki jim groze poškodbe različnih organov; tej gimnastiki pravijo korektivna, vodi pa jo za to usposobljen fizioterapevt.

Posebej pomembna je preventivna rekreacija, ki je namenjena delavcem, ki v Krkinih razmerah delajo na težjih delovnih mestih že več kot deset let. To obliko obnavljanja telesnih in psihičnih moči so vpeljali pred tremi leti. Doslej se je 10-dnevnega aktivnega odmora pod strokovnim vodstvom udeležilo že 170 delavcev. In zanimanje je za to obliko rekreacije precej veliko, saj se delavci rekreirajo v tako znanih turističnih središčih kot so Poreč, Šmarješke Toplice ali Vrsar. V tem času pa imajo tudi nekaj plačanega izrednega dopusta in vsa oskrba s prevozom vred je zastonj.

In kaj ti pomaga kultura in šport, če moraš razmišljati o tem, kako boš rešil svoj stanovanjski problem. Vendar so tudi to vprašanje v Krki razrešili podobno učinkovito kot ostala. Kar polovica Krkinih delavcev je prišla do stanovanja ali do lastne hiše s pomočjo Krke. Štefka Aš, ki vodi referat za stanovanja, je povedala, da imajo zdaj v lasti 382 stanovanj, dvajset jih imajo že kupljenih pri Pionirju, do konca srednjeročnega obdobja pa bodo kupili še 145 stanovanj. Lani so dali za stanovanjska posojila 26 milijonov dinarjev, doslej je dobilo 1.223 delavcev Krkina stanovanjska posojila.

NE POZABLJAJO NA UPOKOJENCE

Skrb za delavca pa ni omejena samo na aktivne delavce. Precejšnja pozornost namenjajo tudi svojim upokojencem. Tudi zanje namreč rešujejo stanovanjska vprašanja. Upokojenci dobivajo dotacije za izlete, ob koncu leta jim pripravijo srečanje, na katerem se jih spomnijo tudi z majhnim denarnim darilom. Vse to pa je naletelo na odobravanje tudi med še aktivnimi delavci. Tako namreč vidijo, da na starost ne bodo pozabljeni od delovne organizacije, kateri so dali svoje najboljše moči.

Jasno je, da se delavci Krke danes ne bi postavljali s takimi uspehi, če ne bi v minulih petindvajsetih letih vlagali velike napore v izgradnjo tovarne. Nema lokrat so bili namreč po osebnih dohodkih na repu v svoji branži. Prav tako pa takih uspehov ne bi dosegli, če se ne bi odločili za pravilno pot in smeri razvoja. Že na samem začetku so namreč vedeli, da brez vere v svoje lastno znanje in brez lastne surovinske osnove ne bodo mogli nastopati kot enakopraven partner v mednarodni menjavi dela.

Janez Bernik, direktor TOZD Inštitut, ki danes vodi četico 250 strokovnjakov, od tega kar 120 s fakultetno izobrazbo, je povedal, da je predhodnik današnjega inštituta začel delovati že leta 1960. Že tedanja naslonitev na lastno raziskovalno — znanstveno ustanovo je narekovala tudi iskanja samosvoje poti. In najpomembnejša odločitev je gotovo bila, da bodo začeli z lastno proizvodnjo antibiotikov. Tako je že leta 1967 zrastle prva takšna tovarna. Ker so se v proizvodnji oksitetraciklina pokazali dobri rezultati, so se že v letih 1971 — 72 odločili za razširitev teh zmogljivosti. Leta 1974 so že proizvajali 120 ton tetraciklinskih antibiotikov, hkrati pa so osvojili tudi proizvodnjo cinkbacitracina, ki so ga tega leta proizvedli 70 ton. Ves čas so bedeli nad to proizvodnjo in z enakimi proizvodnimi zmogljivostmi ter ob pomoči svojih raziskovalcev povečali proizvodnjo tetraciklinskih antibiotikov na 150 ton in 1500 ton cinkbacitracina. Zdej šteje Krka med največje proizvajalce antibiotikov v svetu, kar 90 odstotkov svoje proizvodnje pa lahko izvozi za konvertibilne devize. Z registracijo svojih antibiotikov pri ameriškem uradu za hrano in zdravila so dobili možnost, da svoje izdelke lahko prodajajo najzahtevnejšim kupcem v ZDA, na Japonskem in v Avstraliji.

Za proizvodnjo surovin, s katerimi bodo zmanjšali svojo odvisnost od tujih dobaviteljev, so razvili doma vso tehnologijo. Zdej je Krka ena redkih farmacevtskih tovarn v Jugoslaviji, ki lahko ponudi kompletan know — how za proizvodnjo farmacevtskih surovin. Če povemo še, da je njihov inštitut doslej prijavil 130 patentov v domovini in dobil od tega podeljenih 35, v tujini pa kar 250 patentov in dobil od tega 180 podeljenih, lahko ugotovimo, da v Krki ne ostajajo samo pri besedah, kar se tiče naslanjanja na lastne sile in na svoje znanje.

Kljub težavam v gospodarstvu je veliko delovnih organizacij, ki tako ali drugače dobro poslujejo. Težko pa bi našli delovno organizacijo, kjer je skrb za delovnega človeka tako uspešna kot v Krki. To in zaupanje v lastno znanje zagotavlja, da bo Krka še naprej dosegala uspehe, kakršne je doslej.

JOŽE SIMČIČ

Politična platforma (v nadaljevanju: osnova) za akcijo Zveza komunistov Jugoslavije pri razvoju družbeno-ekonomskih odnosov, socialističnega samoupravljanja, bratstva in enotnosti ter skupnosti na Kosovu je bila sprejeta in podprta kot akcija, ki bo preprečila, da obsežne družbene, državne in politične iniciative na Kosovu ne bodo ostale na pol poti, da se torej vse skupaj ne bi ustavilo pri kompromisih, ki bi dali plodna tla za nove manjše ali večje pretrese.

V tem dokumentu so s političnimi analizami prišli do zelo konkretnih definicij številnih vzrokov kosovske krize, mnoge začetne ugotovitve so zdaj dodelane in podkrepjene z bogato dokumentacijo. Za učinkovito politično delovanje je seveda soglasje o subtilnih problemih, ki so se znašli na seznamu vzrokov kosovske krize, prvo-rzrednega pomena.

Vzemimo za primer razvpito parolo „Kosovo – republika“, katere analizi se v politični osnovi posveča znatna pozornost. „Kosovo – republika“, „Združitev“ in podobne parole so se pojavljale tudi v sovražnih demonstracijah, ki so bile na Kosovu leta 1968. Kljub številnim ukrepom pa tem parolam takrat niso pripisovali tistega političnega pomena, ki so ga zaslužile.

„V okviru širše težnje ozemeljskega zapiranja na Kosovu so nekatere odgovorne osebe vodile politiko, ki je oteževala sodelovanje v SR Srbiji in v Jugoslaviji. To je bil eden od razlogov,“ piše v politični osnovi, „da parola „Kosovo – republika“ ni že prej doživela neobhodne, javne in jasne politične obsodbe.“

V protirevolucionarnem uporu in propagandi so albanski nacionalisti poudarjali parolo „Republika“, ki bo obsegala vse „albanske kraje“ v Jugoslaviji, odcepljene od SFRJ in priključene LSR Albaniji. Druga, taktična podoba te parole je „Kosovo – republika“ v okviru SFRJ, ki bi obsegala vse „albanske kraje v Jugoslaviji“. To pa je samo manever za doseg istega cilja,“ pravi platforma.

Analizirane so tudi možne politične posledice zahtev za „čisto etnično sestavo“. Ne upreti se tej tendenci bi pomenilo – posebno na območjih z mešano nacionalno sestavo prebivalstva – izzvati umetno razbijanje. To bi imelo hude posledice za družbeni razvoj in vlogo delavskega razreda, za integracijske procese, za dejansko nacionalno enakopravnost in življenje skupnosti. To bi pomenilo razpihovanje mednacionalnih sporov ob vsakem družbenem, ekonomskem in kulturnem problemu. Taki spopadi bi vodili k premoči velikih in močnejših nad manjšimi in slabimi. Jasno je, da ti problemi zaradi možnih posledic presegajo meje Kosova.

Politična osnova poudarja, da se resnični nacionalni interesi lahko popolnoma uresničijo samo ob medsebojnem razumevanju, spoštovanju in zaupanju, ob stalnem zblizevanju s pripadniki

NI DOVOLJ SPREMENITI BESEDNJAK, TREBA JE SPREMENITI POLITIKO

drugih narodov in narodnosti, ki žive na skupnem ozemlju. To je nezamenljiv koncept, h kateremu danes teži človeštvo. Dalje pravi, da so zahteve za posebnim državnim konstituiranjem izrazito reakcionarne, saj izražajo stališče nacionalnega podvajanja na območjih mešanega nacionalnega sestava v pogojih, ko je objektivna medsebojna odvisnost narodov in držav vse večja. Politika, ki je pripeljala do tega, da so take zahteve splavale na površje in da jih je sprejela mladina, je letos doživela poraz.

Logična posledica ostrih ugotovitev o odgovornosti in napakah bi bil odhod s politične scene tistih, ki so tako politiko vodili tiho, kot je nekdo dejal, „brez karakterističnega nacionalističnega besednjaka“. Ni dovolj spremeniti besednjak, treba je spremeniti politiko. Beseda je očitno o procesu, ki bo trajal nekoliko dalj časa, kot smo navajeni, saj na Kosovu ni bilo pogojev za hitro in energično politično obračunavanje.

Nič manjša naloga ni spuščanje ambicij na zemljo, kolektivno osveščanje. To pa je mogoče samo, če se v neki zares samoupravni atmosferi veliko število ljudi spozna in poistoveti s cilji in možnostmi družbe, v kateri živi.

Problemi ekonomskega razvoja Kosova, v katerih so nekateri videli glavni vzrok nedavnih dogodkov, so zelo veliki.

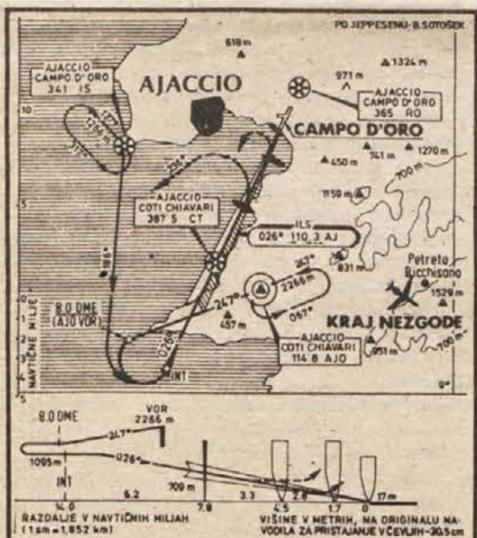
„Vendar“, pravi politična osnova „ni beseda samo o problemih nerazvitosti, ampak predvsem o koncepciji razvoja. Dejstvo je namreč, da je bil razvoj ponekod enostranski, neprimeren in stihijski, da ni dajal možnih in zahtevanih sadov, ampak je rojeval nove probleme“. Centralni komite ZKJ vztraja, da je treba premagati negativne težnje v kosovskem gospodarstvu, težnje, ki so v marsičem tipične za birokratski voluntarizem.

Učinkovitost investicij je na Kosovu skoraj dvakrat manjša od povprečne učinkovitosti v državi, izgube na zaposlenega delavca pa so bile v tej pokrajini trikrat večje od povprečnih izgub na delavca v SFRJ. Temeljne težave kosovskega gospodarstva se v tem obdobju skrivajo za upadanjem produktivnosti dela – ta je za tretjino manjša od jugoslovanskega povprečja – čeprav je na Kosovu tako imenovana tehnična opremljenost boljša od povprečne v državi.

Nujen je zasuk ekonomske strategije k bolj produktivnemu zaposlovanju in razvoju doslej zapostavljenega kmetijstva ter slovo od mentalitete samozadovoljstva. To so samo nekateri členki gospodarskih sprememb, ki naj bi postavili Kosovo na lastne noge. Koncepcija „nabavljanja“ denarja iz zvezne blagajne ima ozko politično obzorje.

Vrednost politične osnove je poleg njene akcijske naravnosti tudi v tem, da ne mystificira niti ene od tako imenovanih objektivnih okolnosti, ki so pripeljala do dogodkov na Kosovu. In seveda tudi ne nerazvitosti te pokrajine.

M. B.

nadaljuje po kurzu 247 stopinj. Po preletenih 8 morskih miljah (morska milja je 1852 metrov) se letalo nad morskovo površino postopno spusti z višine 6800 čevljev na 3300 čevljev (en čevlj je 0,3048 metra), da bi naredilo še en zavoj in se v kurzu 26 stopinj napolnilo proti pristajalni stezi. Pri samem pristajanju se pilot orientira s pomočjo naprave ILS, ki mu označuje kot in linijo poniranja.

Po uradni izjavi jugoslovanskih strokovnjakov, ki so v sestavi francoske komisije, ki raziskuje katastrofo na Korziki, je DC-9 Inex Adrië 7 minut pred načrtovanim pristankom vzpostavil zvezo s kontrolo poleta v Ajacciu in dobil dovoljenje za spust na višino 10.000 čevljev. Potem bi se moralo letalo s kapitanom Ivanom Kunovičem po pristajalni proceduri spustiti na višino 6800 čevljev nad napravo VOR in začeti pristajalni postopek, ki smo ga opisali. Letalo tega ni storilo, pač pa se je spustilo na višino 4500 čevljev; samo za okoli 28 metrov niže od višine bližnje gore San Pietro, ter s krilom udarilo v steno!

Po teh podatkih sodeč, gre očitno za napako v navigaciji, tej pa lahko botruje pilotova napaka, okvara na instrumentih v letalu ali pa na letaliških napravah.

Sodeč po kraju nesreče, se je nesrečna Inexova „devetka“ znašla znatno dlje od položaja, nad katerim bi morala napraviti polkrog in se v ponirajočem letu odpraviti proti morskemu obali, napraviti nad morjem še en polkrog in se usmeriti proti samemu letališču. Je morebiti letalo po preletu naprave VOR letelo s hitrostjo, ki je bila večja od predpisane? Koliko mu je pri tem pomagal veter v rep? Je posadka sploh začela z nad VOR predpisanim manevrom? Odgovor bo sporočila komisija.

Letališče v Ajacciu med piloti ni posebno priljubljeno, toliko očitkov, kot mu jih je pripisalo jugoslovansko časopisje, pa vseeno ne zasluži. Prihod do VOR, ki si ga je izbrala jugoslovanska „devetka“, pelje po precej ozki soteski, pa tudi samo letališče na nadmorski višini vsega nekaj metrov je obkroženo z visokimi pečini. Pri poniranju proti stezi in samem pristajanju mora biti pilot bolj kot drugje pazljiv že samo zato, ker je steza dolga samo 2145 metrov. Pri megli in vetru, ki je pihal v bok na dan katastrofe, bi pilot verjetno še pred samo pisto premislil, če bo pristal ali ne. Točno 1,7 milje pred začetkom pristajalne steze je tako imenovani srednji marker, radijski oddajnik, nad katerim mora biti letalo 506 čevljev (166 metrov) visoko. Tik pred poletom srednjega markerja ima kapitan letala še zadnjo priložnost, da se mu iz megle prikaže steza letališča v Ajacciu. Če tisti hip posadka steze ne vidi, mora dodati plin in v ostrem levem zavoju letalo popeljati v višine nad Sredozemskim morjem.

Žal naše letalo ni prislo do te točke.

USODNIH 28 METROV

Na trenutno najbolj zapleteno vprašanje, kaj je vzrok katastrofe na obronkih San Pietra, bo znan odgovor šele čez kakšna dva meseca. Člani mešane francosko-jugoslovanske komisije za raziskovanje vzrokov nesreče ne dajejo obširnih izjav, kot je običaj v takih primerih. Prve, skope informacije se ob letalskih nesrečah dajejo šele, ko prouče, kaj je na trakovih tako imenovane črne skrinjice (flight recorder), ki beleži podatke o višini in hitrosti leta, ter „voice recorderja“, magnetofona, ki zapisuje vse pogovore, ki so jih vodili v teku leta člani posadke letala s kontrolorji letenja ali pa med seboj. Počakati bo treba torej še nekaj dni, do dokončnega poročila o nesreči, ki je terjala 180 življenj, pa nas loči še več časa.

Veliko besed je bilo porabljenih, koliko bi lahko v Ajacciu pomagal radar ter katere so njegove prednosti in pomanjkljivosti glede na gorati korziški teren. Načeloma vsi strokovnjaki za zračni promet trdijo, da je že navaden „surovi radar“, kot mu pravijo v žargonu, boljši kot nikakršen. Taka naprava bina na enkranu dala odsev letala in pomagala, da bi bolje sprejemali let ter opozorili na morebitne napake v navigaciji. Če pa bi „surovemu“ dodali tako imenovani sekundarni radar in vse podatke istočasno računalniško obdelali, bi lahko na ekranu ob odsevu letala odčitavali tudi njegovo hitrost in višino. Kontrolor poletov bi v takem primeru lahko pomagal

pilotu v pravem času spremeniti hitrost in višino, ki ga peljeta v trčenje z naravno oviro ali drugim letalom.

Letališče „Zlato polje“ nima nobenega radarja, spada med letališča z oranžno zvezdico. Med letališča tega tipa spada tudi večina jugoslovanskih letališč; oranžna zvezdica pomeni, da gre za letališča z manjšimi pomanjkljivostmi.

Za pristajanje letal veljajo točno določena pravila, ne glede na to, ali ima letališče radar ali pa je brez njega. Gre za spoštovanje predpisane

procedure ob približevanju letališču ter za spoštovanje hitrosti in višin leta, ki so posebej predpisane za vsako zračno luko. Tako mora letalo, ki pristaja v Ajacciu, po kurzu 239 priti do naprave VOR, ki seva po en radijski žarek za vsako od 360 stopinj polnega kroga. V trenutku, ko preseka žarek, ki označuje 334 stopinj, mora pilot napraviti polkrog v levo in s hitrostjo 210 vozlov (en vozol je 1852 metrov na uro) eno minuto leteti po kurzu 67 stopinj. Temu sledi nov polkrog, po preletu naprave VOR letalo

TITOV SODELAVEC VIKTOR KOLEŠA

18. decembra 1981 bo 700-članski kolektiv IMP Livar v Ivančni gorici poimenoval svojo delovno organizacijo po enem tistih slovenskih revolucionarjev, ki so se borili za pravice delovnih ljudi in oblast delavskega razreda na naših tleh. To je bil Viktor Koleša, rojen 1884 v Blagovici pri Šentvidu na Dolenjskem. Odraščal je v številni družini — bilo je 12 otrok. Še v njegovi otroški dobi se je družina preselila v Ljubljano, kjer je očetova mizarska obrt sprva dobro uspevala, kmalu pa se je znašla v težavah boja za obstanek. Koleša se je izučil kleparske obrti in postal dober, iznajdljiv delavec. Zgodaj se je začel udeleževati delavskih in stanovskih prireditvev v okviru socialnodemokratske stranke. Posebno na raznih predavanjih in razpravah je vse bolj prihajalo do izraza njegovo revolucionarno prepričanje. Po odsluženju avstro-ogrski vojski, je ostal še naprej v njeni službi kot računovodski strokovnjak.

Njegovo politično prepričanje lahko ocenjujemo tudi po tem, da je kaj hitro po prvih bojih v Galiciji (udeležil se jih je kot avstro-ogrski vojni obveznik) prešel na rusko stran. Kot ujetnik je doživel marsikaj in prepotoval velik del takratne Rusije od Kavkaza do Sibirije. O tem svojem življenjskem obdobju se je rad pogovarjal s svojimi tovariši v poznejših letih.

V tistem času so obrtniki v glavnem izhajali iz kmečkih vrst, zato so bili dokaj navezani na zemljo in povezani z njo. Tako si lahko razlagamo tudi Kolešev odnos do kmetov in njihove zemlje, ko je kot ujetnik živel v Sibiriji. Ne samo da je sam hodil pomagat sibirskim kmetom (mužikom), temveč je nagovarjal k temu tudi svoje tovariše — ujetnike in jih pri tem delu organiziral. Zaradi tega je bil med kmeti cenjen in spoštovan. Da so mu ostali ti časi v lepem spominu, najlažje sklepamo po tem, da jih je pogosto omenjal.

Zgodovinsko leto 1917 ga je zateklo v Sibiriji. Takoj se je pridružil boljševikom in bil aktiven udeleženec oktobrske revolucije. Udeleževal se je bojov in razlagal smisel nove družbene ureditve. Bil je vnet pristaš Lenina in njegovega nauka.

Rdeča armada oziroma mlada sovjetska država je po brestlitovskemu miru vračala ujetnike v njihove domače kraje. Tako se je skupaj z drugimi ujetniki 1918 vrnil bolan v Avstrijo in bil kakor vsi ostali najprej interniran, kajti avstrijske oblasti so se bale, da ne bi ruski ujetniki zanesli prevratniškega duha tudi v naše kraje in „okužili“ domače ljudi. Tako je pravzaprav svobodno zadihal šele proti koncu 1918, ko je Avstro-ogrski dokončno propadla.

Razumljivo je, da svojega prepričanja Koleša ni tajil, ampak ga na vsakem koraku izražal in tolmačil, pa tudi branil, kjerkoli je bilo potrebno. V jugoslovanski socialno-demokratski stranki (JSDS) je bil aktiven pristaš levece. Zaposлил se je pri Bolniški blagajni in do spomladi 1920 služboval kot vodja njenih poslovalnic v Ljubljani, Kamniku in Laškem.

Razmere v slovenskem političnem življenju so bile v tistem času dokaj težke. Naši ljudje so po dolgoletnem suženstvu in težki vojni pričakovali svobodno in enakopravno življenje v novi domovini, toda večina voditeljev — buržuazija, tako liberalna kakor tudi klerikalna — je skrbela predvsem za svoj položaj in svoj blagor. Tudi socialna demokracija ni bila dovolj odločna pri iskanju ustrezne poti za delovne ljudi, ki so zahtevali odločnejše reševanje odprtih vprašanj. Zato se ustanovi KP Slovenije, JSDS pa preneha delovati (20. aprila 1920). Eden sopodpisnikov tega sporazuma je tudi Koleša, ki postane član pokrajinskega vodstva KP za Slovenijo. V tistem času (aprila 1920) srečamo Kolešo med voditelji solidarnostne stavke z železničarji kot vnetega agitatorja revolucionarne misli.

Taka njegova dejavnost ga je pripeljala v vrste slovenske delegacije za kongres KPJ v Vukovaru, kjer je bil predsednik verifikacijske komisije. Še pred tem pa je veliko hodil po terenu ter tolmačil delavcem in kmetom, kako se je treba skupno bojevati za svobodno in lepše življenje delovnih ljudi na naših tleh. Te misli je širil tudi preko glasila „Rdeči prapor“ (začel izhajati maja 1920), ki ga je uredil in nosil glavno težo tega dela.

Njegovi sodelavci so pogosto poudarjali, kako velikega pomena je bila njegova trdnost in upornost prav v dneh, ko so nekateri sicer znani sodelavci omahovali. Da ga tisti, ki so „delili“ službe, prav zaradi tega niso marali, je razumljivo. Zato se je zaposlil v Zagrebu in delal v železničarskih delavnica od 1921 do 1928. Tu je bil izvoljen za glavnega delavskega zaupnika in sodeloval z večjim številom znanih hrvaških revolucionarjev. Med politično delovanje tega časa sodi njegov protifrakcijski boj, ki ga omenja tudi tovariš Tito. Ves čas je vzdrževal Koleša tesne stike s slovenskim proletariatom, še posebej s svojimi stanovskimi tovariši ob jugoslovansko-avstrijski meji, zlasti s Prežihovim Vorancem, Matijo Gradišnikom in Ivanom Kokaljem v takratnem Guštanju.

V to razdobje padajo dokaj pogosti prehodi čez mejo, ki sta jih največkrat skupaj opravljala I. Kokalj in V. Koleša v največji tajnosti.

Enako uspešno sta organizirala v Kefrovem mlinu prvi in drugi kongres SKOJ leta 1923 in 1926, kakor se Ivan Kokalj—Imre še danes rad spominja. Pri tem seveda ne pozabi povedati, da je bil poleg Voranca pobudnik Koleša, k organizaciji pa je odločilno pripomogel Matija Gradišnik, lastnik mlina, kotlarski mojster in

odličen politični delavec, poleg znanih revolucionarjev bratov Žorga.

Zaradi svojega značaja — skromen, tih, iznajdljiv in predan — je bil Koleša priljubljen pri ljudeh. Zanesljiv in odločen je bil izredno primeren za izvrševanje številnih odgovornih nalog v ilegalnem partijskem delu. Te njegove vrline so prišle do izraza ob raznih prilikah, še posebej pa ob pomembnih sestankih v domovini in zunanji, npr. na Dunaju. Njegovemu poznavanju gorskih mejnih prehodov, njegovi točnosti in natančnosti gre zahvala, da so vsi delegati varno in pravočasno, pri tem pa kar se da neopazno prišli na določen cilj. V Zagrebu je bil Koleša zelo aktiven. To omenja tovariš Tito v svojih predavanjih na politični šoli v Kumrovcu, ko govori o partijski konferenci leta 1928, in v knjižici „Borba i razvoj KPJ izmedju dva rata“, stran 20/11.

Koleša je bil že v prvih frakcijskih borbah na Titovi strani. Tudi to potrjuje njegovo revolucionarno doslednost, politično zrelost in borbenost.

V letu uvedbe januarske diktature (1929) so postajali pogoji za ilegalno delo izredno težki. Dejstvo, da je v tistih razmerah Koleša skrbel za zveze ne samo znotraj Jugoslavije, ampak tudi za stik s tistim delom CK KPJ, ki je deloval zunaj meja naše domovine, govori v prid njegovim organizacijskim sposobnostim in zaupanju, ki ga je užival v partijskih vrstah in vodstvu.

O njegovih človeških vrednotah in politično-organizacijskih sposobnostih govori večkrat tudi znani predvojni revolucionar Viktor Stopar, ki je s Kolešo sodeloval v času, ko je deloval v železniški delavnici v Zagrebu.

Koleša je bil član CK KPJ od 1928 do 1932 in nekaj časa njegov organizacijski sekretar. Zaradi težkih pogojev ilegalnega dela in policijskega preganjanja se je Koleša moral umakniti v inozemstvo, sodišče za zaščito države pa ga je v odsotnosti obsodilo na osem let ječe.

Tako ga srečamo v Moskvi, kjer je delal v veliki tovarni krogičnih ležajev „Kaganović“ kot kontrolor v mehanični delavnici. V Moskvi je obiskoval tudi dveletno mednarodno Leninsko šolo. Njegova zvestoba revolucionarnim idejam ga je pripeljala na špansko revolucionarno fronto, kljub temu da je že dopolnil petdeset let in ni bil posebno zdrav. Njegovi soborci pravijo, da je imel mlado, goreče srce, ki je utripalo za revolucijo. Najprej je prevzel skrb za pregled orožja, ki so ga revolucionarni španski armadi pošiljali zavezniki — prijatelji, ko pa je Francija začela povzročati težave pri dobavi orožja, je Koleša organiziral, skupaj z drugimi seveda, pravo tovarno za izdelavo orožja tako rekoč na fronti sami. Dosegel je čin kapetana in delal tudi kot inšpektor ministrstva narodne obrambe republikanske španske vlade.

Po Španiji ga je pot pripeljala spet nazaj v Moskvo, na staro delovno mesto. Njegovi španski soborci, zlasti I. Kreft, večkrat poudarjajo, da Koleša ni hotel biti nikoli „čisti“ politik, partijski funkcionar, ampak je vedno poleg političnega dela opravljal še kak drug posel, od česar je pravzaprav živel. V Moskvi je sodeloval z znanim revolucionarjem Ivanom Regentom v slovenskih oddajah Radia Moskva. Njegovi znanci pravijo, da si je zelo želel vrniti se domov. Leta nazaj je vsakogar, ki je prišel na novo v Moskvo, podrobno spraševal, kako je v domovini. Še posebej ga je motilo, da je v tako odločilnih dneh tako daleč stran od našega osvobodilnega boja. Ko se je končno pokazala prilika za vrnitev v domovino, je že šestdesetleten in bolehen, težko prenašal dolgo in naporno pot skupaj s prvo tankovsko rusko brigado. Toda razmišljal je predvsem o tem, kako se bo vključil v delo. Osnovna njegova misel je bila, kako čim bolj koristiti svojemu ljudstvu z znanjem, ki si ga je nabral v dogem revolucionarnem delu.

Razumljivo je, da je bila razlika med razmerami, v katerih je domovino zapustil, in tistimi, v katere se je po toliko letih vrnil, ogromna. Prav tako je razumljivo, da se človek najprej razgleda okrog sebe, da bi se v novih okoliščinah znašel, da se ga stari znanci spominjo, novi ljudje pa spoznajo in začutijo njegovo vrednost. Človeško je veseliti se ponovnega sodelovanja z znanci, da ga bodo tovariško sprejeli in enakovredno vključevali v delo, čeprav se dogaja, da se ljudje s časom spreminjajo in na žalost neredko drug drugemu odtujijo zaradi dolgega presledka v skupnem življenju in delu. Prav tako ni vedno lahko najti ponoven stik z znanci in prijatelji, nekdanjimi sodelavci, zlasti še, če so ti medtem časom preživljali drugačen razvoj. Tako se je bilo težko po tako dolgem času spet privaditi se drug drugemu. Koleša se je počasi vživljal v nove razmere. Že prej redkobeseden, je postal še bolj molčeč. Takega se spominja tudi njegova nečakinja Vera Pirc, ki ga je poznala še v mladih letih. V njihovi družini je namreč večkrat našel zatočišče, zlasti kadar je bil brez službe ali pa pri izvrševanju važnih ilegalnih nalog. O svojih težavah ni nikoli tožil, tudi svojim najboljšim prijateljem ne. Zato dolgo nihče ni vedel, da so mu ženo ubili Nemci ob vdoru v vas blizu Moskve, ko je obiskala svoje starše, in sta tako njegova sinova ostala sama v Moskvi.

Sredi razmišljanja, kako bi najboljši uspešno zastavil svoje delo v korist delovnih ljudi, ga je prehitela smrt: leta 1946 je tragično končal v valovih Save.

Z nami in bodočimi rodovi pa bo živel njegov lik skromnega, poštenega in do zadnjega diha razredni borbi predanega revolucionarja.

MARA RUPENA—OSOLNIK

Leto II. TRST, dne 7. januarja 1920. SL. I.

DELAVEC RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Redakcija: Z. T. ...
 Objava v Trstu izkrajna na mesec.
 Pomen: ...
 Za vsakega ...

Ob novem letu.

V drugo leto rednega izhajanja ...
 ...
 ...

Zaplenjeno

Zaplenjeno

UTRINKI

Novo leto se je pričelo v slovenski ...
 ...
 ...

Zaplenjeno

obzorja

iz izložbe

prebrali smo

o vampirju in dežniku

Samo slaba štiri leta po izvorni izdaji smo Slovenci dobili prevod nenavadnega dela „Kako pomiriti vampirja“ južnoslovenskega pisatelja Borislava Pekića. Knjiga je izšla v zbirki Vezi, ki jo izdaja Mladinska knjiga, prevod pa je opravil Ferdinand Miklavc.

Pekićeva mojstrovina ima obeležja znanstvenega dela. Videti je, kot da gre za znanstveno obdelavo pisem, ki jih je dr. phil Konrad Rutkowski, profesor srednjeveške zgodovine na heidelberški univerzi, pisal svojemu tastu Wagnerju v Nemčiji iz mesteca D. na jadranski obali, kjer je z ženo preživljal počitnice. Pisma so opremljena s predgovorom, obsežnimi postskriptumi in opombami, kar vse daje romanu v pisnih strogo znanstveni videz. Profesor v 26 pismih, ki nosijo naslove številnih znanih filozofskih razprav zahodne civilizacije, razkriva svoje ravnanje in notranje boje med dogodki v vojnem letu 1943, ko je kot gestapovski zasliševalec deloval v mestu D. in po naključju zajel čudaškega občinskega pisarja Trpkovića. Moral ga je zaslišati; ker je bil možakar očitno nedolžen, je gestapovec poskušal z lažnim zapisnikom zaslišanj pisarja rešiti, hkrati pa pomiriti svojo slabo vest. Na tihem se z nacizmom ni strinjal, vendar ni našel v sebi, kljub široki in temeljiti izobrazbi, pravih opor za zgodovinsko ustrezno odločitev. Rešitev se ne posreči, ker pisarček predstojniku Rutkowskega naivno izda spisek politično sumljivih ljudi v kraljevini Jugoslaviji, na osnovi katerega gestapo izvede krvavo čistko, pisarja Trpkovića pa kljub temu obesijo.

Ko se nekdanji gestapovec 22 let kasneje vrne v mesto D. kot nemški turist, se začne njegov

notranji zlom, začeti že med vojno. Priča je odkritju spomenika občinskemu pisarju, ki je postal narodni junak. Po pomoči so meščani menili, da Trpković ni nikogar izdal. Ko Rutkowski poskuša oblasti opozoriti na zgodovinsko napako, seveda ne naleti na razumevanje. Zgodovine ni mogoče spreminjati.

Podoživljanje nekdanjih zagat pahne Rutkowskega v norost, dobi privide, obiskuje ga

mrtvi Trpković, doživlja še druge nenavadne dogodke, kar vse pa pripelje do prenapetega duševnega in miselnega razpoloženja. Razkrije se mu, da je vampir Trpković poosebljenje preteklosti, ki jo je treba pomiriti. Vprašanje je, kako pomiriti vampirja – preteklost. „Norost je glogov količek za spomin,“ ugotavlja duševno razklani Rutkowski. In res znori. Duševno zmeden se nekje pri Dunaju zaleti v hrast in izkrvavi preboden z dežnikom, ki ga je vozil s seboj.

Ta nenavadni dežnik igra posebno vlogo v Pekićevi pripovedi. V znanstvenem premljevanju, v kristalno jasnih miselnih zgradbah pisem in v filozofskem razjasnjevanju dogodkov se pojavlja kot skrivnost, nejasnost, nenavadnost in nenaravnost. Dežnik živi svoje življenje: najprej spravi v nesrečo občinskega pisarja, potem prebode gestapovskega zaslišev-

valca, nazadnje pa pride konec tudi njegovi demonski karieri. Prireditelj pisem, se pravi pisatelj, ga ima zaklenjenega v kleti svojega stanovanja.

Dežnik očitno nastopa kot metafora za umetniško spoznanje nasproti znanstveni logiki. S takšno strukturo Pekićeve mojstrovine se zastavi veliko zanimivih vprašanj, na katere bo bralec knjige „Kako pomiriti vampirja“ našel svoje odgovore. Knjiga je že taka, da mislečega bralca ne bo pustila neprizadega.

M. MARKELJ

knjige

razkrita preteklost

Če bi sodili samo po „Razkriti preteklosti“, na moč razkošni knjigi Courtlandta Canbyja, ki jo je za izid pri Cankarjevi založbi poslovenila Nuša Bulatović, potem bi lahko rekli, da je z gospodarskim

stanjem na Slovenskem vse v najlepšem redu, da npr. ne primanjkuje finega papirja, ki omogoča izvrsten tisk barvnih slik, da tudi gmotna blaginja ljudi ni ogrožena (saj omenjena knjiga še zdaleč ni poceni, stane 940 dinarjev).

Žal je res to, da ne zmanjkuje samo finega, temveč celo

Kratek čas po šesti (ta zaključuje predvno obdobje) sta izšli (pri Borcu in Komunistu) še deveta in deseta knjiga slovenske izdaje Zbranih del Josipa Broza-Tita. Gradivo teh dveh kaže potek vojne v prvi polovici 1942.

Deveta knjiga prinaša 118 Titovih besedil (pojasnjevalnih prilog ni, zato pa so bralcu v pomoč široko zastavljene opombe in več kazal), ki se v glavnem nanašajo na Titova (in partijska) prizadevanja za zagotavljanje enakomernjšega razvoja oboroženega boja na celotnem jugoslovanskem ozemlju pa na obrambo in razširitev svobodnega partizanskega ozemlja s središčem v Foči. Gre za stvarno presojo razmer in možnosti, tako je Tito lahko najdeval najboljše strateške rešitve in sprejemal sklepe, ki so odločilno vplivali na potek narodnoosvobodilnega boja in revolucije. Zlasti pri slednji ni šlo vselej za vojaško reševanje stvari. Ob primeru Črne gore, kjer so se politične razmere poslabšale zaradi uveljavljanja četništva, je Tito npr. zagovarjal stališče, da stanja ne bo moč izboljšati samo z vojaško silo, pač pa s korenitimi spremembami partijskega dela.

130 dokumentov v deseti knjigi obravnava čas tretje sovražnikove ofenzive, ko so partizani pred številnimi okupatorji in kvilingi branili obsežno osvobojeno ozemlje. V dveh mesecih je bil Tito nenehno zaposlen z neposrednim vodenjem partizanskih akcij, izkazal se je kot izvrsten vojskovodja, hkrati pa je usmerjal tudi idejnopolično delo v partizanskih enotah.

V obeh knjigah so objavljene tudi vse ohranjene brzozavke, ki jih je Tito pošiljal izvršnemu komiteju Kominterne, mnoge podatke iz brzozavk je priobčila radijska postaja Svobodna Jugoslavija in tako svetu posredovala resnico o boju jugoslovanskih narodov. Mimogrede naj omenimo, da v primerjavi s prejšnjimi knjigami, ki kažejo, s kakšno pozornostjo je Tito spremljal slovensko partijsko dejavnost in delavsko gibanje, v pričujočih ni nobenega dokumenta, ki bi se nanašal na dogajanje na Slovenskem. To gre na račun pretrganosti oz. slabih zvez, iz enega pisma pa je razvidno veliko Titovo zadovoljstvo, ker se je narodnoosvobodilni boj v Sloveniji razvijal „tako ugodno“, izrekel je priznanje slovenskim partizanom zaradi junškega ravnanja.

podobi vojne

Ime Hansa H. Kirsta se resda ne pojavlja v tistih pregledih nemške literature, katerih izhodišče je kolikor toliko nesporna umetniška raven del posameznih književnikov, zato pa se je precej njegovih romanov znašlo na lestvicah literarnih uspešnic. To dejstvo kajpak ne govori v prid umetniškosti Kirstovih del, a nenavadna odzivnost pri bralstvu je spodbudila kritike, da so se pozorneje lotili njegovih romanov in hočeš nočeš prišli do ugotovitve, da Kirst pritegne zlasti z brezobzirnim razkrinkavanjem podobe nemštva pred zadnjo vojno in med njo (s „Povojnim zmagovalcem“, o katerem smo pisali nedavno, pa tudi v času t. i. gospodarskega čudeža). Četudi gre za pisateljsko početje, ki si

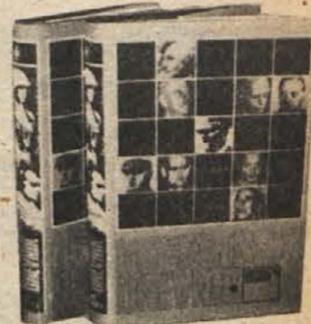

ne da odvzeti izmišljanja zgodbin in dogajanj, ki služijo za raznovrstno razčlenjevanje ravnanih junakov, so Kirstove pripovedi hkrati na moč blizu resničnosti. V nobenem primeru ne iščejo opravičil za človeško povsem razrednotene nakane in grozodejstva kolovodij pa vojaške in drugih mašinerij tretjega rajha, ampak skušajo tisto, kar se je dogajalo, podati tako, da bi se v povojnem človeku razrasel srd in odpor zoper morebitne nove vojne izzive.

Domala vse Kirstove romane smo že poslovenili, pred kratkim je v prevodu Branka Avsenaka pri založbi Lipa izšla tudi „Razprodaja herojev“, roman, ki zaključuje t. i. oficirsko trilogijo. Dogajanje se odvija v predzadnjem letu vojne, ko je že bilo na dlani, da je za Nemce vojna izgubljena. To dejstvo niti najmanj ne vpliva na življenje v taborišču v bavarskem Kampfentalu, kjer oficirji urijo

vojake za posebne naloge, med drugim za zadnjo veliko nemško ofenzivo (v Ardenih), Kirst popisuje življenjske poti glavnih junakov (v literarnem smislu), kaže, kako se njihove značajske različnosti kažejo v medsebojnih odnosih, ki pa so v glavnem podvrženi vojaškim stopnjam. Oficirji živijo, ko da bi okoli njihovega taborišča ne gorel svet in dogoreval rajh, privoščijo si brezskrbno uživanje na pojedinah, v spolnosti in še čem, podobnem razvratu. Kot nekakšna slaba vest, ki opozarja na skorajšnji konec, pa se med oficirji pojavlja bistroglav desetnik. Temu je v veliko zadovoljstvo, da glavnim meša štrane, na svoji strani pa ima trmoglavega poročnika, katerega niso po volji čudni zakoni komandanta. Pisatelj pripelje junake do konca vojne in jim kot ljudem, ki so bili le neznan člen verige, ki je tako strašno oklenila svet, nameni še sklepno poročilo, v katerem beremo, kako so se privadili povojnim razmeram.

O glavnih krivcih za zadnjo vojno pa na svojski način govori delo, ki ga je Branko Avsenak poslovenil za Pomursko založbo. To sta dve knjigi „Nuernberškega dnevnika“ Gustava M. Gilberta. Ta priznani strokovnjak je bil določen za sodnega psihologa med pripravami in potekom procesa zoper najhujše nacistične vojne zločince. Američan se je lahko v celicah (na samem ali v skupini) pogovarjal s triindvajsetimi jetniki, njegovi zapisi pa v marsičem osvetljujejo podobe in dejanja zločincev. Ko da bi v

psihologu videli zadnjo bilko za oporo, so se mu izpovedovali, pri tem iskali opravičila za svoje zločinske odločitve, krivdo so valili na druge, trdili, da so ravnali po višjih ukazih, izkrivljali resnico itd. Izjave, ki so jih dajali psihologu, kažejo njihove (p)osebne nazore in so dokajkrat v nasprotju z zagovori v sodni dvorani, kjer so si zvečine zaman skušali rešiti glave.

D. R.

za slovence po svetu

Živel je, delal in se uveljavil na tujem, v Ameriki, daleč od rojstnega kraja in domačih, ki jih je zapustil že v svojih zgodnjih fantovskih letih. Toda „stare“ domovine, stisnjene med Alpe in Gornjance, „komaj kaj večje od farme“, kakor se je nekoč pošalil, ni nikoli

pozabil. Ni bil le ponosen na svoje slovsko poreklo, ampak je rodni deželi pomagal, kot je mogel in znal, ter ji stal ob strani tudi v njej nenaklonjenih časih. Odkrito je branil Titovo Jugoslavijo in to plemenito dejanje plačal z življenjem.

To je bil Louis Adamič, pisatelj in politik, in letos je minilo trideset let, kar so ga našli mrtvega na njegovi ameriški domačiji. Ob 30-letnici smrti so ponovno osvetlili lik njegove pisateljske osebnosti in opozorili na izjemen prispevek Adamičevega političnega delovanja. O njem je bilo veliko napisane, dostojno mesto so mu dali tudi v nedavno izšlem „Slovenskem koledarju 82“, ki ga je izdala Slovenska izseljenska matica in ga namenila Slovincem po svetu. Louis Adamič je v teh zapisih vsestransko prikazan, še posebej pa iz njih izstopa lik slovenskega izseljenca, ki je ostal rodni grudi zvest do svojega poslednjega diha.

V množici drugih prispevkov, ki jih prinaša ta živopisna knjiga, naj posebej omenimo tiste, ki prinašajo v domove slovenskih izseljencev diha domačnosti. Tak je, denimo, pogovor z znanim slovenskim ortopedom dr. Bogdanom Brecljem, zdravnikom, ki je stal ob strani tudi tovarišu Titu v zadnjih dnevih njegovega življenja. Precej prostora je namenjeno slovensčini, ki si uspešno utira pot prek študija na svetovnih univerzah, pa potem slovenske knjige in odkritju Trubarjeve „Cerkovne ordninge“ in drugem. Da je bila slo-

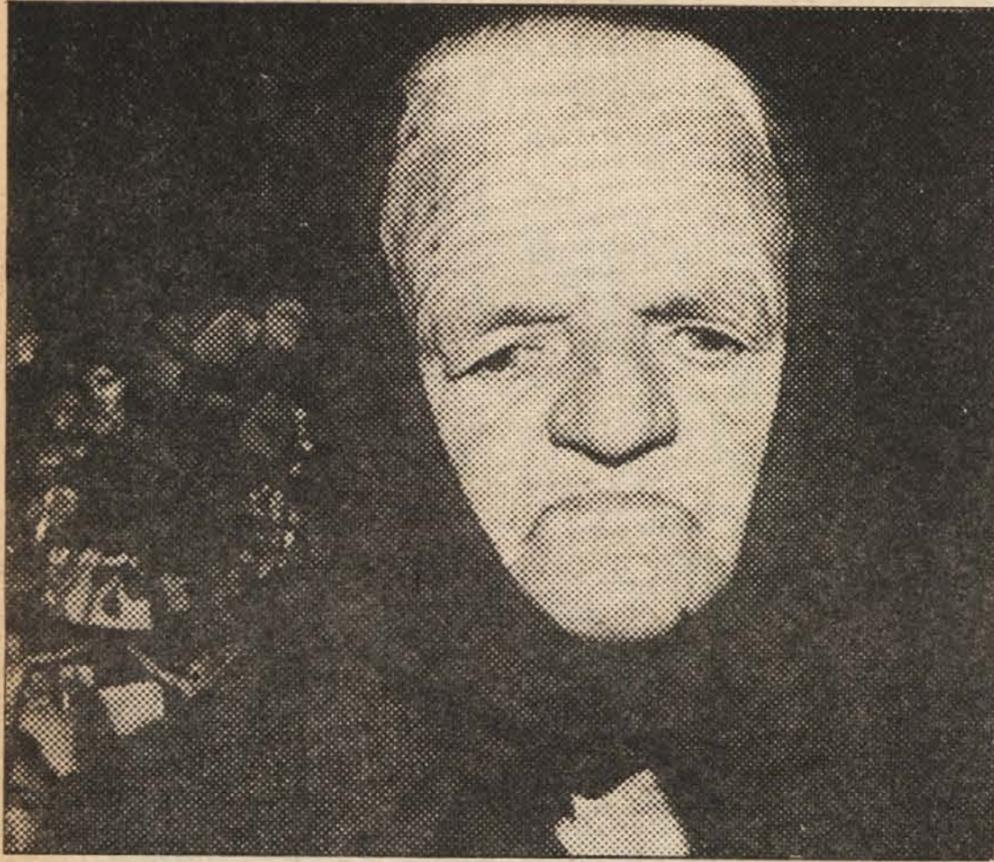
vensčina včasih čislana celo pri tujerodni gospodi, dokazujejo slovenska plemiška pisma, o odkritju in vsebini katerih pripoveduje daljši zapis v koledarju. Težko bi si takšno publikacijo predstavljali brez popisovanja življenja pleterskih menihov, starih gostiln, uprizarjanja „Miklove Zale“ na Koroškem, ljudskih glasbil in običajev, če omenimo le nekaj tem izpod peres večjih piscev, in lahko bi rekli, da dajejo koledarju ton domačnosti prav tovrstni zapisi.

Osrednji del „Slovenskega koledarja 82“ ponuja starejšim in najmlajšim Slovincem po svetu v branje tako imenovani literarni almanah s prikupnimi pesniškimi in proznimi besedami slovenskih književnikov raznih rodov, med njimi tudi tistih, ki so pisali ali pišejo tudi za mladino.

Seveda pa s tem popisovanjem o prispevkih, ki jih je v koledarju še zlasti vredno prebrati, nikakor noče biti končano. Ker prostor ne dovoljuje, da bi dali pod drobnogled še kaj iz bogate vsebine, naj omenimo le še to, da bo imel prav gotovo veliko bralcev v koledarju objavljeni govor Louisa Adamiča iz leta 1943 v Clevelandu, in sicer pod naslovom „Resnica o partizanih je zmagala nad lažjo o Mihailoviču“.

Koledar pa noče biti samo kar najbolj izčrpna in zanimiva informacija o življenju in delu na slovenskih tleh. Za mnoge, ki so naseljeni onkraj Atlantika in sploh daleč od rodne grude, je knjiga tudi eno samo dolgo pismo s toplimi sporočili iz njegove stare domovine.

I. Z.

NITI ZA KAPLJO SREČE

Pri Katarini Žabčič človeka ne pretrese najbolj to, da živi sredi Metlike v grozljivo zanemarjenem in še za žival neprimernem prostoru, v nekakšnem obzidanem podu brez kurjave. Ta 73-letna ženska, ki so jo že večkrat zaman skušali spraviti v metliški dom počitka, trdi, da ni bila nikoli v svojem življenju srečna. Niti enkrat in niti malo. Jo je ta njena „posebnost“, morda nezmožnost biti srečna, odrezala od ostalih ljudi, jo vseskozi odrival na obrobje, dokler ni pristala, kjer je sedaj? Večina ljudi za srečo ali vsaj za prijeten občutek sreče ne potrebuje veliko: svetel spomin, drobno pozornost, miren dan, nekemu je dovolj že, če ni nesrečen.

Najlepši spomin, ki ga premore Katarina, je iz otroštva z Rakovca. „Lepo mi je bilo, ko sem pasla kravico, in v šolo na Božakovo sem rada hodila.“ In to je vse. Ne eno ne drugo ni trajalo dolgo.

Ko je njena sestra mlada umrla in zapustila otroka, se je Katarina poročila s svojim svakom, kot je bilo takrat precej pogosto. „Poročena pa sem bila vsega skupaj dva meseca in pol. Po tem času je mož odšel v Ameriko, mene pa pustil samo z otrokom,“ je pripovedovala. Pisal ji je samo enkrat, ko je zahteval, da mu pošlje smrtonovico njegove prve žene in svoj rojstni list, češ da bo v Ameriki vse uredil, da bo lahko prišla za njim. V resnici pa je smrtonovico uporabil za to, da je dokazal, da je vdovec, zamolčal pa je, da je v domovini ponovno poročen. „V Ameriki se je še enkrat poročil in nikoli več se ni oglašil ne meni ne svoji hčerki.“

No, nekaj Katarina le ima od svojega dvojnopolmesečnega zakona pred davnimi leti. „Pred nekaj leti, ko je bil še živ, so mi svetovali, naj ga tožim, da bom dobila preživnino. V Zagrebu sem dobila dobrega advokata in res je uspelo, tako da sedaj po njem dobivam nekaj denarja. Kar se tega tiče, imam dovolj za življenje, pa tudi delati sem vajena, čeprav me sedaj na starost moči zapušča-jo in se ne morem več tako gnati, kot sem se vse življenje.“

Se sedaj pa Katarina pomaga ljudem pri delu na polju ali pri gospodinjstvu. „Tako grem po

vaseh, da sem vsaj med ljudmi. Večkrat pri dobrih ljudeh tudi prespim, saj bi v tem mrazu v tej svoji nekurjeni luknji še zmrznila.“ To ni samo tako rečeno. Res se lahko zgodi, da bodo nekega dne Žabčičevo našli zmrznjeno v tisti luknji sredi Metlike. „Ljudje so mi zamašili luknjo, kamor je bila speljana cev od štedilnika; bojijo se, da se ne bi kaj vžgalo in še njim naredilo škode.“

Na borni domačiji je Katarina živela, dokler je mogla. „Vse je šlo navzdol, jaz sama nisem mogla. Za davke so mi pobrali omare, šivalni stroj, prešo, teličko, dolgovi so bili vedno večji. Ni bilo živeti in pred kakimi 20 leti sem vse skupaj prodala sorodniku, kupnina pa je šla vsa za davke.“ Od tedaj se je preživljala z dnino, nikoli ni dobivala nobene podpore. „Kakšnih deset let že živim v tej luknji, zadnji dve leti brez kurjave in vseskozi brez vode. Vodo nosim iz studenca v trilitrski steklenici; pol ure hodim tja, pol ure nazaj. Že večkrat sem skušala dobiti kakšno sobo v Metliki, pa ni nič iz tega.“

Po socialni plati v Metliki poznajo primer Katarine Žabčič. Večkrat so ji skušali pomagati, vendar Katarina vztrajno zavrača, da bi šla v dom počitka. „Na silo ne moremo nič narediti, družba pa takih primerov ne more reševati drugače kot z domskim varstvom. Še sreča, da imamo dom,“ pravi socialna delavka. Pravijo še, da si je Katarina za tako življenje sama kriva. Vsekakor pa Katarina pred tremi leti, ko je prosila za solidarnostno stanovanje, tega ni mogla dobiti, ker ima — previsoke dohodke.

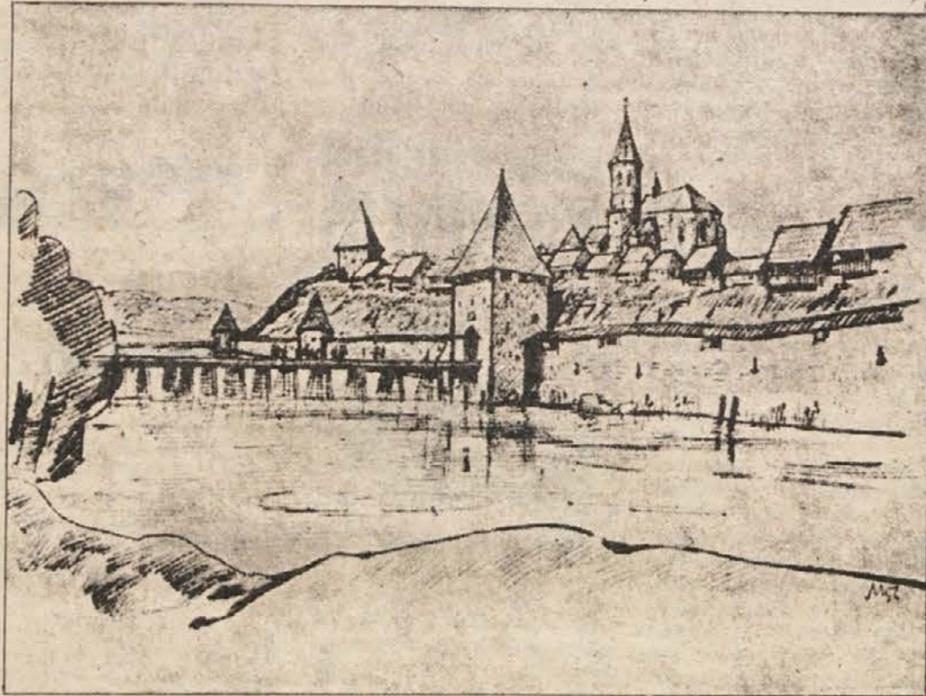
V Metliki se jim pravzaprav po „uradni dolžnosti“ ne bi bilo več treba beliti glave, kaj storiti z Žabčičevo, saj je sedaj stalno prijavljena v Novem mestu. Da bi dobila boljša bivališča, se je pred leti zatekla v Novo mesto in najprej dobila spodobno sobo v hiši na Zagrebški cesti. Ko je stara ženska, pri kateri je stanovala, umrla, so sorodniki Katarino najprej spravili iz hiše v nekakšno drvarnico pri hiši, čez čas pa so hišo in vse okoli nje podrli, Katarinino borno imetje pa vtaknili v neko skladišče. „Bojim se, da mi bo pohištvo tava propadlo. Na stanovanjski me vedno znova odpravijo z obljubami, da bodo že našli kakšno sobo zame...“

Morda jo bodo res našli, to skromno sobo, ki jo Katarina išče že toliko časa. Morda bo takrat občutila, kako je, če je človek srečen, morda se ji bo v očeh vžgala vsaj majhna svetla iskrica, morda se bo vsaj za hip nasmehnila. Ko je govorila o svojem življenju, so bile njene oči ves čas žalostne.

A. BARTELJ

Novo mesto

Novo mesto se je ob ustanovitvi leta 1365 in v kasnejšem razvoju v marsičem razlikovalo od drugih naših mestnih naselbin. Drugačen je bil že njegov geografski položaj in temu prilagojena urbanistična podoba mesta. Mesto namreč ni ležalo v vnožju grajskega hriba, tržna ulica oz. veliki trg pa se ni razvil v ožjem območju cerkvenega središča. Mesto se tlorisno ni navezovalo na starejše stavbne ostanke, čeprav je bil kraj v davni zgodovini poseljen ali celo utrjen. Stiški Gradec je cerkveno spadal pod mirnopoško župnijo in kasnejše mesto vse do ustanovitve samostojne župnije ni imelo takega ugleda kot druga naša mesta, ki so se od začetka navezovala na prostore farnih cerkva, oz. so farne cerkve (ponekod gradovi) določale urbanistično podobo mesta. V Novem mestu je grad zamenjala cerkev. Druge cerkve, ki segajo že v srednji vek, so prav tako odmaknjene od mestnega trga, kar je obrtnega središča.

Geografski položaj Novega mesta je bil zelo zanimiv. S treh četrtin ga je obdajala Krka s strmo padajočim bregom proti reki, stik z okolico na kopnem je bil le na severovzhodu, kjer se je obzidje naslonilo na obliko terena. Tak položaj je znan kot mesto na pomolu in kot poseben tip te vrste mesta na okljuku reke, katerega najbolj izrazit primer v Sloveniji je prav Novo mesto. Kako to razložiti? Mesto je bilo v prvih stoletjih svojega obstaja tudi trdnjava, za tedanje razmere dobra in velika trdnjava. Oblika zemljišča, ki se strmo vzpenja proti vrhu pomola (kjer naj bi stal stiški Gradec), je omogočala razvoj širšega trga le na prostoru neposredno pod cerkvinim hribom, ki doseže najnižjo točko nad Karlovškimi vrati. Ta terasa se je polagoma širila proti zgornjemu delu trga, kjer se je cesta na njenem robu usmerila na Gorenja oz. kasnejša Ljubljanska vrata. Ta so zapirala mesto tik nad klancem, kjer je povprek teklo mestno obzidje. Ostanke obzidja so se v večji meri ohranili le na Šancah. Gre za preprost tip obzidja, kakršna so znana iz grajske arhitekture. Med dokaj velikimi stolpi je teklo tanko obzidje, ki je le dopolnjevalo že naravno zavarovano zemljišče. Obzidje je bilo na robu prepadnega zemljišča, ob njem pa je tekla še takrat običajna obzidna ulica. Na jugozahodni strani je obzidje stalo vse do Krke in je omejevalo nizke terase kasnejših breških vrtov. Gornji rob obzidja je povezoval Karlovška vrata s stolpom pod kapiteljsko cerkvijo. Močnejši je bil zid le pri Gorenjih vratih, kjer so bila tudi mestna vrata, z dveh stolpov pa je bilo možno kontrolirati vsak pristop.

Mesto je raslo znotraj obzidja. Do leta 1515 je število hiš naraslo na 277, potem pa se ni dosti povečevalo, saj je še v začetku 19. stoletja štel približno enako hišnih lastnikov. Hiše na velikem trgu so bile večinoma pritlične ali enonadstropne. Dokaj velike parcele pa so omogočale tudi velike vrtove. Tudi ob gradnji frančiškanskega samostana v drugi polovici 15. stoletja za zemljo ni bilo problema. O celotni tlorisni podobi mesta je odločalo glavno tržišče, ki je nastalo na terasi med hribom s kapiteljsko cerkvijo in vzpetino z

Lenartovo cerkvijo. Tržna ulica se je na velikem trgu lijakasto razširila. Pravokotni priključki so ga povezovali s kapiteljsko cerkvijo in območjem frančiškanskega samostana, ki se je razvil ob kapeli sv. Lenarta. Velik del mesta je bil postavljen iz lesa. Zidane hiše so zamenjale lesene šele v drugi polovici 16. stoletja, in sicer najprej v zgornjem, gosposkem delu mesta. Gotska okna in portali, ki jih je srečati predvsem v gornjem delu trga, ob kapitlju in deloma v Vrhovčevi ulici, pa ne dokazujejo srednjeveškega nastanka, temveč ohranitev tradicije gotskih oblik.

Tlorisno se struktura Novega mesta bistveno ni razlikovala od drugih mest, le da se ulična mreža ni podrejala cerkvi ali rotovžu kot drugje. Na gornjem, gosposkem delu trga so zrasle trgovsko-obrtniške hiše, ki jih v drugih mestih ni bilo: pritlični del hiše je odprt s kamnitimi arkadami. Polkrožni ali potlačeni lok se opira na kamnite stebre tako, da tvorijo arkade pokrito in navzven odprto lopo, trgovske lokale pa zapira šele v notranjost podhoda pomaknjena stena. Oblike nosilnih stebrov so bile zelo bogate. Tako tip hiše je veljal za ta del mesta vsaj sto let. Trg se je torej oblikoval postopoma. Rotovž se sprva ni razlikoval od drugih meščanskih hiš na trgu in so šele v začetku 18. stoletja postavili zunanji znak — stolpič. Tudi po funkciji se rotovž ni razlikoval od drugih trgovskih hiš. Druge se tak tip trgovske ali obrtniške hiše z odprtimi lopami sploh ni uveljavil. Nedvomno gre za novomeško posebnost, katere izvor še vedno ni dovolj pojasnjen. Tipi hiš z arkadami so znani iz Vidma, Bologne, tirolskih in čeških mest. V zunanji mestni podobi se je do danes ohranila prevlada kapitlja kot višinske točke, ki jo v drugih naših mestih večinoma zamenjuje grad.

Naselbina znotraj mestnega obzidja je za stanovanjski del zadoščala do 19. stoletja. Strnjeno mestno ozemlje je zunaj obzidja v 17. stoletju raztegnil kapucinski samostan, kjer so postopoma začeli dozidavati gospodarska poslopja, pristave, pode itd. Bližnje okolico pa so od 17. stoletja dalje pozidavali z dvorci (Kamen, Neuduhof, Grm, Boršt), ki so bili v pokrajini izolirane postojanke z gospodarskimi pritliklinami in drevjem. Gimnazija je leta 1764 obogatila mestno podobo še z eno, nekoliko večjo zidano stavbo. V tem času so zazidavali tudi prostor ob frančiškanski cerkvi. Mestni tloris se je začel počasi širiti tudi na drugo stran obzidja, kar je nakazovalo urbanistično podobo mesta za nadaljnjih sto let. V tem času je mesto dobilo tudi vojašnico (kasnejša sodnija), kot redke dokumente klasičističnega stavbarstva pa še strelišče z zasajenim drevoredom. Druga polovica 19. stoletja je prinesla spremembo v zunanjo podobo mesta z novoromantičnimi težnjami. Trg je začel izgubljati svojo značilno podobo z modernimi izložbami in se razširi vzdolž Ljubljanske ceste, ki prav tako postaja poslovni del mesta. Novo merilo prinesejo mestu narodni dom, hotel, rokodelski dom, oba mostova in železnica pa sta pomaknili mejo strnjenegega mestnega ozemlja še bolj navzven.

Skromnejši dedek Mraz

Vse novoletne prireditve in obdaritev otrok po krajevnih skupnostih v tednu pred novim letom

Čeprav bo letos celotno novoletno praznovanje za otroke v novomeški občini pripravljeno precej stabilizacijsko in v primerjavi s preteklimi leti nekoliko okrnjeno, si koordinacijski odbor za novoletno praznovanje na občinski ravni in vsi odgovorni prizadevajo, da bi bilo praznovanje čim bolj slovesno, da malčki ne bodo prikrajšani za veselje ob prihodu dedka Mraza. O tem, kaj bo letos pripravljeno za otroke, je govoril Vili Petelin iz novomeške Občinske zveze Društev prijateljev mladine.

pravljeni za otroke? Kako je z darili? „V vseh krajevnih skupnostih bodo imeli poleg obdaritev tudi kulturne programe za otroke, ki jih bodo pripravili sami, večinoma v sodelovanju s šolami, vrtci in kulturnimi društvi, kjer so. Pripravljajo tudi igrice, nastope lutkovnih gledališč in prikaz filmov ter risank za otroke. Nekaj si bodo med sabo tudi sponžljali. Pri nas bo na voljo za izposajo 5 mladinskih filmov in 7 programov risank. Prav tako imamo ponudbo KUD Kobanci iz Kamnice pri Mariboru za lutkovne predstave za predšolske otroke in nižje razrede osnovnih šol. Poleg tega bodo v Novem mestu v domu JLA in domu kulture matinee od 26. do 30. decembra. Predstave bodo ob 10. in 16. uri, natančen raspored pa bo objavljen v Dolenjskem listu.

Darila za otroke so že kupljena in jih v teh dneh razvažajo v krajevne skupnosti. Skupno bomo letos obdarili 11.400 otrok, med njimi tudi otroke iz drugih republik, katerih starši so zaposleni v naši občini. Pri izboru daril so sodelovali prosvetni delavci, delavci iz vzgojne posvetovalnice in vrtcev, tako da so res prilagojena določeni starostni stopnji. Predšolski otroci so za to razdeljeni v tri starostne skupine, otroci v prvih štirih razredih osnovne šole pa bodo dobili enotna darila. Vrednost posameznega darila se suče okrog 110 dinarjev. Sredstva so prispevale vse delovne organizacije in obrtniki, in sicer 80 dinarjev na zaposlenega. Zbralo se bo okrog 170 starih milijonov. Vse prireditve in obdaritve otrok pa bodo v tednu pred novim letom.

— Kako je z okrasitvijo mesta in drugih krajev? „V Novem mestu bo Gozdno gospodarstvo postavilo 30 smrek, Elektro pa bo oskrbelo osvetlitev. Tudi delovne organizacije bodo imele okrašene jelke, izvenmestne krajevne skupnosti pa so za okrasitve dobile nekaj dodatnih sredstev. Če bo šlo vse po sreči, naj bi Novo mesto zasijalo v praznični podobi okrog 20. decembra.“

Z. L.—D.

Vili Petelin: „Čeprav bo letos novoletno praznovanje za otroke nekoliko skromnejše, ne bodo prikrajšani za novoletno veselje...“

„Letošnje novoletno praznovanje za otroke bo res malo skromnejše. Tako ne bo osrednje občinske prireditve, saj bi bila precej draga. Drugače pa otroci ne bodo prikrajšani za novoletno veselje. Vse prireditve in obdaritve otrok bodo po krajevnih skupnostih, ponekod pa bo šel dedek Mraz kar po vaseh. V ta namen so v krajevnih skupnostih že organizirani posebni odbori v okviru krajevnih konferenc SZDL ali društev prijateljev mladine, kjer let-a so. Kjer jih ni, je ravno sedaj pravi trenutek, da se zbere in organizira v društva ljudi, ki želijo kaj storiti za mlade. Tako se sedaj ustanovlja 12 društev prijateljev mladine, prav toliko pa jih po krajevnih skupnostih v naši občini že dela.“

— Katere prireditve bodo pri-

DEDEK MRAZ ŽE IZBIRA — V bojzani, da bo s polic kljub draginji in družinski stabilizaciji izginito vse, uporabno in neuporabno, lepo in kičasto, je dedek Mraz planil v novoletni zakup. Največja gneča v novomeški prodajalni Mladinske knjige je pri pultu, kjer prodajajo novoletne čestitke in otroške igrice. Trgovci si manejo roke in pravijo, da je vsega še dovolj na zalogi. Več ko bodo prodali, lažje bo narediti prednovoletno inventuro. (Foto: Janez Pavlin)

Z manj denarja do vseh ciljev

Novomeška izobraževalna skupnost uresničuje letni program — Prihodnje leto krepko zategnjen pas — Težave z gradnjo centra usmerjenega izobraževanja in drugih šol

Čeprav je novomeška izobraževalna skupnost do konca oktobra zbrala nekaj manj sredstev od načrtovanih in je morala del sredstev dati za pospeševanje izvoza, so obvezne dejavnosti izvajali po programu, pa tudi pri dodatnih programih se ni zatikalo. Težav naj bi tudi do konca leta ne bilo. Delegati so sprejeli poročilo o finančnem poslovanju v 10 mesecih in predlog revalorizacije (po njem lahko letos porabijo za 3,7 odstotka več sredstev v začetku leta od dogovorjenih na skupščini 8. decembra, ko so obravnavali tudi predlog porabe v prihodnjem letu.

Nujnost zmanjševanja vse porabe narekuje tudi izobraževalni skupnosti kar najbolj stabilizacijski program za prihodnje leto. Za investicije naj bi porabile 76,66 milijona, za vse ostale programe in potrebe pa 258 milijonov. S temi sredstvi bodo morali zagotoviti normalno izvedbo obveznega programa in nujnih dodatnih dejavnosti šol. Pri tem smo iz delegatskih vrst slišali, da bi morali podrobne programe in finančni načrt delati skupaj, ne pa ločeno, in se

MED KANDIDATI MALO MLADIH

Novomeška občinska konferenca ZSMS je prek svojih področnih konferenc široko zastavila priprave na volitve v prihodnjem letu. Redno spremljajo odstotek evidentiranih mladih v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela za odgovorne družbenopolitične in samoupravne funkcije. Pri tem ugotavljajo, da je odstotek mladih še vedno izredno nizek, kar skušajo spremeniti z razgovori v posameznih okoljih.

dogovoriti, katere programe iz česa financirati in čemu se odreči. Opozorjeno je bilo, tudi na nujnost proučitve upravičenosti obstoja podružničnih šol v naši občini, posebno tam, kjer matične šole niso polno zasedene. Delegati so slišali izčrpano poročilo odbora za gradnjo šol po referendumskega programa. Osnovna šola v Stopičah in prizidek k družboslovni ekonomski šoli v Novem mestu sta bili z naknadno zagotovitvijo manjkajočih sredstev v letošnjem letu do septembra toliko zgrajeni in opremljeni, da se je pričel lahko pouk. Gradnja in oprema za prvo je stala 77 milijonov, prizidek ekonomske šole pa z naknadno ureditvijo podstrešja 40,6 milijona. Ostanek 913 tisoč pri stopski šoli bodo vložili v popravilo stare šole in telovadnice.

384 tisoč pa bo šlo za kritje primanjkljaja pri gradnji prizidka ekonomske šole. V naslednjih letih bi morali na novo zgraditi ali dozidati še več šolskih objektov iz referendumskega programa. Ker denarja za vse načrtovano ne bo, je narejena prioriteta gradnje. Po vseh kriterijih imajo prednost nove šole na Drski, Otočcu, v Vavti vasi in Žužemberku ter dozidave učilnic in telovadnic v Bršljuni, Mirni peči, Skočjanu in Šmarjeti. Za vse te naj bi v letu 1982 pripravili programe in izdelali potrebno dokumentacijo, medtem ko v prihodnjem letu ne bo začeta nobena gradnja. Nadaljevala se bo le gradnja centra usmerjenega izobraževanja v Novem mestu, kjer pa bo precej problemov. Že sedaj je jasno, da sedanja faza gradnje učilnic ne bo končana do drugega polletja, kot je bilo mišljeno, ampak šele junija. Nujne bi bile tudi delavnice in telovadnice. Če vsaj prvih ne bo do začetka prihodnjega šolskega leta, bo izvajanje usmerjenega izobraževanja na Dolenjskem zelo oteženo. A za to bi morali zagotoviti kar 130 milijonov.

Z. L.—D.

Nehote napačna vzgoja

V štirih letih je bilo z območja novomeške občine 35 mladoletnikov pod strožjim nadzorom socialnega skrbstva

Za starše je hud udarec, ko izvedo, da njihov otrok hodi po stranpoteh in ga obravnavajo kot mladoletnega storilca kaznivih dejanj. V občini Novo mesto zaenkrat številno tvrstnih prestopnikov ni zaskrbljujoče, vendar je bil v zadnjih štirih letih kar 35 mladim pod 18 let starosti izrečen vzgojni ukrep strožjega nadzorstva socialnega skrbstva.

Ugotovljeno je, da dobrih 57 odst. (od 35 obravnavanih mladoletnih storilcev kaznivih dejanj) izhaja iz popolnih družin. Nič čudnega pa ni naslednja ugotovitev, da je nad 65 odst. družin teh mladoletnikov podvrženih asocijalnim razvadam, predvsem alkoholizmu.

V neurejenem okolju je odraslo tri četrtine teh mladih ljudi, vzgojni ukrep strožjega nadzorstva socialnega skrbstva pa je zalegel pri 66 odstotkih prestopnikov. Redki so v času strožjega nadzorstva ponovno zašli na staro pot, nad tri četrtine pa je bilo takih, ki med izvajanjem strožjega nadzorstva niso storili nobenega kaznivega dejanja. Pri skoro 23 odstotkih mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, kjer ukrep ni uspel, so ugotovili v glavnem tri vzroke: nezaposlenost, ponočevanje ali hujske nagnjenosti k popivanju.

Ko so na centru za socialno delo nedavno tega analizirali uspešnost izvajanja tega vzgojnega družbenega ukrepa, so menili, da je neuspehom v prenekanterem primeru kriva napačna vzgoja. Predlagajo, da bi za

starše organizirali več vzgojnih predavanj, da bi bili kos odstranjevanju prvih pojavov stranpotništva pri otrokih.

Potrebno pa je tudi, da bi mladinska organizacija v svojih vrstah neprilagojeno mladini posvečalo posebno skrb, zlasti pri izrabljanju prostega časa.

R. B.

Novomeška kronika

ZE OKRAŠENO — Letos so se v nekaterih trgovinah vendarle malo prej zganili kot prejšnja leta pri okrasitvi trgovin za novo leto. Pri Mercatorju in Dolenjki so že prejšnji teden razpostavili okraske in tako ustvarili novoletno vzdušje. Bolj žalostno pa je, da je vzdušje in v mestu tako malo izbere. Trenutno je pohvaliti le izbiro igrac, ki je tako pri Mercatorju, kot v Mladinski knjigi res dobra.

LOTERIJA S KAVO — Prejšnje dni je bilo po vseh trgovinah občinsko dobiti pravo kavo, toda če nisi prišel slučajno v lokal tisti hip, ko so kavo dali v prodajo, je nisi dobil.

NAPREDEK ZA BOLNIKE — V zdravstvenem domu je že nekaj mesecev vpeljano, da imajo stalnega dežurnega zdravnika ob sobotah in nedeljah v ambulanti, kar občani čutijo kot eno največjih pridobitev v prid bolnikom. Še vedno pa so pripombe glede ordinacijskega časa v ambulanti, ker se redno začne takrat, kot piše na vratih.

TRIE PARČKI — Minuli teden so v novomeški porodnišnici z območja mesta rodile: Marica Bračun s Prešernovega trga 15 — Zlatko; Alojzija Lamovšek iz Lebanove 32 — deklico; Zdenka Žibert iz Ulice talcev 9 a — Tadeja, Ana Brulc iz Segove 3 — dečka; Marija Plantan

Do stanovanj za vsako ceno

Na skupščini novomeške stanovanjske skupnosti 9. decembra so delegati posvetili največ pozornosti problematiki družbeno usmerjene gradnje v naši občini, še posebno izgradnji stanovanjske soseske ob Cesti herojev. To nikakor ni naključje, saj nakopičeni problemi na tem področju, predvsem pa vse manj razpoložljivih sredstev resno ogrožajo izvedbo programov izgradnje stanovanj.

Ze iz sicer sprejetega poročila o izvedbi programov in finančnih načrtov do konca septembra letos je bilo moč razbrati vrsto glavnih problemov. Gradnja stanovanj vseskozi izredno kasni, vpliva bodočih stanovalcev na vrsto stanovanj in opremljenost sosesk ni čutili, cena kvadratnega metra narasla narašča itd. V soseski ob Cesti herojev so s ceno za kvadratni meter stanovanja še dodatni problemi, saj so vanjo všteti stroški za komunalne objekte in naprave skupnega pomena, česar družbeni dogovor več ne dopušča. Ker bi uskladitev samoupravnega sporazuma o gradnji soseske z dogovorom pomenila takojšnjo ustavitve gradnje (6 starih milijard za povrnitev stroškov izgradnje komunalnih objektov, ki so šli iz stanovanjskega dinarja, ni), so delegati sprejeli verjetno eno najtežjih odločitev doslej, da se soseska dogradi po sedanjem sporazumu.

Letos 6 km asfalta

Krajevna skupnost Dolenjske Toplice je bila uspešna

Letošnje leto je bilo za Topličane dokaj uspešno, predvsem pa imajo kaj pokazati na področju komunale. Letos so asfaltirali 6 kilometrov cest, ki povezujejo vasi Soteska—Drenje, Dol. Polje — Dol Toplice. Ražen tega so asfaltirali več cestnih priključkov. Izvršena je bila tudi gradnja kanalizacije v Toplicah v dolžini 800 metrov. Vsa ta dela so po predračunu veljala okrog 12 milijonov dinarjev, ker pa so krajani veliko del opravili prostovoljno, so dejansko porabili nekaj čez 6 milijonov dinarjev. Gradbeni odbori so bili zelo iznajdljivi, pohvaliti pa je tudi krajanje, ki so z nekaj izjemami prispevali dodatni samoprisevek.

V Toplicah še marsikatera zamisel krajanov čaka, ker se zdaj ni dokončno urejen urbanistični načrt, in tudi glede telefona še ni vse jasno, čeprav so za PTT linijo od Straže proti Soteski že pred dvema letoma popisovali naročnike in tudi v Toplicah so zbrali 60 novih.

V krajevni skupnosti so bile delovne tudi komisije, predvsem socialnozdravstvena. Medtem ko je tudi poravnalni svet uspešno delal, pa ugotavljajo, da se potrošniški sveti pri delu še niso znašli. Toda razmere se ne spreminjajo samo v Toplicah in bližnjih zaselkih, marveč tudi v vaseh pod Rogom.

T. VIRANT

Leta 1982 nobenih investicij

Obstaja upanje na tri nove otroškoverstvene oddelke, od teh na dva v Ločni in enega v Straži — Sicer v prihodnjem letu ne bo nobenih novogradenj

10. decembra so se delegati skupščine otroškega varstva v Novem mestu sešli v ločenskem vrtcu, da so si ga po seji tudi ogledali kot zaključek „problemov“, o katerih so zadnji dve leti veliko razpravljali.

Skupščina je obravnavala finančno stanje ob triletnem in predvidevanja za leto 1982. Letos so bila sredstva, namenjena otroškemu varstvu, valorizirana (povečana) za 1,9 milijona dinarjev, prav za toliko, kolikor je ta interesna skupnost prispevala za pospeševanje izvoza.

V prihodnjem letu bo otroško varstvo v novomeški občini predvidoma razpolagalo za 142,8 milijona dinarjev, od tega je 3 milijone namenjenih za investicije, ki pa jih ne bo. Plačali bodo le anuitete. Ker novogradenj dinarjev velikim potrebam po novih zmogljivostih ne bo,

bodo skušali priti do treh novih oddelkov z manjšimi adaptacijskimi

Pester dan JLA

V sodelovanju z občinsko konferenco SZDL in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi pripravljajo ob 40-letnici Jugoslovske ljudske armade garnizija Novo mesto bogat program praznovanja.

V dneh pred praznikom bodo pripravili mnoga srečanja z borci, mladino in vojaškimi starešinami. Vojaki in starešine bodo 23. decembra obiskali Pionirja in Novotek, kjer se bodo pogovarjali o razvoju samoupravnih odnosov. Dan pred praznikom, v soboto zvečer, bo v Domu JLA svečana akademija, združena z otvoritvijo razstave oboroženih sil SFRJ v avli doma. Osrednji dogodek bo tradicionalni sprejem pionirjev, mladine in občanov pri komandantu garnizije. Ob tej priložnosti bodo odprli spominsko sobo 4. SNOUB Matija Gubec, katere tradicije nadaljuje enota Antea Mikuliča. Istega dne bo še slavnostna seja vseh dejavnikov SLO na Dolenjskem, kjer bodo rezervnim in drugim starešinam podelili priznanja, odlikovanja in prebrali napredovanja.

Od 14. decembra naprej pa v Domu JLA že brezplačno vrte dva domača filma: „Ideje, življenje in smrt Filipa Filipovića“ in „Titova pot prijateljstva“. Ves mesec pa že potekajo športna tekmovanja v šahu, streljanju, kegljanju in namiznem tenisu.

J. P.

deli. Dva nova oddelka naj bi uredili v skladiščnih prostorih ob terasi vrtca v Ločni, enega za 40 otrok pa v Straži. Novole, ki ima veliko razumevanje za problematiko otroškega varstva, je namenil vrtcu stanovanje, ki ga je v ta namen odkupil v stavbi, kjer vrtec že posluje. Tako bodo z nekaj preureditvenimi deli lahko zmogljivosti straškega vrtca povečali, kar bo za kraj velika pridobitev.

Usmeritev za reševanje perečih zadev z varstvom pa so v letu 1982 v širjenju varstvenih družin. Že zdaj je v občini 13 družin, ki imajo v varstvu 65 otrok, s tako obliko varstva pa bi bilo prodreti zlasti na podeželju. Sicer pa bo v letu 1982 zagotovljen dovolj sredstev za izvajanje rednega programa v otroškem varstvu in tudi dodatni program bodo lahko uresničevali po eni od najskromnejših finančnih inštitucij.

R. B.

ZIMSKA SLUŽBA PRIPRAVLJENA

Novomeška delovna organizacija Komunala ima na skrbi čiščenje mestnih ulic, trgov in lokalnih cest. Po zagotovilih imajo v Komunali dobro pripravljeno zimsko službo za izpolnjevanje te naloge. Sneg jih torej ne bo presenetil. Pravčasno so usposobili potrebno mehanizacijo — 6 vozil za oranje snega in 10 lesenih plugov za čiščenje makadamskih cest, za kar imajo pogodbe s kmeti. Ob klancih čaka dovolj peska za posipavanje, že poleti pa so si preskrbeli tudi nekajsto ton soli in bodo solili približno tako kot lani. Že od 16. novembra imajo organizirano stalno dežurstvo in dežurno ekipo na domovih. Pripravljeno je torej vse, kako pa bodo nalogi kos, se bo pokazalo, ko bo zapadel sneg.

PREDAVANJE PROF. LETINIČA

Hortikulturno društvo Novo mesto bo 22. decembra ob 17. uri v sindikalnem domu priredilo zanimivo predavanje „Prisluhni, tovariš, resnični povesti“, v katerem bo priljubljeni predavatelj prof. Sime Letinič iz Ljubljane obudil spomine na pot pete ofenzive ter bitke na Sutjeski in z 200 diapozitivov prikazal lepote tamkajšnjih krajev.

Lisca dela z omejeno zmogljivostjo

Marljivi kolektiv duši ustavljen uvoz surovin, ki ležijo na carini

Prenekateri razpravljalec o tričetrtletnih rezultatih gospodarjenja na zborih občinske skupščine v Sevnici minuli teden je svaril, da v tem času ugodni dosežki lahko zbledijo ob zaključnih računih. Številne omejitve, predvsem uvozne, so namreč prišle zadnji čas.

Nihče seveda ne želi nikogar plašiti in s tem vplivati malodušje. Vsekakor je tu zadnji čas za ukrepe. Glavni direktor Lisce Valentin Dvojmoč je na seji družbenopolitičnega zbora povedal, da tozda v srbski Babušnici z okrog 200 zaposlenimi stoji. V pisnem obvestilu delegacije delovne skupnosti taiste

tovarne za zbor združenega dela 10. decembra je bilo navedeno, da strokovnjaki tovarne in delavci vlagajo ogromne napore, da ne prihaja še do resnejših zastojev. „Založenost z reprodukcijskim materialom je kritična, delovna organizacija dela z omejeno zmogljivostjo,“ so zapisali. Vse to se je zgodilo, čeprav je

bilo rečeno, da bo uvoz reprodukcijskega materiala nemoteno potekal za tiste kolektive, ki dosegajo planirani izvoz. Tega je Lisca že pred časom presešla za 14 odstotkov. Od 27. novembra jim po zveznem ukrepu kratko malo ne priznavajo prilivov od predelovalnih poslov za pravice pri dodeljevanju pravic za uvoz. Upravičena je torej bojazen, da se bodo posledice zaradi sedaj omejevanje proizvodnje pokazale čez čas, vsekakor pa že februarja od zaključnih računih. Že sedaj je jasno, da so prizadeti ne le tisti, ki so že doslej delali slabo, temveč, kot v primeru Lisce, tudi tisti, ki celo pospešeno izvažajo. Zakaj mečemo vse v isti koš?

A. ŽELEZNIK

MARLJIVI PIONIRJI – V soboto je bila v sevniskem gasilskem domu občinska pionirska konferenca. Najmlajši so uvodoma pripravili lep kulturni spored (na sliki so pionirji osnovne šole Tržišče). Pokrovitelj shoda je bil Mercator, sevniski Kmetijski kombinat. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

SPET NADRSLALI – Cestarji so ob zadnjem sneženju in poledici poskrbeli, da so bile ceste posute in tudi splužene. Pločniki spet niso bili deležni lopate peska, kaj šele, da bi kdo kaj odločnega ukrenil zoper leda. Zlasti pločnik čez savski most je bil drsalnica.

DOBRA PONUDBA PRAŠIČEV

Še tako slabo vreme ne zadrži sejmarjev v Sevnici. To velja tako za kramarski del na Glavnem trgu, kot živine blizu klavnice. Prodajalci so v soboto, 12. decembra, pripeljali malo goved. Precej je bilo prašičev. Lastniki so prodajali težje prašiče tudi pod 80 dinarjev kilogram, večinoma pa po 80 do 90 din.

NI BOJAZNI

Za ločene seje zborov občinske skupščine v Sevnici, ki so zasedali 9. oziroma 10. decembra, je bila pripravljena pregledna analiza uresničenja davčne politike v občini. Na seji zbora krajevnih skupnosti je direktor uprave za družbene prihodke odgovarjal tudi na vprašanje o posledicah obdavčevanja kmetov po dejanskem dohodku. Pojasnjeno je bilo, da posebno glede na stanje kmetijstva v občini še dolgo ni možnosti, da bi prišla v poštev takšna obdavčitev.

Ne preko možnosti

Najmanj enak obseg proizvodnje v prihodnjem letu

Še v delovnem osnutku za resolucijo o gospodarjenju v prihodnjem letu je bila zapisana smejejša rast dohodka – 36,7 odstotka. Po nadaljnjih posvetovanjih so razmerje znižali na 20,7 odstotka. Kljub temu ni manjkalo dobrohotnih opozoril, da bo lahko veseli, če bomo v prihodnjem letu obdržali letošnji obseg proizvodnje.

Bi lahko še kdo sledil izvoznim prizadevanjem? Mercator – Kmetijski kombinat, Tovarna konstrukcij v okviru trboveljske Strojne tovarne in krmeljska Metalna načrtujejo trikrat večji izvoz.

Osebnih dohodkov naj bi prihodnje leto zaostajali za rastjo dohodka le še za 5 odstotkov. Letošnji povprečni OD sevniki občini znaša namreč le 87 odstotkov povprečno izplačanega OD v Sloveniji. Za tako imenovano skupno porabo naj bi v občini prihodnje leto porabili 277 milijonov dinarjev, sama stopnja naj bi bila malenkostno nižja od letošnje. Za številne republiške samoupravne interesne skupnosti številke še niso znane.

V stiski niso ostali sami

V mokronoški Iskri že sprejemajo ukrepe za prebroditev krize pri nabavi surovin – V reševanje težav so se vključili tudi KPO IEZE in odgovorni v trebanjski občini

Poročali smo že, da se je mokronoška Iskra znašla v težavah, ker ji že nekaj časa manjka surovin za reden potek proizvodnje. Vendar delavci tega Iskrinega tozda v stiski niso ostali sami. Na nedavnem sestanku predstavnikov trebanjske občine in družbenopolitičnih organizacij, kolektivnega poslovodnega organa IEZE Iskre in vodstva tozda je bila podana informacija o razmerah v tem kolektivu.

S pomanjkanjem materiala se v mokronoški Iskri že dalj časa ubadajo. Vzroki za pomanjkanje so v premajhnem izvozu, zaradi česar ne morejo iz tujine uvoziti toliko alu-

minijeve folije, kolikor bi je potrebovali, težave pa so tudi z domačimi dobavitelji, ki materialov ne morejo dobaviti pravočasno, hkrati pa so toliko slabše kvalitete, da ne

ustrezajo mednarodnim zahtevam po kvaliteti. Tako se zdi, da je izhod iz težav skoraj nemogoč. Vendar pa so v Iskri že sami našli nekaj rešitev. Tako zdaj na dveh tekočih trakovih izdelujejo potenciometre za sentjernejsko Iskro, preusmerjajo pa se tudi na izdelavo takih kondenzatorjev, za katere porabijo najmanj materiala. Hkrati z obveščanjem delavcev o težavah se v Iskri lotevajo tudi drugih ukrepov. Med njimi je na prvem mestu skrajno varčevanje z vsemi surovinami, kar so delavci že sprejeli kot prvo in ta trenutek najbolj izvedljivo rešitev.

Kot je povedala predsednica delavskega sveta Slavica Knez, pa je najbolj kritična preskrba z materiali v prvem četrtletju prihodnjega leta. Da bi kar najbolje prebrodili krizo, ki se jim obeta, bodo za vsako ceno poskušali povečati izvoz. Seveda bodo morali za ta cilj v proizvodnji poskrbeti tudi za večjo kvaliteto kot doslej. Skrb zanjo pa bodo prevzele domače službe, kot so kontrola kvalitete, razvojni oddelki in drugi.

J. SIMČIČ

KAKO PROTI STEKLINI

Stekline je v Sloveniji vse več, približuje pa se tudi Dolenjski. Tudi v trebanjski občini se pripravljajo na morebitno ukrepanje. Štab za zatiranje in izkoreninjanje stekline, ki je bil ustanovljen že spomladi, se je pretekli mesec sestal že drugič. Na sestanku so ugotovili, da na pojave stekline niso najbolje pripravljeni. Tako nimajo osnovnih sredstev, pa tudi poučenost ljudi je še majhna. Zato bodo decembra pripravili več predavanj o steklini, tudi šolski mladini. Vsak lovec, ki bo ustrelil potepuškega psa, bo dobil 200 dinarjev, za lisico pa 500 dinarjev.

TREBANJSKE NOVICE

Kaj pridelovati v hribih?

Kmetje v trebanjskih hribih napredujejo, a še prepočasi – So tega kriva samo nesorazmerja

„Težko je kmetovati v hribih,“ pravi dvainpetdesetletni kmet Tone Žagar. „Marsikje del ni mogoče opraviti s stroji, zemlja je razdrobljena, vse to pa naše pridelke podraži vsaj za 30 odst., prodajati pa jih moramo po enakih cenah kot ravninski kmetje. Zato zlepa ne bomo uredili stanja v kmetijstvu, če ne bomo povečali cen naših pridelkov.“

Krivda za tako stanje je v tem, da vlada nesorazmerje med cenami umetnih gnojil, nafte in kmetovih pridelkov, kar lahko pripisemo slabostim sistema. Tudi kmetijske zadruge in druge strokovne organizacije še niso našle pravih programov za razvoj kmetijstva v hribovskih predelih, kjer

so razmere toliko težje, ker so tam slabe ceste, ker nimajo telefona in so zaradi tega zveze svetom slabe. Prav to pa pri kmetih pogosto ubija voljo do dela. Vendarle je moč reči, da se tudi tamkajšnji kmetje modernizirajo.

„Res je namreč, da vsega tega ne bi bilo, če ne bi trebanjska kmetijska zadruga dajala ugodnih kreditov. Vendar je to še premalo. Pri nas še vedno nimamo redne avtobusne proge, zato morajo otroci, ki obiskujejo šole, stanovati v internatih, namesto da bi se vozili. Seveda to veliko stane, saj moramo za šolanje otrok vsak mesec dati najmanj pet tisoč dinarjev na mesec. Zato je vprašanje, ali mi bo zaradi takih razmer uspešno prepričati sina, da bo nekoč prevzel kmetijo.“

Vendar je Žagar kot član upravnega odbora Zdruzne zveze Slovenije, predsednik zadrugskega odbora v TZO Kmetijske zadruge Trebnje prepričan, da se bodo razmere nekoč izboljšale. Za svoje dolgoletno delo v zadrugištvu je na proslavi dvajsetletnice KZ Trebnje dobil tudi priznanje. In tega priznanja ne jemlje samo kot pričevanje o nekem preteklem delu, marveč tudi kot spodbudo za delo v prihodnosti.

Tone Žagar prideluje enake pridelke kot v ravnini. Po Žagarjevih besedah zadeva krivda tudi kmete, ki še niso zreli za zlozbe zemlje in podobne ukrepe. Na Trebelnem

Rudarji kopali tudi za praznike

Senovski rudarji za praznik republike izkopal dodatnih 500 ton premoga

V času vse hujše energetske stiske je tembolj dragocena vsaka dodatna tona premoga. Čeprav so senovski rudarji novembrski načrt izkopa že izpolnili, so sami dali pobudo, da so delali tudi za minule praznike ob 29. novembru.

„Večja skupina delavcev v senovskem rudniku je delala na montaži nove opreme,“ z zadovoljstvom govori o tej hvalevredni pripravljenosti senovskih knapov in vzdrževalcev tehnični vodja Budimir Ilić. Nameščali so nove transporterje, črpalke in drugo opremo. Vse to je povezano z novimi odpiralnimi deli

in rudniku. To bo torej prineslo koristi v bodoče. Dodatno izkopani premog so razdelili po običajnem ključu: 60 odstotkov za energetske premog in 40 odstotkov za široko potrošnjo.

V senovskem rudniku je med 450 zaposlenimi večina domačinov, kar je v prenekaterem drugem rudniku že zdavnaj drugače. Kljub temu se iz dneva v dan ubadajo z večjim pomanjkanjem rudarjev. „Starejši odhajajo v zaslužni pokoj, nadomestila kratkoma ni. Položaj je iz leta v leto slabši. Letos nam je za redno proizvodnjo manjkalo povprečno po 20 delavcev,“ pravi inž. Ilić. Tako

je, čeprav s skupnostjo za zaposlovanje in drugimi poskušajo vse, da bi tudi mladi nadaljevali knapovsko tradicijo. Dokler je premog globoko v nedrjih zemlje, je zgolj mrtev kapital.

A. ŽELEZNIK

MENTORJI SO IN NISO

Medtem ko se na osnovni šoli „Milke Kerin“ v Leskovcu pritožujejo, da v celodnevni osnovni šoli zelo težko dobijo zunanje sodelavce, se lahko v krški osnovni šoli Jurija Dalmatina pohvalijo, da so pridobili za mentorja celo magistra. Očitno so se mnogi zadovoljili že z rekom, da je že življenje samo ena sama velika šola!

Nove funkcije

Po novi organiziranosti občinske uprave v Krškem

Po novi organiziranosti občinskih upravnih organov je Igor Dobrovnik imenovan za predsednika občinskega komiteja za družbeno planiranje in razvoj gospodarstva, njegova namestnika pa sta Zdenka Lipovč in Franc Jenič. Niko Žibret vodi komiteja za družbene dejavnosti. Sekretarica občinskega sekretariata za občno upravo in upravne zadeve Pavla Kalan ima v pomoč namestnika Jožeta Zimcarja. Blaž Kolar je imenovan za sekretarja občinskega sekretariata za ljudsko obrambo, Janez Uršič pa za sekretarja občinskega sekretariata za notranje zadeve. Janez Kulčar je postal direktor občinske uprave za družbene prihodke. Željko Gašperinčič pa direktor občinske geodetske uprave. Vsi novoimenovani funkcionarji so že poprej uspešno vodili določene občinske upravne organe ali pa so si nabrali bogate izkušnje z dolgoletnim sodelovanjem v organih oblasti.

Se bo Dekorles še obdržal?

Prodaja usiha, polna skladišča pa požirajo denar, ki bi ga lahko koristno obračali

V Dekorlesu, tozdu ljubljanske „Lesnine“ v Dobovi, imajo za seboj težavno leto. Ob vsakem trimesečnem obračunu so imeli izgubo in po preteku devetih mesecev se je ta povzpela skoraj na 5,5 milijona dinarjev. Vendar se zaradi tega, ker ne delajo, ampak zaradi zastojev v prodaji.

Zaloge izdelkov se kopičijo, zato je kolektiv v neprestanih finančnih zadregah. Že avgusta se je odločil za nekaj ukrepov, od katerih si obetajo hitrejšo premagovanje težav. Začasno so prekinili proizvodnjo v tapetniškem obratu v Brežicah, ker ni dovolj donosna. Kupce so sklenili seznaniti s štirimi novimi programi, da bi si tako zagotovili sprotno prodajo izdelkov v prihodnjem letu. Količinski obseg proizvodnje so do konca leta povečali za 14 odst. kar pomeni vrednost 70 milijonov dinarjev. Sklenili so zmanjšati število bolniških izostankov, zato si je tozda izbral svojega zdravnika, mimo katerega si delavci ne bodo mogli izposlovati „bolniških“.

Računajo tudi na pomoč delovne organizacije „Lesnina“ pri pospešeni

prodaji in izvozu. DO naj bi jim med drugim solidarnostno pokrila izgubo, ne da bi zahtevala vračilo. Posavska banka je kolektivu prav tako ponudila roko. Za oktober,

O SPORAZUMIH PA NIČ

Občinski svet Zveze sindikatov je z nejevoljo sprejel ugotovitve, da v nekaterih delovnih organizacijah sploh niso razpravljali o samoupravnih sporazumih za SIS s področja materialne proizvodnje, kamor sodijo na primer elektrogosposodarstvo, luke, letališča, železnice, ceste ipd. Predvsem pa so „pozabili na dodatke k tem sporazumom, ki celo zmanjšujejo obveznosti. Bo samoupravi spet moral na pomoč zakon?”

NOVO V BREŽICAH

VARČEVANJE OB KONCU TEDNA – Ob sobotah in nedeljah je Brebus ukinil nekaj avtobusnih prog, takih, ki so imele le malo potnikov. Tako je na primer za popoldansko zvezo prikrašal Pišce, Bizelsko in Veliko Dolino ter razredčil primestni promet s Krškim. Ta se zdaj odvija le vsaki dve uri. Lokalni avtobus od železniške postaje do Čateških Toplic vozi normalno in tudi večerna nedeljska zveza z Zagrebom je ostala. Proti Ljubljani je popolnoma ukinjen sam avtobus, ki je ob šestih peljal v Ljubljano skozi Žužemberk.

PRAZNE POLICE – Kupci zadnje mesece opažajo, da so trgovine v Brežicah vedno slabše založene, da izbere skoraj ni in da se morajo po marsikaj odpeljati k sosedom v Krško ali v Zagreb. Kaj bodo rekli zdaj kupci iz Hrvatske, ki so se navadili na nakupe v Brežicah? Ob skromni ponudbi bo dohodek trgovine najbrž še skromnejši.

BREŽIŠKE VESTI

november in december mu je omogočila mesečno po 200 tisoč dinarjev potrošniškega posojila, da bi povečal prodajo. V primerjavi z zalogami so te vsote majhne, saj si v trenutnih razmerah le redkokdo kupi pohištvo brez obročnega odplačevanja.

Tozda bi rad dobil dolgoročne kredite za trajna obratna sredstva, vendar mu ni uspelo. Preostaja mu samo en izhod, sanacija. Program zanjo že izdelujejo in iščejo rešitve za daljše obdobje, saj tako ne morejo več životariti. J. TEPPEY

Sotla ne ločuje, ampak povezuje

Srečanje pred dnevom JLA

Predstavniki občinskih Zvez rezervnih starešin iz sosednjih hribovskih občin, ki so jih Brežičani v soboto, 12. decembra, povabili na prvo posavsko-hribovsko srečanje, so z zadovoljstvom sprejeli pobudo za navezavo trajnih vezi. Razpletli jih bodo na več področjih od izmenjave informacij iz delovnih izkusev do tekmovalnih pohodov in drugih prireditvev. Gostje so celo predlagali, da bi se sodelovanje razširilo na osnovne organizacije, na oblike, kot jih za Obsoletje prirejajo na pobudo kumovske organizacije ZRVS. To so srečanja pred dnevom borca, na katerih sodelujejo družinski člani, popostrujejo pa jih razna tekmovalna in skupni družabni zaključki.

Sobotno snidenje s sosedih v Krški vasi je vsebovalo tudi tekmovalni program. Ekipa so se pomerile v streljanju. Prvo mesto so osvojili Krščani, za njimi pa so se uvrstile ekipe iz Klanjca, Sevnice, Brezic, Samobora in Zaprešiča. Med posamezniki je bil najboljši Miran Stanko iz Krškega. Drugi je bil Franc Zupančič, prvi tako iz Krškega, tretji pa Zdravko Iveković iz Klanjca. J. T.

DOM POD LJUBELJEM

Ponudba počitniške skupnosti Krško ne bo le vse lepše naselje na morju pri Nerezinah, temveč tudi naše planine. Odkupili so namreč počitniški dom pod Ljubeljem z 48 ležišči. Počitniški skupnosti je uspelo opraviti najnujnejša dela. Tako bo po 25. decembru v njem že mogoče bivati. Vabljeni bo posebno za smučarje. V bližini so namreč smučišča na Zelenici.

KRŠKE NOVICE

PIS NI REPUBLIKA – „V posebnih izobraževalnih skupnostih se dela, kot da so samostojne republike, in naš glas se sploh ne sliši!“ so potarnali komunisti v Krškem. Kaj pa, če bi tudi v krški občini ostali gluhi, ko bodo potrebovali denar, posnemali pa jih bi povsod, kjer imajo podobne težave s prebijanjem zidu molka in občutek zapostavitvenosti?

ZVEČER NI DOBRO ZBOLETI – V krški lekarni so zadovoljivo založeni z zdravili, ljudje pa precej negodujejo, ker do zdravil v lekarni nikakor ne morejo po 20. uri zvečer navkljub receptom. Ker bolezen ne priznava nočnega počitka, so bolniki v sila neprijetnem položaju, če zbolijo ponoči, v zdravniškovi torbi pa, razumljivo, ni moč najti ustreznega zdravila, kajti lekarna nima uvedenega nočnega dežurstva.

KRŠKI TEDNIK

Številke je napihnil skok cen

Vse kaže, da letos v črnomaljski občini resolucija ne bo uresničena

Osnovni kazalci gospodarjenja v črnomaljski občini v devetih mesecih letošnjega leta in predvidevanja, kakšno bo gospodarjenje v vsem letu, lahko trdimo, da ne bodo izpolnili ciljev, ki so si jih za letošnje leto zastavili v resoluciji o izvajanju družbenega plana.

O tem je tekla beseda na zadnji seji občinskega sveta Zveze sindikatov. Čeprav kazalci uspešnosti gospodarjenja kažejo ugodno rast, je treba velik del te rasti pripisati visokim cenam in prodaji na klirinško tržišče. Res je dohodek za 34 odst. večji kot v enakem lanskem obdobju, vendar so porabljena sredstva večja za 37 odst., kar pomeni, da se je uspešnost gospodarjenja poslabšala.

Medtem ko je resolucija predvidela, da bo družbeni proizvod za 10 odstotkov večji, bo v resnici le za 4 odst., produktivnost bo namesto za 7,5 odst. porasla le za 2,5 odst., manjše bo tudi zaposlovanje, investicije pa bodo kar za 15 odstotkov manjše od predvidenih in le skupna poraba se giblje v načrtanih okvirih.

Ocena izvajanja resolucije je osnova za izdelavo planskih dokumentov za prihodnje leto. Ti plani, od krajevne skupnosti, interesne skupnosti, družbenega dela občine, pa morajo biti stvarni in upoštevati zaostrene gospodarske razmere. Sindikat je mnenja, naj bi za naslednje leto načrtovali, da bo družbeni proizvod rasel po 4,5 odstotka, zaposlenih naj bi bilo do 2

odst. več kot letos, produktivnost naj bi bila boljša za 3 odst., investicije naj bi znašale 12 odst. družbenega proizvoda, sredstva za osebne dohodke bi morala rasti za 10 odst. počasneje kot dohodek, z izvozom pa naj bi črnomaljsko gospodarstvo krilo svoje uvozne potrebe.

A. B.

NEPORAVNANI RAČUNI

Obnova črnomaljskega stadiona za letošnje športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja je stala 2,9 milijona dinarjev, od tega pa je do sedaj poravnanih le za dobrih 500 tisočakov računov: 400.000 dinarjev je prispevalo ljubljansko armadno območje, 70.000 din območja telesnokulturna skupnost, 34 tisočakov pa je prišlo od reklam. Poravnati bo treba še za 2,4 milijona dinarjev računov. Kje dobiti denar, tega pa nihče ne ve.

ČRNOMALJSKI DROBIR

KAVA MINUS 60 Odstotkov - Sedaj, ko je naša carina krepko priprla vrata tudi za nakup kave v sosednjih državah (gotovo zato, da bi zaščitili domače proizvajalce, ki ne vedo, kam z ogromnimi zalogami kvalitetne in poceni kave), bodo kupci začeli segati tudi po 40-odstotni kavi, ki je je dovolj v črnomaljski Emonini samopostrežni trgovini. Piti ali ne piti, to je sedaj vprašanje.

ROKOMETAŠI NAJBOLJŠI NOGOMETASI - Na nedavnem turnirju v malem nogometu, na katerem se je pomerilo kar 18 ekip iz Bele krajine in sosednje Hrvaške, je zmaga ekipa črnomaljskega rokometnega kluba. Rokometiši so v finalni tekmi po streljanju kazenskih strellov premagali Butorajce. Kaj se ve, morda bodo pa nogometiši zmagali na rokometnem turnirju...

Črnomaljski poročevalec

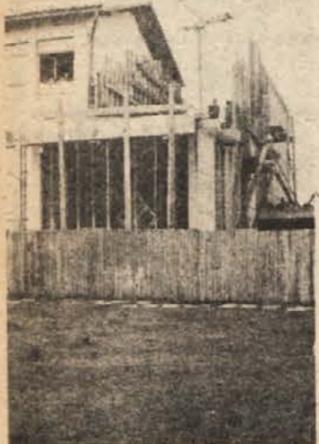
IZGUBA TRIKROT VEČJA KOT LANI

V devetih mesecih letošnjega leta so v črnomaljski občini z izgubo poslovali tri organizacije združenega dela. Največ izgube je imel črnomaljski tozd IMV: 22,8 milijona dinarjev; kanižarska Industrija gradbenega materiala je imela dobre 4 milijone dinarjev izgube, Gokov tozd Komunala pa 35 tisoč dinarjev. Skupaj znašajo izgube v letošnjih devetih mesecih dobrih 26,9 milijona dinarjev, kar je 290 odstotkov več kov v enakem lanskem obdobju. Ta izguba znaša 13 odstotkov sredstev akumulacije gospodarstva črnomaljske občine, v teh organizacijah združenega dela pa je zaposlenih 9 odstotkov vseh zaposlenih v gospodarstvu v občini.

123 brezposelnih

V črnomaljski občini je 123 brezposelnih ljudi. Od tega jih 52 prvič išče delo; med njimi je večina mladih, 10 celo študentov, ki jih delovne organizacije, ki so jih štendirale, niso sprejele na delo. Med brezposelnimi je eden z visoko izobrazbo, trije z višjo, 16 s srednjo (med njimi tudi en kmetijski tehnik), 19 s poklicno šolo, 16 priučeni delavci in 68 nekvalificiranih, od teh 44 težje zaposljivih.

Ob tem je treba vedeti, da bi 20 ljudi lahko dobilo zaposlitev, če ne bi imeli honorarcev in pogodb o delu. Letos in v prihodnjem letu pa bo 23 občanov izpolnilo pogoje za upokojitve.

ENA REDKIH NALOŽB - Adaptacija oziroma dozidava osnovne šole v Dragatušu je tako rekoč edina večja gospodarska investicija v črnomaljski občini. Del potrebnega denarja za to gradnjo zbirajo občani s samoprispevkom, ta nalozba pa ima prednost zato, ker bo omogočila uvedbo celodnevne šole.

DEDEK MRAZ ZA VSE OTROKE

Dedek Mraz bo obdaril vse predšolske otroke v metliški občini. Dedek Mraz bo otroke v krajevnih skupnostih obiskal 26. in 25. decembra, v Metliki bo 28., v Podzemlju pa za to krajevno skupnost in Gradec ter Dobravice 30. decembra. Program ob obisku dedka Mraza bodo pripravili osnovni šoli Metlika s Suhorjem ter Podzemelj. Za obdaritev predšolskih otrok bo vsak zaposleni v občini prispeval 50 dinarjev. Šolarji do 4. razreda bodo obdarovani v šolah, za stariše pa bodo pripravili čajanke. Učence šole na Suhorju bo kot vsako leto obdaril dedek Mraz iz ljubljanskega Jugotekstila, dolgoletnega pokrovitelja te šole.

DOVOLJ PROSTORA V VRTCU - Za občinski praznik so slovesno odprli nov prizidek metliškega otroškega vrtca, kjer so dobili prostor trije novi oddelki. Sedaj je v vrtcu celo več prostora, kot je trenutna potreba, saj so pri gradnji mislili kakšno leto naprej. Nov prizidek je veljal dobrih 9,2 milijona dinarjev, ob otvoritvi pa so številnim obiskovalcem otroci pripravili prigrizen program.

Zaznavati vzgibe v množicah

Komunisti odgovorni za krepitev množičnosti SZDL, ki mora priti do vsakega človeka

Razpravo na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov v Metliki, ko je beseda tekla o delu delegacije in delegatorov OK ZKS v občinski konferenci Socialistične zveze, v družbenopolitičnem zboru skupščine občine in v občinskih družbenih svetih, bi v kratkem lahko povzeli z besedami enega od razpravljalcev: Delovanje komunistov mora biti usmerjeno v nadaljnjo krepitev množičnosti in frontnega delovanja Socialistične zveze. Prav s tem v metliški občini še niso zadovoljni.

V razpravi so tudi poudarili, da je delovanje Zveze komunistov v teh organih preveč enosmerno, le v smeri prenašanja stališč Zveze komunistov v bazo, kar res poteka na osnovi argumentov, premalo pa delujejo v povratni smeri: zaznavati številne vzgibe med najširšimi množicami, jih prenašati v ZK, kjer bi se morali do vsega tega sprotno opredeljevati, primerno ukrepati, skratka oblikovati svoje delovanje.

Le z množičnostjo pa je moč ljudi pritegniti k reševanju vseh vprašanj, kar je ena glavnih nalog SZDL, ki mora biti gibalna sila socialističnega samoupravljanja. Tu di politiko je treba še bolj približati delovnemu človeku, saj stanje, ko eni pripravljajo rešitve, drugi pa v pripravah ne morejo sodelovati in za te predloge lahko le glasujejo, vodi le v zagate. V metliški občini so že dolgo mimo časi, ko so posamezniki mahali z avtoriteto SZDL ali ZK,

češ, tako smo se zmenili in tako mora biti. Še vedno pa se zgodi, da so komunisti, ko bi se morali postaviti v bran določenih stališč, tiho ali pa niso sposobni stvari razjasnjevati v demokratskem dialogu.

Napačna in škodljiva so tudi namigovanja, da so pravi borci za socializem le člani Zveze komunistov. SZDL kot fronta, vendar ne le kot fronta forumov, pa mora stati sredi življenja. Organiziranost SZDL

STATUT OBČINE METLIKA

Za jutrišnje sejo vseh zborov občinske skupščine v Metliki je na dnevnem redu ena sama točka: sprejem statuta občine. Predlog statuta je razdeljen na osem delov in ima 362 členov. Kot je znano, je statut skupni dogovor delovnih ljudi in občanov o vseh oblikah samoupravnega povezovanja in združevanja v občini.

je treba izpolniti tako, da bo ta organizacija res prišla in tvorno delovala v sieherni vasi, hiš, družini; v središču njenega delovanja pa mora biti človek z vsemi svojimi potrebami. Prav tu morajo komunisti še precej narediti.

A. B.

SPREHOD PO METLIKI

„KOPALNIŠKI“ ANSAMBEL HAZARD je imel v Kulturnem domu Edvarda Kardelja koncert, na katerem je predstavil skladbe s svoje velike plošče. Kljub popularnosti pa dvorana ni bila nabitna, so pa na njej sedeli v glavnem mladi, pa gre sklepati, da starejši hazard in hazardiranje že dobro poznajo. Sedanje v dvorani bi bilo zanje torej izguba dragocenega časa.

V BETI, V SEJNI SOBI KODRANKE, je te dni likovna razstava. Na ogled so dela, ki so nastala v času prve metliške likovne kolonije. Slike so visle doslej v novem razstavnem prostoru v Belokranjskem muzeju, pred dnevi pa so jih prenesli v Beti, da bi si jih ogledalo kar največ delavcev.

metliški tednik

Nov način plačevanja elektrike

Zaradi pomanjkanja inkasantov zdaj plačevanje elektrike po novem - Predlog: zaupajte plačevanje banki - Vsak dobi podrobnejše pismo pojasnilo Elektra

Po Kočevju so se razširile vesti, da bo v kratkem obračun elektrike za tiste, ki jo plačujejo preko tekočega računa, vsak mesec (zdaj je na dva meseca) in da bo treba vsak mesec plačevati isto vsoto kot zdaj za dva. To pomeni, da bi po novem plačali ti odjemalci elektrike še enkrat več kot doslej in bi torej do letnega poročuna kreditirali Elektra.

Pri Elektru smo zvedeli, da res prehajajo na nov način inkasa elektrike, vendar pri tem potrošniki ne bodo nič na slabšem. Tisti odjemalci, ki plačujejo elektriko preko tekočega računa, bodo to storili po slej v obračunskem letu v 11 enakih mesečnih obrokih, dvanajsti obrok pa bo letni poročun.

Ostali odjemalci bodo plačevali elektriko s položnicami, in sicer v petih enakih obrokih v obračunskem letu, šesti obrok pa bo predstavljal poročun.

Povprečne obroke plačila za obe skupini potrošnikov bodo pri Elektru izračunali na osnovi dosedanje porabe posameznega potrošnika. Če je kdo pred kratkim kupil nov stroj ali aparat, ki porabi več elektrike,

naj to pove, da mu bodo pri Elektru izračunali sorazmerno višje obroke, sicer bo ob zadnjem (poročunskem) obroku moral plačati občutno razliko.

Na novi obračun so ponekod že prešli, na vsem območju Elektra Kočevja pa ga bodo uveljavili do konca julija.

Pri Elektru ugotavljajo tudi, da potrošniki ne kreditirajo Elektra, ampak Elektra potrošnike. Pri letošnjih poročunih so namreč dostavili potrošnikom dodatne položnice za skupni znesek blizu 1,9 milijona dinarjev, zaradi preplačila pa so vrnili potrošnikom le 240.000 din.

Preko tekočih računov plačuje elektriko 217 odjemalcev. Pri Elek-

tru menijo, da je tak način plačevanja za potrošnike najugodnejši, zato predlagajo, naj bi ga uvedlo čimveč občanov. Podrobnosti o tem zveste pri banki ali pri Elektru.

J. PRIMC

- Kaj meniš o novem stabilizacijskem ukrepu: ukinitvi mnogih avtobusnih prog?
- Bojim se, da bo tudi ta imel prav nasprotni učinek, kot ga želimo doseči: avtobusi bodo sicer res porabili manj goriva, zato pa ga bodo gotovo več osebni avtomobili, saj ljudje morajo potovati, med drugim tudi zaradi službe, šole, zdravniške, sestankov itd.

DROBNE IZ KOČEVJA

ŠE ENA ANKETA - Jugoslovanski leksikografski zavod iz Zagreba je poslal nekaterim športnikom in organizatorjem telesne kulture anketne pole. Na podlagi odgovorov na 11 obširnih vprašanj bo redakcija izpolnila osebne podatke anketiranih in podatke o njihovem delu na področju telesne kulture. Nekatera vprašanja so zelo zahtevna, zato zahtevajo zanje tudi dokumentacijo.

MLADI ZBIRAJO STAR PAPIR - Zbiranje odpadnega papirja je v Kočevju uspešno, a bi se ga s smotno organizacijo dalo zbrati še več. Najbolj se z zbiranjem trudijo učenci osnovne šole.

PLINA HITRO ZMANJKA - Oskrba s plinom za gospodinjstva v zadnjih mesecih ni bila posebno redna. Občane pa še bolj čudi, da se jeklenke, kupljene zadnje mesece, hitreje praznijo. Je plin slabše kakovosti ali je vzrok drugje?

KOČEVJSKE NOVICE

J. P.

Kako zmanjšati režijo?

Odstraniti bo treba vzroke za večje zaposlovanje na neproduktivnih delovnih mestih

Prave rešitve, kako zmanjšati družbeno režijo, še ni. Kočevska komisija za to področje je ugotovila na podlagi odgovorov, ki so jih dobili na razposlane vprašalnike, da so odgovori precej posplošeni in pomanjkljivi. Večina anketiranih je tudi odgovorila, da pri njih družbene režije ni preveč.

Odgovori pa so kljub temu pokazali, da je v gospodarstvu oz. proizvodni dejavnosti največ režijskih delavcev v računovodstvih in pri vzdrževalnih delih. Toliko jih je potrebnih zaradi predpisov o finančnem poslovanju in varstvu pri delu, pa tudi zaradi zastarelosti strojev in naprav, ter zaradi nepravilnega odnosa delavcev do strojev in naprav.

Nadaljnja ugotovitev je, da obstaja precejšen razkorak med dejansko

usposobljenostjo zaposlenih in zahtevano izobrazbo. Delavci v neposredni proizvodnji so pretežno nagradjeni po normi; delavci, ki so zaposleni izven neposredne proizvodnje, pa so nagradjeni pretežno po režiji (imajo vnaprej določeni osebni dohodek z manjšim gibljivim delom).

Občinski izvršni svet je o tem poročilu razpravljal in sprejel stališča: da je treba omejiti vsako zaposlovanje na režijskih delih in nove ljudi zaposlovati le tam, kjer bodo prispevali k ustvarjanju nove vrednosti; doseči je treba takšno organizacijo dela, ki bo omogočila polno zaposlenost že zaposlenih; dosledno pa je treba uveljavljati načela zakona o osnovni svobodni menjavi dela. O teh zadevah je minuli ponedeljek razpravljalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL.

J. P.

Letos plakete prve ribniške čete

Podelili jih bodo ob dnevu JLA - Spomenik vstaji in ribniški četi bo odkrit marca

Svečana akademija ob dnevu JLA bo v Ribnici v ponedeljek, 21. decembra, ob 19. uri, in sicer v domu JLA. Ob tej priložnosti bodo v kulturnem programu nastopili učenci osnovne šole, ribniški mladinci in člani vojaškega kluba ribniške enote.

Tedaj bodo prvič podelili plakete prve ribniške čete. Podelila jih bosta predsedstvo občinskega odbora Zveze združenih borcev NOV in domični odbor prve ribniške čete. Dobil jih bodo preživeli člani te čete. Take plakete bodo podeljevali tudi v bodoče, in sicer za razvijanje in obujanje revolucionarnih tradicij NOV in prenašanje le-teh na mlade rodove, za politične uspehe ter aktivnost članstva pri obrambni vzgoji. Občinsko vodstvo ZKB NOV je sklenilo, da bodo v bodoče po-

deljevali plakete partizanske bolnišnice Ogenja, in sicer za razvijanje in obujanje revolucionarnih tradicij NOV in prenašanje le-teh na mlade rodove, za dosežke na področju zdravstva in še posebno zdravstvene preventive ter za uspešno delo član-

stva ZKB pri obrambni vzgoji prebivalstva.

Znano je tudi že, da ob letošnjem dnevu JLA še ne bodo odkrili spomenika ob 40-letnici vstaje in ustanovitve prve ribniške čete, čeprav je bilo to načrtu. Ta spomenik, ki bo stal pred Mercatorjevo blagovno hišo in ga bo pomoči sodelavcev izdeluje v RIKO kipar Aladar Zaharijaš iz Ljubljane, bodo odkrili po najnovejših napovedih za prihodnji občinski praznik, se pravi marca prihodnje leto, ko se bodo začela tudi praznovanja ob 900-letnici Ribnice.

J. P.

BOJČ PONOVO IZVOLJEN ZA DIREKTORJA

Franc Bojč je ponovno za nadaljnja štiri leta izvoljen za direktorja tozda DONIT-Pletilnica Sodražica. Njegovo kandidacijo je potrdila pristojna občinska komisija (paritetna), sklep o izvolitvi pa je sprejel delavski svet tozda.

Še premalo evidentiranih

Za kandidata za predsednika IS evidentiran Franc Lapajne - Za ostale dolžnosti bo objavljeno v Rešetu

V ribniški občini ugotavljajo, da občani v okviru svojih tereških organizacij premalo sodelujejo pri evidentiranju možnih kandidatov za opravljanje najodgovornejših dolžnosti v občini.

Prav zato uredništvo občinskega glasila Rešetu ni moglo izpolniti obljube, da bodo v novembrski številki objavili evidentirane možne kandidate za te dolžnosti, pač pa bodo to opravili mesec dni kasneje, se pravi v decembrski številki.

Kaže, da se bo tudi letos ponovila stara predvolilna praksa (sicer v milejši obliki), da občani pri evidentiranju niso dovolj sodelovali, gotovo pa bodo imeli po zaključnem evidentiranju in ob kandidiranju na vsakega predlaganega veliko pripomb.

Slabosti pa niso le pri občanih, ampak tudi pri evidentiranih. Po stari praksi namreč pričakujejo, da bo vsak evidentirani tudi kandidiran in izvoljen. Prav v obdobju pred sedanjimi volitvami pa je bilo mnogokrat med drugim poudarjeno, da je treba evidentirati in kandidirati za isto dolžnost po več sposobnih, socializmu in samoupravljanju predanih ljudi in da je že samo dejstvo, da je nekdo evidentiran (pa čeprav ne bo morda niti kandidiran niti izvoljen) dokaz, da mu ljudje zaupajo, in je torej tudi priznanje njegovega dosedanjega delu.

Za dogovore o možnih kandidatih je ostalo še zelo malo časa. Zato je naloga vseh občanov, posebno članov organizacij, da odgovorneje opravljajo nalogo evidentiranja.

- Zakaj je bil umaknjen predlog sklepa o začasnih ukrepih družbenega varstva v Obrtnem podjetju?
- Ker jim je končno v šestih dneh uspelo urediti tisto, česar prej v šestih mesecih niso in niso mogli.

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

SPET FOTOGRAFSKI TEČAJ - Po večmesečnem presledku je spet začel delati fotografski tečaj v domu JLA v Ribnici. Bil je tudi sestanek fotosekcije, na katerem so se dogovorili o prihodnjem delu. Fotografski tečaj vodi vojak Tibor Varga, mojster umetniške fotografije.

NOVA TRGOVINA V DOLENJI VASI - V prihodnjem letu je predvidena izgradnja trgovine v Dolnji vasi in popravilo oz. prenovitev nekaterih drugih trgovin v občini.

REŠETO

primerno darilo ob vsaki priliki

ZMAJ

Iskra, baterije Zmaj
Ljubljana, Stegne 23

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“, KRŠKO – TOZD PAPIR

objavlja
prosta dela in naloge za:

I. POMOČ PRI RAZPUŠČANJU ODPADNEGA PAPIRJA – za 1 delavca

Pogoji:
– zaželena končana osnovna šola
– odslužen vojaški rok
– 3–6 mesecev delovnih izkušenj
– delo v 3 izmenah

II. POMOČ PRI ZAVIJANJU PAPIRJA – za 1 delavca

Pogoji:
– zaželena končana osnovna šola
– odslužen vojaški rok
– 3–6 mesecev delovnih izkušenj
– delo v 3 izmenah

III. POMOČ PRI VLAGANJU LESA – za 2 delavca

Pogoji:
– zaželena končana osnovna šola
– odslužen vojaški rok
– 3–6 mesecev delovnih izkušenj
– delo v 3 izmenah

Navedena dela oz. naloge so za nedoločen čas in s polnim delovnim časom.
Prijave sprejema kadrovska služba naše DO 15 dni po objavi.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

922/51–81

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE „PIONIR“
NOVO MESTO

razglaš

na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Mehansko kovinski obrat
proste delovne naloge in opravila

DIREKTORJA TOZD MEHANSKO KOVINSKI
OBRAT – reelekcija

Za opravljanje delovnih nalog in opravil direktorja TOZD Mehansko kovinski obrat je lahko imenovan delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– da ima končano visoko šolo strojne smeri in pet let prakse na ustreznih delovnih mestih ali,
– da ima srednjo šolo strojne smeri in 7 let prakse na ustreznih delovnih mestih,
– da ima ustrezne moralne, družbene in politične kvalitete.

Kandidat bo sprejet na opravljanje delovnih nalog in opravil direktorja TOZD Mehansko kovinski obrat za dobo štirih let. Kandidati, ki se bodo javili na razpisane delovne naloge in opravila, morajo poleg prijave priložiti še opis dosedanjega dela in ustrezna dokazila, da izpolnjujejo razpisne pogoje, v 15 dneh po objavi v zapečateni ovojnici z oznako „Za razpisno komisijo“ na naslov: SGP „PIONIR“, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Kandidati bodo o izidu razglaš obveščeni v 30 dneh po dnevu zaključka razglaš.

923/51–81

 INTEGRAL

GOLFTURIST – ČRNOMELJ

**sprejemamo rezervacije za
SILVESTROVANJE**

Penzion „SMUK“, SEMIČ
tel. 56-040, 56-042

Hotel „BELA KRAJINA“, METLIKA
tel. 56-123

Cena rezervacije in silvestrskega menija

650 DIN

Za zaključene družbe od 20 do 40 oseb nudimo silvestrovanje v gostišču „Veselica“ in „Drage“ v Metliki.
Informacije po telef. 51-035.

920/51–81

„NOVOLES“, LESNI KOMBINAT
NOVO MESTO – STRAŽA, n. sol. o.
TOZD SPLOŠNO MIZARSTVO
LIPA n. sol. o. KOSTANJEVICA

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERA TOZD
LIPA

razpisuje
prosta dela in naloge:

1. KVALIFICIRANI MIZARJI – 3 delavci

Pogoj: Končana poklicna lesna šola, odslužen vojaški rok, starost do 35 let, pripravljeni delati na terenu.

2. ČISTILKA – za manj kot polovico delovnega časa

Ponudbe sprejema kadrovska služba TOZD LIPA 15 dni po objavi.

916/50–81

OBVESTILO

ŠOLSKI CENTER
KRŠKO

obvešča,

da se je pričel pouk v prvem letniku šole za voznike motornih vozil, študij ob delu.

Imamo še nekaj prostih mest, zato se zainteresirani lahko prijavijo.

Vsa pojasnila o vpisnih pogojih lahko dobite v Šolskem centru Krško, tel. 71-233.

924/51–81

ISKRA-INDUSTRIJA ZA AVTOMATIČNO
LJUBLJANA, n. sub. o.
LJUBLJANA, STEGNE 15/B
TOZD TOVARNA ELEKTRO-SPOJNIH VEZIJ NOVO MESTO
NOVO MESTO, RAGOVSKA C. 7a

Razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODJA TEHNIČNO-PROIZVODNEGA SEKTORJA
2. VODJA KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORJA

z naslednjimi pogoji -

Ad/1

– visoka izobrazba strojne ali elektro smeri
– 3 leta delovnih izkušenj

Ad/2

– visoka izobrazba pravne, ekonomske, kadrovske ali sociološke smeri
– 3 leta delovnih izkušenj
poleg z zakonom določenih ter zgoraj navedenih pogojev morajo kandidati imeti še družbeno politične in moralno-etične vrline v skladu z družb. dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju občine Novo mesto
ustvarjalen odnos do samoupravljanja ter sposobnost organiziranja in vodenja dela ter poslovanja in usklajevanja delovnega procesa

Dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili se razpisujejo za 4-letno mandatno obdobje.

Vloge z opisom dosedanjega dela z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov z oznako „ZA RAZPISNO KOMISIJO“.

Nepopolnih prijav razpisna komisija ne bo obravnavala. Podrobnejša pojasnila o organiziranosti TOZD in vsebini dela so na voljo v kadr. splošnem sektorju TOZD Tovarna elektrospojnih vezij Novo mesto, Ragovska c. 7a.

O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 15 dneh po sprejemanju sklepa o imenovanju na delavskem svetu TOZD.

925/51–81

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE,
INZENIRING

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. decembra – Lazar Petek, 18. decembra – Teo Sobota, 19. decembra – Urban Nedelja, 20. decembra – Julij Ponedeljek, 21. decembra – Tomaž Torek, 22. decembra – Dan JLA Sreda, 23. decembra – Viktorija Četrtek, 24. decembra – Eva

LUNINE MENE

26. decembra ob 11.10 – mlaj

BREŽICE: 18. in 19. 12. jugoslovanski barvni film Prišel je čas za začetek ljubezni. 20. in 21. 12. italijanski barvni film Preluknjani dolar. 22. in 23. 12. ameriški barvni film Zadnji objem.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

KV ALI PRIUČENEGA pekovega pomočnika takoj zaposlim. Samsko stanovanje je zagotovljeno. Pekarna Franc PERNE, Medvedova 10, 61240 Kamnik, tel. (061) 832-864.

STANOVANJA

GARSONJERO v novejšem naselju prodam najboljšemu kupcu. Naslov v upravi lista (5177/81). **SOBO** oddam dvema fantoma ali dekletoma. Je centralno ogrevana. Katič, Kajuhova, Krško.

Motorna vozila

VW 1200 J, letnik 1974, prevoženih 90.000 km, prodam. Milan Kovačič, Račje selo 14, Trebnje.
FIAT 750 lux, obnovljen, prodam.; Gor. Polje 17, Straža pri Novem mestu.
ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Vozilo je registrirano za leto dni v naprej. Merica Kržan, Gubčeva 8, Brežice.
126 P, letnik december 1977, registriran, prodam. Nahtigal, Heroja Slaka 36, Trebnje, telefon 44-500.
POCENI PRODAM motor za Z 101, letnik 1974, in APN 4. Vovko, Potov vrh 26, Novo mesto.
FIAT 750, letnik 1976, prodam. Rajar, Danila Bučarja 18, Novo mesto.
FIAT 750, starejši letnik, poceni prodam. Jože Bašelj, Brod 46, Novo mesto.
AMI 8 - 72, z manjšo okvaro na motorju, ugodno prodam. Roje 2, Mirna.
SKODO 110 L, letnik 1974, prodam. Rudi Golob, Dol. Nemška vas 31, Trebnje.
GS 1220 CLUB, letnik 1975, prodam po ugodni ceni. Janez Zalokar, Leskovaška 9, Krško.
AMI 8 zelo ugodno prodam. Informacije po telefonu 25-377 po 19. uri.

CRNOMELJ: 17. in 18. 12. ameriški film Peklenska četrt. 19. in 20. 12. angleško nemški film Železni križ. 20. in 21. 12. hongkongski film Osamljeni tiger. 24. in 26. 12. ameriški film Vojna na kolesih.

KOSTANJEVICA: 19. 12. angleški film 39 stopnic. 20. 12. hongkongski film Pustolovščina Debelka. 23. 12. ameriški film Kačje jajce.

KRŠKO: 19. in 20. 12. hongkongski film Močan pekinški človek. 23. 12. jugoslovanski film Tovarišija. 24. 12. ameriški film Smrtonosne rože.

NOVO MESTO - KINO KRKA: od 18. do 20. 12. ameriški barvni film Jabolko. 21. in 22. 12. ameriški barvni film Bitka za Midway. 23. in 24. 12. domači barvni film Erogena zona.

NOVO MESTO - KINO JLA: 17. 12. ameriški film Zadnji objem. Od 18. do 20. 12. ameriški film Mož, žena in banka. Od 21. do 23. 12. jugoslovanski film Filip Filipovič.

Kmetijski stroji

TRAKTOR DEUTZ 35 KM s kabino in kosilnico, v odličnem stanju prodam. Rabzelj, Smednik 10, 68274 Raka.

PRODAM malo rabljen enosni traktor TOMO VINKOVIČ, kiper prikolica 21 KS (traniporter), letnik 1980, s prednjim delom priključka za vožnje dolžine. Jože Kresc, Salka vas 19, 61330 Kočevje.

TRAKTOR ZETOR 5545, pogon na štiri kolesa, in dve prikolici, enosno in dvoosno kiper, prodam. Alojz Bambič, Šmalčja vas 27, Šentjernej.

TRAKTOR MAN 18 KM prodam. Stane Grubar, Dolenje Vrhpolje 1, 68310 Šentjernej.

TRAKTOR FERGUSON 35 prodam. Ogled v soboto in nedeljo od 8. do 15. ure. Jože Rugelj, Dvor 75, novo naselje.

PRODAM

PRODAM 100 l dobrega žganja. Naslov v upravi lista (5176/81).

PRODAM nov plinski bojler (10 l), hladilnik (140 l), 14 m² bukovega parketa, 35 m² zidne obloge (stenomal - oreh). Alojz Oven, Ređerca vas 177 - Sv. Rok, Novo mesto.

KUNCE - nemške lisece prodam. Lobetova 26, Novo mesto.

PRODAM otroški športni voziček in sedež za avto. Tel. 72-334.

PRODAM pult, visečo omaro za kuhinjo in akvarij za ribice. Božo Zec, Zagrebška 6, Novo mesto, telefon 23-965.

PRIKLJUČEK za golfa JGL z atestom (2 komada) in novo motorno žago Stihl 020 AV prodam. Telefon 8-107.

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Jože Vrban, Dolenjski muzej, Novo mesto, ogled možen vsak dan.

TONSKI KINOPROJEKTOR prodam za 4.000 din. Potreben je manjšega popravila. Jože Katič, Kajuhova 17, Krško.

PRODAM 2 m³ suhih hrastovih plohov (4,5 cm). Inf. 44-177

PRODAM suha, našagana in metrska drva po ugodni ceni. Plut Franc Vrh 5, Hirje.

DVA PRAŠICA, vsak težak okoli 100 kg, krmljena z domačo hrano brez vsakega krmila, prodam. Telefon (068) 24-435. Kličite popoldan!

PRODAM po izbiri krave ali telice, visoko breje. Plavec, Vrhovo, Mirna peč.

DVA PRAŠICA, težka 170 kg, prodam. Martin Saje, Dol. Kamenje 4, Novo mesto

GLASBENI CENTER Gorenje (gramofon, kasetofon, radio) 2 x 60 W prodam. Zabja vas 20, Novo mesto.

PRODAM sedežno garnituro, skoraj novo, in žensko poročno obleko (dolgo, belo). Telefon 22-661.

CTC GORILEC, nov, in 4000-litrsko cisterno prodam. Informacije na telefon (068) 25-001, popoldan.

PRODAM termoakumulacijsko peč AEG 4 KW in dve oljni peči (Emo 6 in Emo 8). Informacije na telefon 23-891.

MOTORNI ZAGI Homelite in Dolmar ter 10 m³ drv prodam. Informacije na telefon 44-525, v večernih urah.

TRAJNO ŽAREČO PEČ, eno leto staro, prodam. Vprašajte na telefon 44-525.

PRAŠICA, težkega 170 kg, prodam. Ivan Ambrožič, Sentjošt 14, Stopiče.

RADIO HSR DE LUXE (2 x 20 W) prodam. Milan Gorenc, Ljubljanska 4, Novo mesto, telefon (068) 23-670.

DIATONIČNO HARMONIKO znamke Brađeško prodam. Vinko Longar, Srednji Lipovec 23, 68361 Dvor.

PRODAM HI-FI glasbeni center dual z zvočniki (gramofon, kasetofon in radio v enem kosu). Informacije na telefon (068) 72-056.

PRODAM nerjaveče dvojno pomivalno korito, kombiniran štedilnik (2 + 2), kuhinjsko napo (60 cm), električni loščilec za parket. Lešnjak, Gotna vas 83, Novo mesto.

PRAŠICA prodam. Naslov v upravi lista (5173/81).

ZARADI SELITVE PRODAM dnevno sobo s sedežno garnituro, omaro brez nastavkov, kompletno spalnico, postelja z jogi vzmetnicami, 5-delna omara, visoka 2,30 cm. Pohoštvo je prav lepo ohranjeno. Prodajam tudi skoraj nov štedilnik (4 plin, 2 elektrika) in še nekaj drugih predmetov (npr. čebrček za zelje (70 l), stiskalnica (20 l), skobelno mizo in še kaj). Janez Kotar, Nad mlino 16, 68000 Novo mesto.

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, kombinirano omaro, regal, luči, preprogo poceni prodam. Telefon (068) 22-288.

KUPIM

WAH WAH, FUZ ali **FLENDŽER** za solo kitaro kupim. Tel. 23-544.

STREHO za R 4 s prednjim delom do šasije kupim. Vinko Sušterič, Šmarjeta 11 a, telefon 84-953.

POSEST

PARCELO (7 arov) z gradbenim dovoljenjem in načrtom, primerno za tiho obrt, v Krškem ugodno prodam. Telefon (068) 71-774, od 18. do 20. ure.

PARCELO za vikend prodam. Marija Kralj, Gabrje 59, 68321 Brusnice.

PRODAM 90 arov 10 let starega vinograda na terasah, opremljenega z betonskimi stebri in žico. Telefon 71-774 od 18. do 20. ure.

V NEPOSREDNI BLIZINI BREŽIC ugodno prodam nedograjeno enonadstropno, podkleteno hišo s cca 24 arov zemlje. Naslov v upravi lista (5174/81).

RAZNO

ISCEM osebo, ki bi mlademu moškemu štirikrat v mesecu prala perilo. Ponudbe pod šifro: „1000 D“.

IZGUBIL se je pes ovčar črne barve. Kdor ga je našel, naj proti nagradi sporoči na naslov, ki je v upravi lista (5175/81).

TRIO za igranje na silvestrovanju iščemo. Ponudbe pod šifro: „GLASBA ZA VSE“.

29. 11. 1981 se je izgubil pes - brak jazbecar. Najditelju nudim 2.000 din nagrade. Martin Kump, Kot 35, Semič.

MAKŠE, Dečja vas 9, Trebnje, prepovedujem vožnjo skozi parcelo številka 1092/1 k. o. Ponikve. Za morebitne posledice ne odgovarjam.

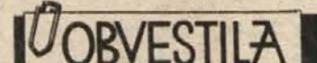
MARTINA BANIC iz Sel 10, Stopiče, opozarjam MICO OVNIČEK, Brezovica 3, Stopiče, da preneha širiti po Labodu lažne govorice o meni. V nasprotnem primeru jo bom sodno preganjala.

DRAGI MAMI MARIJI STAJDHAR iz Dragatusa za 80. rojstni dan iskrene čestitke z željo, da bi bila še dolgo let zdrava in vesela. Hčerke in sin z družinami, 13 vnukov in štirje pravnuki.

DRAGI SESTRI IN TETI TONČKI SINKOVEC z Rateža 17 a iskreno čestitamo za 50. rojstni dan in ji želimo še veliko sreče in zadovoljstva, predvsem pa obilo zdravja. Sestra Ani in brat Franc z družinama ter prijateljica Angelca.

DRAGI MAMI ALBINI BOLTEZ iz Gaberja pod Gorjanci za njen rojstni dan in god iskrene čestitke Marija z družino.

OZVOČENJE vam po dostopni ceni montiram. Cena po dogovoru. Milan Gorenc, Ljubljanska 4, vam po dostopni ceni montiram. Cena po dogovoru. Milan Gorenc, Ljubljanska 4.

VALILNICA PETELINKAR obveščam, da bodo prvi piščanci že sredi meseca januarja. Prednaročila že sprejemamo in se pripravljamo. Naročite lahko osebno, po telefonu 23-384 in 23-385 in s pošto nakaznico na naslov: GIZELA PETELINKAR, mesto.

POLAGAM vse vrste keramičnih ploščic in postavljam kmečke krušne peči. PEČAR VIKTOR LUZAR, Cerov log 16, Šentjernej.

VALILNICA NA SENO obveščam stranke, da bodo prvi piščanci od 2. januarja vsak petek, pozneje tudi vsak torek od 15. do 17. ure. Prosimo stranke, da se pravočasno naročijo. Naročila sprejemamo tudi po telefonu (068) 79-375. Se pripravljamo MIJO GUNJILAC, valilnica Senovo!

GOSTIŠČE CUGELJ iz Dolge pri Trebnjem sprejema rezervacije za silvestrovanje.

ZAHVALA

V 78. letu starosti je umrl

JOŽE DRAKSLER

iz Kostanjevice na Krki

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, zdravstvenemu osebju in Zvezi borcev za pomoč, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Žalujoči: žena z otroki in sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta

TONETA MAJERLETA

iz Vojne vasi pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem kolektiva IMV TOZD Črnomelj, Beltu in Dolenjki iz Črnomlja. Zahvala velja tudi Gasilskemu društvu in govrnikoma za poslovilne besede, župniku pa za opravljeni obred. Vsem, ki ste darovali pokojnemu venci in cvetje ter ga spremili na zadnji poti in nam stali ob strani, iskrena hvala!

Žalujoči: sin Martin, hčerki Marija in Anka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, očim in stric

ANTON PERIČ

upokojenec iz Poljan 23

Iskreno se zahvaljujem sosedom, ki ste mi pomagali v najtežjih trenutkih, OZB in SZDL za organizacijo godbe in pogreba ter za podarjene vence. Zahvaljujem se govrnikoma tov. Palčiču in Muhliču za poslovilne besede ter vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žena Milka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V torek, 8. 12. 1981, smo se poslovili od naše drage mame

MARIJE MEDLE

roj. Vidmar Sela pri Ratežu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in DO Emona-Dolenjka za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter za spremstvo na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 46. letu za vedno zapustila draga hči, žena, mama, sestra in babica

ŠTEFKA BRATKOVIČ

Gor. Vrhpolje 88 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje ter za spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala DO Iskra, Krki, tovarni zdravil, PTT Brežice, 6. razredu OŠ, godbi in šentjernejskemu oktetu.

Žalujoči: oče, mož, sinova, hčeri ter ostalo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Casopis Dolenjski list, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 380 din, plačljiva vnaprej - Za delovne in družbene organizacije 760 din - Za inozemstvo 760 din ali 26 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100.-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220 din za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. **TEKOČI RACUN** pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov uprave: Jenkova 1, p. 33, tel. (068) 22-365 - Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. 33, telefon (068) 23-611 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom DITC, tozd Casopis Dolenjski list, Novo mesto - Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustila naša dobra mama, tašča in teta

KRISTINA JAZBEC

roj. Bojanc

Posebno zahvalo smo dolžni duhovnikom iz kapitlja, še posebej proštu Lapu za lep obred. Hvala tudi sestram za vso pomoč. Zahvaljujemo se vsem zdravnikom in sestram nevrološkega oddelka za nego med boleznijo, kakor tudi dr. Vodniku za obisk na domu. Vsem, ki ste pokojni karkoli dobrega storili in jo obiskovali, še enkrat najlepša hvala. Ohranite jo v lepem spominu.

Žalujoci: nečakinje Milka, Ivica, Mici, Angelca in Ani z družinami
Novo mesto, Otočec, Hudo, Ždinja vas, Zagreb, Ljubljana, Colgarje

ZAHVALA

V 22. letu nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, nečak in striček

ADOLF ŠIMEC

iz Podloga pri Dragatušu

Ob boleči izgubi se najtopeje zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo kolektivu LB Gospodarska banka, Nazorjeva 6, Iskri Semič, župniku za opravljeni obred, pevcem iz Dragatuša in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: oče, mama, brat Branko z družino, brat Jožko, sestra Alenka, Irena ter ostalo sorodstvo

Podlog, Brezje, Ljubljana, Straža, Tribučje, Svibnik, USA

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustila naša mama in stara mama

JOŽEFA KOVAČIČ

iz Grma

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, posebno družini Bartolj in Gabrijel, ki so v težkih trenutkih z nami sočustvovali, nam pomagali, pokojni podarili cvetje in jo spremili na zadnji poti. Hvala kaplanu za lepo opravljeni obred in pevcem za ganljivo zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 48. letu nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA TRAMTE

iz Velike Strmice 5

Ob prerani izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Robkovim in Lundrovim za nesebično pomoč v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi delovnim organizacijam GG Novo mesto, OS Škocjan, obrtniku Jožetu Papežu za podarjene vence ter GD Velika Strmica in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Franc, otroci in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

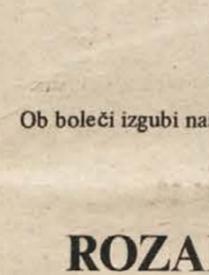
V 83. letu se je tiho poslovila naša draga teta

TEREZIJA ZRIMŠEK

iz Čadraž pri Beli Cerkv

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom za izraze sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo pokojne na zadnji poti. Posebna zahvala družinam Frančič, Pavlin, Fabjanc in Zorko.

Družina Ivana Divjaka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

ROZALIJE LORBER

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami v najtežjih trenutkih, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter pokojnico spremili na zadnji poti in ji poklonili vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju bolnišnice Brežice, družini Antona Gramsa iz Brežic in Franca Moharja iz Čateža za izkazano pomoč in darovano cvetje, občutene besede ob zadnjem slovesu. Še enkrat iskrena hvala vsem za vso pomoč v najtežjih trenutkih!

Žalujoci: mož Franc Lorber, hčerka Justina Kolar z družino in Olga Kersnič z možem

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi oče, stari oče, tast, brat in stric

JOŽE KLOBUČAR

Podgrad 7, Stopiče

Zahvaljujemo se sosedom za vsestransko pomoč, sorodnikom in znancem za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje. Iskrena hvala kolektivu Pionir—tozd MKO, Komunalnemu podjetju iz Novega mesta in govorniku tov. Jožetu Klobučarju za poslovilne besede. Še posebej se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustil dobri ata, stari ata, praded, brat in stric

JOŽE GORENC

iz Podlpe 1, Raka

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kolektivu Žito-Pekarija in SGP Pionir Novo mesto za podarjene vence in izrečeno sožalje. Hvala tudi župniku, dekanu in ostalim duhovnikom, raškim pevcem in vsem, ki so ga v velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoci: sinovi Ciril in Stanko z družinama ter Jože, hčerke Ivanka, Minka, Rezika in Silva z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 80. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama

NEŽA BUČAR

Kalce-Naklo

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in delovnim kolektivom za darovano cvetje in izrečeno sožalje ter za spremstvo na zadnji poti. Zahvala velja tudi dr. Tatjani za vso skrb in lajšanje bolečin v času bolezni, duhovščini pa za številne obiske in lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

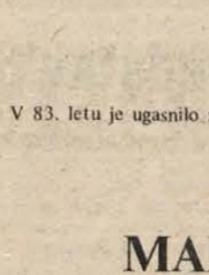
V 82. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, ded in praded

JOŽE SMOLE

iz Gor. Dobrave pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pevcem in duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Ani, hčerka Ivanka z družino, sinovi Martin, Drago in Slavko z družinami

ZAHVALA

V 83. letu je ugasnilo življenje naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJA SAJE

iz Gabrja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam stali ob strani, izrekli sožalje in pokojni mami poklonili cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala kolektivu IMV TOZD Črnomelj, IMV, tovarni avtomobilov Novo mesto, in Novogradu iz Novega mesta za podarjene vence. Posebej se zahvaljujemo za zapete žalostinke vaškemu pevskemu zboru ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Progar iz Mirne peči - Špelo, Milena Strmec iz Igljenika - Boštjana, Marica Gorenc iz Mirne peči - Tomaža, Nevenka Novosel iz Kamarnja - Ivana, Maruša Kaferle iz Male Sevnice - Jožeta, Katica Brodarič iz

Gribej - Aleša, Majda Voglar iz Selc - Grega, Ana Plešec iz Želcnikov - Tonija, Marija Papež iz Oštrca - Branka, Janja Turk iz Sentjerneja - Davida, Ljudmila Znidaršič iz Dovškega - Tino, Marija Kapš iz Prečne - Špelo, Bernarda Vrbovec iz Velike Loke - Andreja, Marija Simonič iz Metlike - Tomaža, Marija Selak iz Šmarjeških Toplic - Vesno, Darinka Škof iz Dragomlje vasi - Vesno, Darja Becele s Sela pri Zburah - Sebastjana, Marija Zaletelj

iz Klečeta - Boštjana, Jožica Bradac iz Obrha - Urško, Gordana Šurl z Jame - Cirila, Branka Zivanovič iz Črnomlja - Gordano, Marija Vene iz Zvabovega - Matejo, Tatjana Mežič iz Drnovega - Dejana, Jožica Fink s Podturna - Marijo, Andreja Murn iz Stavče vasi - Petro, Milka Ribič iz Ornuške vasi - Jožeta, Marija Gracar s Hudejega - Aleša, Zdenka Miketič iz Žumjevc - Marico, Darinka Zore iz Češnjic - Boštjana, Marija Blažič iz Zihovega

sela - deklico, Alojzija Cimermančič iz Koroške vasi - dečka, Jožefa Jare iz Dolnjega Globodola - dečka, Zdenka Bartolovič iz Črnomlja - deklico, Jožica Gregorčič iz Gornjega Kronovega - dečka, Pavlina Andrejčič iz Zbur - dečka, Zdenka Car iz Regerče vasi - dve deklici, Pavlina Luzar iz Gornjih Dol - dečka in Jožica Petrovič iz Sentjerneja - deklico. Čestitamo!

BREŽICE

Od 4. do 11. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Martina Vegelj iz Mrzlave vasi - Boštjana, Medarda Fridl iz Senovega - Denisa, Marija Žičkar iz Črešnjic - Aleša, Rada Ereitz iz Brežic - Daria, Danica Leš iz Klanjca - Karmenka, Biserka Mahovič iz Vrhovščaka - Nikolino, Terezija Oštrbenk iz Zvejne - Marka, Zdenka Radovanič iz Podvrha - Zaljka,

Bernarda Hanzir iz Laduča - Marino, Đurda Biščan iz Samobora - Marka, Đurda Cuviovič iz Male Jazbine - Petro, Ivanka Lončarič iz Zg. Obreža - Katjo, Bojana Matijevič iz Brežic - Marka, Marjana Cizl iz Sevnice - Bojana, Gordana Čičko iz Laduča - Ivana, Magdalena Rešek iz Brežic - Kristino, Nada Juratovec iz Samobora - Petro, Ivanka Sedak-Benčič iz Vukovega sela - Zorana, Veronika Škoflanc iz Čateža - Aleša. CESTITAMO!!!

Eden sam nič ne pomeni

Čase, ko je poln zanosa delal z mladino, vodil šolske zборе, v prostih urah pa odrasle pevce, prištevava Ignac Regović iz Dobove med najlepše. V prijetnem spominu mu je ostala zlasti osnovna šola v Pišecah, kjer je z učiteljsko diplomom v žepu začel svojo poklicno pot.

„Bil sem iz tiste generacije, ki med vojno skoraj ni poznala šole in je zamujeno nadoknadila šole po osvoboditvi. Oče je bil po rodu Hrvat, zato naše družine niso izgnali. Spominjam se le, da sem bil tisto jesen po okupaciji že drugi prvotšček in da sem obiskoval šolo komaj dve leti in pol. Ko je bilo vojne konec, sem bil tretjič v prvem razredu. Šele tedaj se je začelo zares. Zborovodja sem postal po direktivi, in tega sem bil takrat celo vesel. Ravnatelj osnovne šole v Pišecah Stane Ostrelčič me je samo vprašal, če imam posluš, in me takoj določil za delo s pevskim zborom. Šele potem se mi je ponudila priložnost za to, da sem mu „črno na belem“ dokazal tudi znanje. Na učiteljsko sem namreč opravil dveletno specializacijo za zborovodstvo. Takoj sem prevzel dva zbora, otroškega in mladinskega, ob letu, ko sem se z družino preselil v Dobovo, pa sem razen šolskih zborov vodil tudi moški pevski zbor. Sedemnajst let sem prebil z njim, dokler me pred tremi leti ni nadomestil moj stari prijatelj Stane iz pišeškega obdobja. Šolo sem zapustil že pred tem, zato se zaradi drugih dolžnosti ni

sem več utegnil redno posvečati pevstvu. Z njimi se še vedno zelo rad srečujem in mnenja o tem, da bi bilo življenje brez pesmi puho in prazno, ne bom nikoli spreminil.“

V srcu je Ignac Regović še vedno učitelj. Tudi vnaprej bo ostal dober tovariš tistih soobčanov, s katerimi je nastudiral na desetine pesmi za skupne nastope. Towarišu Regoviću, ki je zdaj načelnik medobčinskega staba teritorialne obrambe za Posavje, se ta čas izteka že drugo mandatno obdobje predsednika občinske konference ZK v Brežicah.

„Ko sem prevzel to dolžnost,“ je dejal, „mi ni bilo lahko. V Zvezi komunistov do takrat nismo imeli predsednikov, zato sem se sprva precej lovil. Čakalo me je veliko samoizpopolnjevanja, našel pa sem tudi oporo v komiteju. V tolažbo mi je bilo spoznanje, da en sam človek nič ne pomeni, da so uspehi le sad skupnih naporov. Od takrat naprej v vrstah ZK z zadoščenjem opažam velik premik v miselnosti, zlasti v odnosu do odgovornosti. Ko sem sam še v šolskih letih stopil v ZK, sem natanko vedel, da so vrata odprta le tistim, ki so sodelovali vsaj na eni delovni akciji. Za seboj sem jih imel že pet od proge Doboj – Banjaluka do avtocestne bratstva in enotnosti. Za nas so bile to šole za družbeno-politično delo, šole odgovornosti in tovarištva, kar so brigade tudi za današnji mladi rod.“

JOŽICA TEPPEY

Bojan Radovič: TRAVE – Komaj tri leta je minilo od takrat, ko so člani nekdanjega novomeškega FKK sodelovali na XX. republiški razstavi fotografije. Že tedaj se je med njimi z dobrimi fotografijami predstavil tudi Bojan Radovič. Kasneje je začel fotografijo študirati v Veliki Britaniji, zdaj pa se v avli novomeške Krke predstavlja z izborom svojih dosedanjih fotografij. Zdi se, da se je zdaj nekoliko oddaljil od grafičnega pojmovanja fotografije in se približal fotografiji, v katere središču je spet figura. Mladi fotograf je namreč ponovno odkril naravo, ki ji s pretehtano rabo fotografskih sredstev daje nekoliko sanjarsko vsebino. Fotografije si je moč ogledati do 25. decembra v avli novomeške „Krke“.

VIKENDI PRI GRIBLJAH

V Gribljah so se odločili, da bodo dovolili graditi vikende ob Kolpi. Tisti, ki jih to zanima, bi že lahko začeli graditi, če bi bil izdelan zidalni načrt, za kar pa krajevna skupnost in komunalna skupnost nimata denarja. Ko bo dovolj interesentov, ki bodo prispevali denar za izdelavo potrebne dokumentacije, bo za gradnjo vikendov pri Gribljah zasvetila zelena luč.

Kameleoni danes v novomeški športni dvorani

Po daljšem premoru ponoven nastop znane skupine

Večina poznavalcev zabavne glasbe se še gotovo spominja nekdanje tako popularne primorske skupine Kameleoni, ki se tokrat po daljšem premoru znova predstavlja mlademu občinstvu. V sodelovanju s Cankarjevim domom in Založbo kaset in plošč RTV Ljubljana se bodo predstavili Novomeščanom že danes, 17. decembra, ob 19. uri v novomeški športni dvorani. Kot gostje Kameleonov bodo na prireditvi nastopili tudi člani znanega ansambla Boomerang.

Preprodaja vstopnic je v poslovalnici Globotura.

KAKO MIMO ŠEFA

Poslovodja novomeške blagovnice Mercator na Glavnem trgu je pred dnevi uvedel za zaposlene naslednji ukrep. Preden gredo na stranišče, se morajo javiti v pisarni poslovodje in prositi za toaletni papir. Zanima nas, kako se dogodki odvijajo popoldne, ko poslovodja odide in v zaklenjeni pisarni ostane tudi toaletni papir.

Nekaj kegljaških

Med 26 ekipami, ki so se udeležile tretjega memoriala Ivana Kočevčarja na kegljišču Loka v Novem mestu, je zmagalo moštvo Gradisa pred domačim Pionirjem.

Na tekmovalju ob dnevu republike so se na kegljišču Loka pomerile ekipe bivših podzvez. Največ uspeha so imeli Celjani, Novomeščani pa so bili četrtri.

Na klubskem prvenstvu trebanjskih kegljačev vodi Bartolj pred Tratarjem in Gričarjem, pri ženskah pa Bukovčeva pred Mezgečevom in Tkavčevom.

Po prvem kolu ekipnega prvenstva Dolenjske vodi tako pri moških kot pri ženskah vrsta Novega mesta.

N. G.

NI PRIJAVIL NESREČE

Andrej Kranjc iz Brežic je 4. decembra peljal s tovornjakom podjetja KOP od Dobove proti Brežicam. Pri Trnju je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na bankino, peljal po njej 80 metrov in se prevrnil. Nesreče Kranjc ni prijavil, čeprav je škoda za 250.000 dinarjev.

Senovčani spet na odru

Razbiti vrč – Jubilej režiserke Zinke Gučkove

V nedavnem tednu kulture Zvezne republike Nemčije v Ljubljani so gostje iz tujine uprizorili Kleistov Razbiti vrč. V soboto in nedeljo je bilo to delo prikazano tudi na odru doma XIV. divizije na Senovem.

Zaigrali so ga z žarom, kot to znajo amaterji domače Svobode. Gospodinja Zinka Guček – za seboj ima 45 let nastopanja na amaterskih odrih (vmes so bili tudi partizanski mitingi na Kočevskem) – ima na skrbi režijo. „Pišite o prizadevnih igralcih,“ je vedno znova prekinjala zanimivo pripoved o svoji življenjski poti. Navaja igralce: zakonca Anico in Ernesta Breznikarja, Franca Hla-

stana, Jančija Reberška, Marijo Učakarjevo, Branka Margona in mladega igralca Marjana Pozniča. Lepo ustvarjalno pot pripisuje tudi četvrtici, ki je tokrat prvič stopila na oder: Lidiji Praprotnik, Darji Furlan, Rudiju Bohu in Zdravku Kadivniku. Pred primiero so vadili sleherni večer. Drama je napisana v verzih.

Zinka Gučkova: „Igralci se razumejo med seboj kot ena družina.“

Sodelavci v senovskem društvu ne pozabljajo na nedavni 60-letni jubilej režiserke. Pred vojno je bila sodelavka ljubljanske Vzajemnosti, igrala in recitala je tudi pri tamkajšnjem Odru mladih. Predlog bi bil seznam številnih vlog od Veronike Deseniške do Vdove Rošlinke in sodobne Plinske luči. Pri vprašanju sodobnosti, kjer dostikrat zaidejo po poklicnih gledališčih, sledi preprosto načelo: „Delati in igrati za ljudi! Kako vzgajati gledalce, če jih ni v dvorano?“ S tem na Senovem nimajo težav. „Zavzeto smo igrali v stari dvorani, pa ne bi sedaj, ko imamo tako lep dom?“ jemlje vse skupaj tudi kot obveznost.

A. ŽELEZNIK

ZA NAJMLAJŠE LUKTOVNA IGRICA

Novoletno obdaritev otrok povezujejo letos v Brežicah z ogledom lutkovne predstave. Gostovalo bo Lutkovno gledališče iz Maribora. Uprizorilo bo igrico „Tobiji“. Na dan 28. decembra se bodo predstave vstrelile v otroškem vrtcu in v Prosvetnem domu, dve uprizoritvi dopoldne in popoldne. Po igrici bo nastopil dedek Mraz. Tudi v drugih krajih pripravljajo za otroke vesel novoletni program.

NAJBOLJŠI MED ČLANI – Darko Cujnik

Cujnik prvi atlet Slovenije v letu 1981

Med pionirji je najboljši Igor Primc

Ob tudi uradnem koncu atletske sezone v Sloveniji je novomeška atletika dobila še eno veliko priznanje. Na podlagi ankete slovenskih strokovnjakov in športnih novinarjev, v kateri je sodelovalo 65 glasovalcev, so izbrali najboljše atlete v letošnji sezoni.

Laskav naslov najboljšega je s prednostjo 8 točk pripadal novomeškemu reprezentantu v metu kopja Darko Cujniku, ki je tako za svoje vrhunske dosežke v letošnji sezoni, med katerimi je vsekakor na prvem mestu rekordni met na evropskem atletskem pokalu v Zagrebu, ko je s 83,56 metra kot prvi Jugoslovian premagal mejo osemdesetih metrov, prejel zasluženo priznanje.

Da je bila proglašitev najboljšega pionirja v Sloveniji za leto 1981. Temu ob rob je treba dodati, da Cujnik in Primc nista osamljena znanilca preporoda dolenjske atletike in da jima z velikimi koraki sledijo Okleščen, Malnar, Hrenova, Kranjčič, Simunič, Žužek in še več mladih.

Uradni rezultati ankete AZS: Moški: 1. Cujnik (Nm) 127 točk, 2. Apostolovski (O1) 119, 3. Humar (Go) 71, 4. Čop (Kl) 54, 5. Kolar (Kl) 39 itd.

Ženske: 1. Prezelj (Kl) 132 točk, 2. Savle (Go) 113, 2. Seliškar (O1) 108, 4. Kranjc (O1) 32, 5. Cetina (Kl) 25 itd.

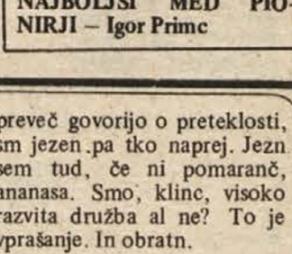
Mladinci: 1. Apostolovski (O1) 87 točk, 2. Brank (Lj) 30, 3. Guzej (Kl) 25, 4. Gaber (Kl) 15, 5. Vuk (O1) 10 itd.

Mladinke: 1. Kranjc (O1) 66 točk, 2. Cetina (Kl) 63, 3. Majer (Mb) 28, 4. Bandur (Mb) 10, 5.-6. Muršič (Mb) in Uršič (Pos) itd.

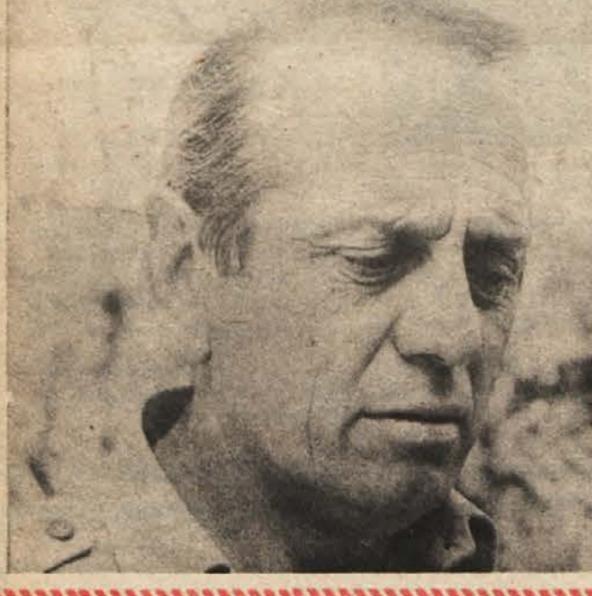
Pionirji: 1. Primc (Nm) 89 točk, 2. Culig (Tr) 37, 3. Primožič (Medv.) 21, 4. MaMohar (Gros.) 13, 5. Pilič (O1) 6 itd.

Pionirke: 1. Weingartner (Mb) 79 točk, 2. Kerestš (Kl) 40, 3. Muhič (O1) 23, 4. Krenker (Ve) 14, 5. Čopi (Pos) 10 itd.

FRANC MIKEC

NAJBOLJŠI MED PIONIRJI – Igor Primc

ROKOMETNI TURNIR ZA DAN JLA

Pod pokroviteljstvom Strešnika iz Dobruške vasi pripravljajo novomeški rokometni delavci v nedeljo tradicionalni ženski rokometni turnir, na katerem bodo nastopile ekipe Olimpije, Alpleša, Mlinotesta in domačink. Prva tekma se bo pričela ob 9. uri.

Predstavitev športnikov

Jutri šport in glasba v novomeški športni dvorani

Po daljšem času se Novemu mestu ponovno obeta zanimiva športno-zabavna prireditve. Telesnokulturna skupnost in občinski sindikalni svet Novega mesta pripravljata v petek, 18. decembra, ob 17. v novomeški športni dvorani prireditve, na kateri bodo podelili občinska priznanja za športne dosežke dvanajsterici novomeških reprezentantov, hkrati pa bodo priznanja dobili tudi zaslužni delavci na športnorekreativnem področju. Po uradnem delu prireditve se bosta v rekreacijskem delu programa pomerili ekipi Trim kluba iz Krke in IMV, v kasnejšem tekmovalnem delu pa se bodo pomerili odbojkarji novomeškega Pionirja in izbrana vrsta DŠI. Športni del programa bo povezal z glasbenimi vložki

ansambel iz vojašnice Milana Majcna, kar je tudi prispevek k letošnemu praznovanju dneva JLA v Novem mestu.

OBCNI ZBOR „MAČKOV“

Društvo Gradaški mački iz Gradca vabijo svoje člane na občni zbor društva, ki bo v soboto, 19. decembra, ob 19. uri v gostilni Štampohar v Gradcu. Na zboru si bomo ogledali film z letošnje pustne parade in ob koncu še nekaj malega prigriznila.

Tajništvo društva

Use zradirat u tri krasne

Travestija na intervjuje v Mladini, tedniku Zveze socialistične mladine Slovenije

– John Pevec–Cajla, ti si dosegu uspeh...
– Sem. Pa kva. Uspeh je drek. Malomeščani te drkajo na vsakem koraku. Buljo vate kuker v afno. Še žret nimaš mira. Poščijem se na uspeh.
– Pa vseeno pravjo, da s intelgenten, da...
– A misliš, da inteligentn vodjo svet? Budale zapovedujejo, budale ti merjo hlače pa kubike stanovanja pa s kom boš spal pa komu se boš klanjal pa s kom boš prjazan pa...
– Vendar, veliko bereš...

– Glupost. Še svoj živ dan nisem prebral pametne knjige. Zvečim kriminalke. V tem je smisu, da se ti dlake postavjo. Alkohol. Rezanje. Pit pa pušit je treba. Pa nategovat mačke...
– Kot glasbenik maš maso šans, da prideš v kontakt z dekletki...
– Koncerti so širom po domovini. Če s glasbenik ni problem za mačke. Grebejo se za vsakim kornjem. Ne b vedu, kolk sem jih zrušu.
– Si kdaj delal?
– Šest mescov. Drkal sem se od šestih do dveh. Ti re-

čem, da so to jajca. Mislim pa, da delavci pametneje mislijo od malomeščanov. Malomeščani so gnile pomaranče, na katerih sedi svet.
– So ti pontujal, slišim, vlogu v filmu...
– Ne hodim v kino. No, ja. V porniče zjam. Sem vidu enega de best. Neka prašička se je šla s psom. Sicer pa mislim, da je film v grozni krizi.

– Kaj te jezi?
– Velik stvari, mislim. Kaku b reku: če se mi mozolj nardi na nos, me jezi, če

preveč govorijo o preteklosti, sm jezen pa tko naprej. Jezn sem tud, če ni pomaranč, ananasa. Smo, kline, visoko razvita družba al ne? To je vprašanje. In obratn.

– A maš predlog za rešitev brezizhodnosti, v kateri smo se znašli?

– Kva b reku? Mam, pa tud nimam. Film je nula. Literatura je nula. Politika je nula. Svetovni mislni proces je nula. Človek je ništa. Fse je ništa. Totalna nula. Šole so nula. Mrzu sem jih. Nkol se nisem uču. Prfoksi so kreteni razjahani...

– Zašponajva razgovor optimistično. O.K?

– O.K. Prau use je treba zradirat u tri krasne.

TONI GASPERIČ

SKRB ZA LAČNE PTICE – Bliza se zima in spet bo potrebna posebna skrb za prehrano gozdnih ptic. To delo opravljajo na Kočevskem predvsem gozdarji, Društvo za vzgojo in varstvo ptic, šolarji in nekateri občani, ki postavljajo in oskrbujejo krmilnice. Na fotografiji je lična krmilnica ob cesti pri Starem Logu. (Foto: Primc)

Modna revija družine papig